

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
Institut komunikačních studií a žurnalistiky
Katedra mediálních studií

Diplomová práce

2021

Kryštof Karel

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
Institut komunikačních studií a žurnalistiky
Katedra mediálních studií

**Analýza diskurzu o koronavirové krizi v názorových
rubrikách českých online médií**

Diplomová práce

Autor práce: **Bc. Kryštof Karel**

Studijní program: Mediální studia

Vedoucí práce: PhDr. Soňa Schneiderová, Ph.D.

Rok obhajoby: 2021

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

Bibliografický záznam

KAREL, Kryštof. *Analýza diskurzu o koronavirové krizi v názorových rubrikách českých online médií*. Praha, 2021. 77 s. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Soňa Schneiderová, Ph.D.

Rozsah práce

120 982 znaků

Abstrakt

Práce se zabývá tím, jak česká média, konkrétně názorové rubriky seriózních mainstreamových online deníků, prezentovala jarní vlnu koronavirové pandemie a její přidružené aspekty, a to ve třech tří denních intervalech v průběhu daného období. Vychází primárně z předpokladu, že způsob, jakým média referují o sociální realitě, může tuto realitu významným způsobem utvářet, její teoretická část se tedy vyjma průběhu samotné pandemie a trendů v užívání médií během ní zabývá recipročním vztahem mezi médii a společností, především pak sociální konstrukcí reality a diskurzem. Samotný výzkum byl uskutečněn metodou analýzy diskurzu. Ústřední kapitola diplomové práce prezentuje nabytá zjištění v deseti podkapitolách soustředících se na obecné diskurzní tendence, často se vyskytující jazykové prvky i společenské jevy, na něž je odkazováno. Významně se do zkoumaných textů promítlo spojení koronaviru s vládními opatřeními, ekonomickým vývojem či předpokládaným čínským původem viru, časté byly paralely s jinými nemocemi či historickými událostmi, objevily se metafory, neologismy a rovněž argumentační fauly či reflexe zkoumaného diskurzu. Krátce popsána byla též dynamika diskurzu, který se v různých časových úsecích vyznačoval odlišnými sdílenými narativy. Práce má explorační, kvalitativní charakter, jejím hlavním výstupem je tedy zmíněný vyčerpávající výčet sdílených vzorců objevujících se v mediálním diskurzu, přičemž tyto se mohly promítnout do veřejného mínění o situaci, a tedy i do průběhu pandemie.

Abstract

This diploma thesis examines how the first, spring wave of the coronavirus pandemic and its associated aspects were presented by Czech media, specifically by the opinion sections of reputable mainstream online media in three three-days intervals in different phases of this period. Its main premise is that the way media refer to a social reality can significantly influence this reality, its theoretical part is therefore focused on the reciprocal relationship between media and society, mainly the social construction of reality and discourse, besides also describing the pandemic itself and the trends in the usage of media during the analysed period. The research itself was made using the discourse analysis method. The central chapter of the thesis presents key findings in ten subchapters focused on the main discursive tendencies, common language elements and social phenomena being referred to. The interference of the COVID-19 discourse with the ones about the government restrictions, economic development and the assumed Chinese origin of the virus was salient, the parallels

with other diseases or historic events or eras were also common. Metaphors, neologisms, fallacies or metadiscourse reflections appeared in the analysed texts as well. The dynamics of the discourse that was varying depending on the time period, bringing different common narratives, was described subsequently. The thesis has an explorative and qualitative character, the main finding presented is therefore the extensive description of the common discursive practices that appeared in the examined media discourse while assuming that these practices could have influenced the public opinion about the situation as well as its development.

Klíčová slova

koronavirus, koronavirová pandemie, média, sociální konstrukce reality, diskurz, analýza diskurzu

Keywords

coronavirus, coronavirus pandemic, media, social construction of reality, discourse, discourse analysis

Title

Analysis of the coronavirus crisis discourse in the opinion sections of Czech online media

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucí své diplomové práce, PhDr. Soně Schneiderové, Ph.D., za pomoc s vypracováním jak teoretické, tak výzkumné části.

Obsah

Úvod	4
1. Představení zkoumaného tématu	5
2. Průběh pandemie koronaviru v Česku na jaře 2020	7
2.1 Koronavirus a česká média	8
2.1.1 Online média jako zdroj informací pro českého občana během koronavirové pandemie	9
3. Média a veřejné mínění	12
3.1 Sociální konstrukce reality	13
4. Diskurz	14
4.1 Mediální diskurz	15
4.2 Analýza (mediálního) diskurzu	17
4.2.2 Kritická analýza diskurzu	18
5. Metodika užitá v práci	20
6. Komentář jako publicistický žánr	22
7. Algoritmus výběru článků	23
8. Sdílené vzorce	25
8.1 Interference	25
8.1.1 Interference s diskurzem o vládě	25
8.1.1.1 <i>Vláda postupuje veskrze správně</i>	25
8.1.1.2 <i>Vláda v řešení situace selhává</i>	26
8.1.1.3 <i>Vláda opatření nezvládá komunikovat</i>	27
8.1.1.4 <i>Vláda může situaci zneužít k dosažení skrytých cílů</i>	27
8.1.1.5 <i>Situace může podnítit autoritářské tendence vlády</i>	28
8.1.2 Interference s diskurzem o ekonomice	29
8.1.2.1 <i>Ekonomická krize</i>	29
8.1.2.2 <i>Ekonomická „černá labuť“</i>	30
8.1.2.3 <i>Fetišizace ekonomiky</i>	30
8.1.2.4 <i>Upozadění ekonomiky</i>	31
8.1.3 Interference s diskurzem o zdravotních a zdravotnických aspektech pandemie	32
8.1.3.1 <i>Aspekt stáří a smrti</i>	32
8.1.3.2 <i>Aspekt emocionální a duševní krize</i>	33
8.1.3.3 <i>Aspekt přetížení zdravotnictví</i>	33
8.1.3.4 <i>Aspekt vývoje a potenciálních účinků vakcíny</i>	34
8.1.4 Interference s diskurzem o médiích	35

8.1.4.1	<i>Média a šíření paniky</i>	35
8.1.4.2	<i>Média a dezinformace</i>	35
8.1.4.3	<i>Veřejnoprávní média a jejich role</i>	36
8.1.5	Interference s diskurzem o Evropské unii	36
8.1.6	Interference s diskurzem o Číně	37
8.1.6.1	<i>„Čínský virus“ COVID-19</i>	37
8.1.6.2	<i>Čína epidemii zvládla</i>	39
8.1.6.3	<i>Čína epidemii nezvládla</i>	39
8.2	Paralely	40
8.2.1	Paralely s jinými nemocemi	40
8.2.1.1	<i>Paralela se sezónní chřipkovou epidemii</i>	40
8.2.1.2	<i>Paralela s epidemii SARS</i>	41
8.2.1.3	<i>Paralela se španělskou chřipkou</i>	42
8.2.1.4	<i>Paralela s morem</i>	42
8.2.2	Paralely s historickými situacemi či událostmi	43
8.2.2.1	<i>Paralela s druhou světovou válkou</i>	43
8.2.2.2	<i>Paralela s komunistickým režimem v Československu</i>	44
8.2.2.3	<i>Paralela s povodněmi v roce 2002</i>	45
8.2.2.4	<i>Paralela s 11. zářím 2001</i>	45
8.2.2.5	<i>Paralela s pádem Lehman Brothers</i>	46
8.3	Opozice	46
8.3.1	Opozice izolace vs. promoření	46
8.3.2	Opozice bezpečí vs. svoboda	48
8.4	Metafory	48
8.4.1	Metafora boje či války proti koronaviru	49
8.4.2	Metafory politické	51
8.4.3	Metafory ekonomické	51
8.4.4	Jiné metafory	52
8.5	Personifikace	53
8.5.1	Personifikace koronaviru coby aktivního činitele	53
8.5.2	Personifikace koronaviru v jeho parciálních aspektech	55
8.6	Instrumentalizace	56
8.6.1	Instrumentalizace koronaviru coby prostředku odhalení či mementa	56
8.6.1.1	<i>Odhalení křehkosti stávajícího ekonomického systému</i>	56
8.6.1.2	<i>Odhalení dělicích linií ve společnosti</i>	57
8.6.1.3	<i>Odhalení špatných lidských charakterových vlastností</i>	58
8.6.1.4	<i>Odhalení solidarity mezi lidmi</i>	58
8.6.1.5	<i>Odhalení problémů ve školství</i>	59
8.6.1.6	<i>Odhalení podhodnocenosti sociální péče</i>	59
8.6.1.7	<i>Odhalení nebezpečí trhů s živými zvířaty</i>	60
8.6.2	Instrumentalizace koronaviru coby příležitosti ke změně	60

8.6.2.1 <i>Příležitost k osobní i civilizační hodnotové sebereflexi</i>	60
8.6.2.2 <i>Příležitost k lepší přípravě na další epidemie</i>	61
8.6.2.3 <i>Příležitost ke změně hygienických návyků</i>	62
8.6.2.4 <i>Příležitost k osobnímu rozvoji či výdělku</i>	62
8.6.2.5 <i>Příležitost k digitalizaci státu</i>	63
8.6.3 Instrumentalizace koronaviru coby „Game changeru“	63
8.7 Neologismy	65
8.8 Termíny	66
8.9 Argumentační fauly	68
8.10 Metadiskurz	71
8.10.1 Metadiskurz o „čínském viru“	71
8.10.2 Metadiskurz o „válce proti koronaviru“	71
8.10.3 Metadiskurz o „promoření“	72
8.10.4 Metadiskurz o reprezentaci tématu koronavirové pandemie v médiích	73
9. Dynamika vývoje diskurzu	75
Závěr	78
Summary	81
Bibliografie	82
Knihy	82
Články	84
Další zdroje	87
Seznam analyzovaných článků	87

Úvod

Cílem této práce je odhalení vzorců v referování o pandemii způsobené novým typem koronaviru s odborným označením COVID-19, a to v názorových rubrikách nejčtenějších tzv. mainstreamových online deníků během první vlny pandemie. Z výsledků výzkumu by mělo být možné vyčíst, jaké výrazové prostředky, obrazná pojmenování a obecněji sdílené diskurzní strategie tato média používala, jelikož právě to mohlo, budeme-li se držet sociálně-konstruktivistického paradigmatu, ovlivnit smýšlení i jednání lidí v počátcích pandemie. Výsledky této analýzy by mohly rovněž přispět ke zobecnění na tuzemskou mediální praxi.

Sekundárním cílem práce je srovnání tří různých časových intervalů v rámci jarní vlny pandemie způsobené novým typem koronaviru, což má přinést vhled do toho, jak se způsob mediálního pokrytí pandemie lišil s měnící se situací – tedy v době počátku, vrcholu a ústupu první vlny nákazy.

Pro výzkum jsem zvolil metodu analýzy diskurzu, která umožňuje explorativní, kvalitativní práci s texty, tedy identifikaci užitých referenčních vzorců za současného zohlednění širšího společenského kontextu. Teoreticky budu vycházet z konceptu diskurzu v pojetí Normana Fairclougha, v analýze pak použiji část metodologického rámce navrženého Ruth Wodakovou. Vlastní výzkum je tedy ukotven v kritických studiích diskurzu, přestože jeho charakter je spíše explorativní než normativní. Jelikož diplomová práce zkoumá větší vzorek textů, použiji v druhé fázi diskurzní analýzy její specifickou modifikaci navrženou Janem Miesslererem, která obsahuje rovněž prvky analýzy obsahové.

Práce se nesnaží porovnat jednotlivá média mezi sebou, a to mimo jiné vzhledem k předpokládanému velmi podobnému ideologickému zaměření. Stejně tak pomíjí zpravodajské texty, byť jejich význam pro konstrukci sociální reality je rovněž významný. Dalším zjevným limitem je pak subjektivita výzkumníka a předporozumění, s kterým k tématu přistupuje, jelikož nehledě na konkrétnost definice užití metodiky není v rámci analýzy diskurzu možné dosáhnout vyvážené reliability.

1. Představení zkoumaného tématu

Brzy po propuknutí první vlny nákazy v Česku se ve veřejném prostoru objevil termín „infodemie“, tedy zahlcení neověřenými a často i vzájemně si odporujícími informacemi souvisejícími s šířením viru COVID-19. V reakci na tento vývoj vydalo Ministerstvo vnitra ČR manuál pro novináře, jak takovému informování předejít.¹ Existují rovněž seznamy mýtů souvisejících s virem COVID-19², rozšířily se také konspirační teorie o tom, zda virus existuje, případně kdo jej šíří a za jakým účelem.³ Někteří novináři ve svých textech použili metafory⁴, kterými, ať už záměrně či nezáměrně, celou situaci zarámovali tak, že mohlo dojít k ovlivnění smýšlení lidí o závažnosti, řešitelnosti či sentimentu celé situace. Jeden svět na školách využil vzniklou situaci jako modelovou pro demonstraci především negativních jevů spojených s médii, ve snaze zvýšit mediální gramotnost studentů.⁵

Praxe tuzemských médií byla v počáteční fázi pandemie vícekrát kritizována i v rámci novinářské sebereflexe, mj. např. proto, že údajně jen zesilovala stanoviska vlády, spíše než by dané informace obohacovala o nové souvislosti či kontexty. Další byli toho názoru, že manipulovala s čísly.⁶ Podle jiných dělala média z pandemie „vznešené drama“, čímž se snažila v příjemci vyvolat emoce⁷, např. apelem na nutnost vytvářet si potravinové zásoby⁸, což mohlo v některých případech vyústit až v paniku. Snaha postavit proti sobě dva extrémní názory ve snaze o zvýšení čtenosti či sledovanosti mohla zase mít za následek vznik tzv.

---

¹ Koronavirus: Přehled hlavních dezinformačních sdělení. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. 2021 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/koronavirus-prehled-hlavnich-dezinformacnich-sdeleni.aspx>

² 15 nejčastějších mýtů, které se šíří v souvislosti s novým koronavirem. Manipulátoři [online]. 17.3.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://manipulatori.cz/15-nejcastejsich-mytu-ktere-se-siri-v-souvislosti-s-novym-koronavirus/>

³ FIALOVÁ, Monika. Kdo a proč stvořil covid-19: Jsme jen hračka v rukou mocných? Dotyk [online]. 7.11.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.dotyk.cz/magazin/konspiracni-teorie-koronavir-bill-gates.html>

⁴ WIRNITZER, Jan. „Jsme ve válce.“ Jak jsme zmilitarizovali debatu o epidemii a proč to není dobře. Deník N [online]. 19.4.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://denikn.cz/339288/jsme-ve-valce-jak-jsme-zmilitarizovali-debatu-o-epidemii-a-proc-to-neni-dobre/?ref=list>

⁵ Koronavirus a média. JSNS.cz [online]. 2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.jsns.cz/projekty/medialni-vzdelavani/bulletin-medialni-vzdelavani/inspirujte-se/koronavirus-a-media>

⁶ Živě: Virus a média. Obstáli novináři v testu pandemií, nebo selhali? Sledujte DVTV. DVTV.cz [online]. 2.11.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.dvtv.cz/video/zive-virus-a-media-obstali-novinari-v-testu-pandemii-nebo-selhali-sledujte-dvtv>

⁷ FISCHER, Petr. Pandemie covidu-19 odhalila křehkost důvěry: nikdo nevěří skoro ničemu. IROZHLAS.cz [online]. 26.10.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/komentare/komentar-petra-fishera-a-pravda_2010260631_btk

⁸ Newsroom ČT24: Koronavirus v Česku a média. SoundCloud [online]. 2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://soundcloud.com/ct24/newsroom-ct24-koronavirus-v-cesku-a-media>

popíračů i tzv. zavíračů.⁹ Zároveň mohla stejným chováním podněcovat efekt lhostejnosti z přehlčení.¹⁰

V době sepsání této kapitoly, tedy na začátku roku 2021, necelý rok po celosvětovém rozšíření viru COVID-19, existují již početné vědecké studie mapující mediální pokrytí pandemie. Ty se soustředí na široké spektrum jevů – od novinových článků hledajících viníky pandemie¹¹ až po výskyt jednotlivých aspektů nemoci COVID-19 ve videích na sociální síti TikTok¹². Vzhledem k dynamice situace v tomto časovém bodě lze předpokládat, že mnohé jiné studie probíhají a další budou s postupem času přibývat a dotvářet tak celistvost obrazu mediální reprezentace pandemie. Také tato práce si klade za cíl k tomuto obrazu přispět.

---

⁹ Živě: Virus a média. Obstáli novináři v testu pandemií, nebo selhali? Sledujte DVTV. *DVTV.cz*[online]. 2.11.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

<https://www.dvtv.cz/video/zive-virus-a-media-obstali-novinari-v-testu-pandemii-nebo-selhali-sledujte-dvtv>

¹⁰ FISCHER, Petr. Pandemie covidu-19 odhalila křehkost důvěry: nikdo nevěří skoro ničemu. *IROZHLAS.cz* [online]. 26.10.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

https://www.irozhlas.cz/komentare/komentar-petra-fishera-duvera-a-pravda_2010260631_btk

¹¹ ALANFAN, Mohammed Awad. COVID 19-The Foreign Virus: Media Bias, Ideology and Dominance in Chinese and American Newspaper Articles. *International Journal of Applied Linguistics and English Literature*, vol.9, no.1, 2020, pp. 56-60.

¹² BASCH, Corey H., Christie JAIME a Grace C. HILLYER. COVID-19 on TikTok: Harnessing an emerging social media platform to convey important public health messages. *International Journal of Adolescent Medicine and Health*. 2020. <https://doi.org/10.1515/ijamh-2020-0111>

2. Průběh pandemie koronaviru v Česku na jaře 2020

První známý případ koronaviru zvaného COVID-19, tzv. pacient 0, se pravděpodobně objevil v čínské provincii Wu-chan 1. prosince roku 2019.¹³ Přenos viru na člověka je spojován s tržnicí v této provincii, kde se mimo jiné prodávala živá zvířata.¹⁴ Zprávy o potenciálním nebezpečí spojeném s šířením nákazy se k čínské veřejnosti dostaly na konci prosince téhož roku.¹⁵ 15. ledna 2020 byl prokázán pravděpodobně první výskyt viru COVID-19 mimo Čínu, a to ve Spojených státech amerických¹⁶, o den později se virus objevil také v Japonsku.¹⁷ Do konce ledna se pak nový koronavirus rozšířil také do sedmi evropských zemí, mimo jiné do Německa.¹⁸

V Česku se COVID-19 oficiálně poprvé objevil 1. března 2020, kdy byly potvrzeny první tři případy nákazy¹⁹, související s cestami lyžařů do italských Alp, kde se nemoc v daném období významně rozšířila. O devět dní později, 10. března, vláda oznámila uzavření škol od následujícího dne jako reakci na šíření nákazy; laboratoře toho dne evidovaly celkově 64 nakažených, jejichž počet však stoupal exponenciálně. Nouzový stav byl poprvé vyhlášen 12. března, o dva dny později byla v důsledku nařízení uzavřena většina provozoven, mimo jiné restaurační zařízení, a o další dva dny později pak byly kromě výjimečných, odůvodnitelných cest uzavřeny státní hranice.²⁰

V období od počátku pandemie v Česku do 19. května, které tato práce sleduje, bylo celkem zjištěno 8 669 případů nákazy, Nejvyšší celkový počet případů nákazy během tzv. jarní vlny

---

¹³ HUANG, Chaolin. Clinical features of patients infected with 2019 novel coronavirus in Wuhan, China. *Elsevier Public Health Emergency Collection*, 395(10223): 497–506, 2020. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7159299/>

¹⁴ SCHNIRRING, Lisa. Virologists weigh in on novel coronavirus in China's outbreak. *CIDRAP*[online]. 8.1.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.cidrap.umn.edu/news-perspective/2020/01/virologists-weigh-novel-coronavirus-chinas-outbreak>

¹⁵ Archived: WHO Timeline - COVID-19. *World Health Organization* [online]. 27.4.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.who.int/news/item/27-04-2020-who-timeline---covid-19>

¹⁶ First Travel-related Case of 2019 Novel Coronavirus Detected in United States. *Centers for Disease Control and Prevention* [online]. 21.1.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.cdc.gov/media/releases/2020/p0121-novel-coronavirus-travel-case.html>

¹⁷ SIM, Walter. Japan confirms first case of infection from Wuhan coronavirus; Vietnam quarantines two tourists. *The Straits Times* [online]. 17.1.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.straitstimes.com/asia/east-asia/japan-confirms-first-case-of-infection-with-new-china-coronavirus>

¹⁸ Germany confirms human transmission of coronavirus. *Deutsche Welle* [online]. 27.1.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.dw.com/en/germany-confirms-human-transmission-of-coronavirus/a-52169007>

¹⁹ COVID-19: Přehled aktuální situace v ČR. *Ministerstvo zdravotnictví České republiky* [online]. 2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>

²⁰ Souhrn všech platných opatření na území ČR během nouzového stavu. *Statnisprava.cz* [online]. 16.3.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.statnisprava.cz/rstsp/clanky.nsf/i/souhrn_vsech_platnych_opatreni_na_uzemi_cr_behem_nouzoveho_stavu_20031608_91140612?OpenDocument&Click=

byl evidován 12. dubna, kdy činil 4 750 nakažených osob. Od té doby počet akutně nakažených setrvale klesal, a stejně tak množství denně nově nakažených se v průměru snižovalo. Nejvyšší procentuální hodnota počtu hospitalizovaných osob vzhledem k nakaženým byla zaznamenána 4. května, kdy činila 11,86 procenta. Během daného období zemřelo, ať už přímo na následky onemocnění nebo v souvislosti s ním, 302 osob, což činí smrtnost přibližně 3,5 procenta.²¹ Situace se pak začala postupně opět zhoršovat po uvolnění vládních omezení během června, tedy po konci sledovaného období.²²

Ke dni 2. 1. 2021 bylo v Česku celkem evidováno 740 481 případů nákazy nemocí COVID-19, z nichž tato nemoc v celkem 11 960 případech souvisela se smrtí pacienta.²³ Oproti 19. květnu 2020 tak šlo o nárůst o 8 442, resp. 3 860 procent.²⁴ Z toho lze usoudit, že tzv. jarní vlna nákazy byla řádově mírnější oproti té, co přišla na podzim. Lze to pravděpodobně přičítat jednak vlivu vládních opatření, která od té doby až do konce roku 2020 už nebyla tak restriktivní jako na samém začátku pandemie, jednak pak nejspíše také snížené opatrnosti občanů, pro něž šlo nejprve o zcela neznámou situaci, jejíž možné následky ale začali po čase spíše podceňovat.

2.1 Koronavirus a česká média

První zprávy o novém typu koronaviru, později nazvaném COVID-19, který se nejprve začal šířit v čínském Wu-chanu, se v Česku objevily 31. prosince 2019, a to na serverech EuroZprávy.cz a Aktuálně.cz.²⁵ Od té doby se do konce sledovaného období objevilo v touto práci zkoumaném segmentu médií, tedy ve vybraných mainstreamových, seriózních online médiích²⁶, celkem 5 698 textů zmiňujících klíčová slova „koronavirus” nebo „COVID-19”, a to z celkového počtu 17 173 všech vydaných textů, tedy asi ve 33 procentech z nich.²⁷

---

²¹ Je přitom třeba mít na paměti časový posun případné smrti vůči nakažení, celková smrtnost byla tedy v tomto období pravděpodobně vyšší.

²² COVID-19: Přehled aktuální situace v ČR. *Ministerstvo zdravotnictví České republiky* [online]. 2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>

²³ To činí smrtnost zhruba 1,62 procenta, je však zapotřebí mít opět na paměti časový posun nakažení vůči případné smrti.

²⁴ COVID-19: Přehled aktuální situace v ČR. *Ministerstvo zdravotnictví České republiky* [online]. 2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>

²⁵ Vyhledáno v: Newton Media Search. *Newton Media* [online]. [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://newtonone-newtonmedia-eu.ezproxy.is.cuni.cz/cs-CZ/archive/877>

²⁶ Metodika výběru médií bude upřesněna dále v práci.

²⁷ Vyhledáno v: Newton Media Search. *Newton Media* [online]. [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://newtonone-newtonmedia-eu.ezproxy.is.cuni.cz/cs-CZ/archive/877>

Během sledovaného období, tedy od 12. března do 19. května 2020, pak bylo těchto zmínek 4 802 v celkem 7 812 textech, což činí přes 61 procent.²⁸

Uvedená čísla ilustrují závažnost, kterou tuzemská média tématu v daném období přisoudila. Zkoumat, jak psala vybraná média v daném období o viru COVID-19, tak téměř s jistotou znamená zkoumat, jak referovala o mediálně nejvíce exponovaném tématu těchto měsíců, stejně tak jako o příčinách, dopadech i domnělých důsledcích šíření nového typu koronaviru. K diskurzu o viru COVID-19 se pojí také diskurzy o tématech, jež jsou s ním přímo spjaty, jako je počínání vlády a jejích představitelů, vývoj české i globální ekonomiky či kondice tuzemského zdravotnictví.

2.1.1 Online média jako zdroj informací pro českého občana během koronavirové pandemie

V konzumaci online médií nastaly během jarní vlny pandemie významné změny. Co se týče některých z této práci sledovaných mainstreamových seriózních zpravodajských webů, nárůst zobrazení stránky²⁹ zde v týdnu od 16. do 22. března 2020 představoval 154 procent u webu Novinky.cz, 2 procenta u serveru iDNES.cz, 575 procent u webu SeznamZprávy.cz, 160 procent u webu Deník.cz a 117 procent u webu Aktuálně.cz oproti stejnému období v roce 2019.^{30 31}

Ne všechny segmenty populace se dostanou ke zpravodajství na mainstreamových seriózních webech. Podle projektu Mapa médií, realizovaného Nadačním fondem nezávislé žurnalistiky, je celou třetinu Čechů mezi 15 a 79 lety věku obtížné zasáhnout jakýmkoli zpravodajstvím, protože jej běžně nesledují. Ze zbylých dvou třetin běžně konzumují zkoumaný typ zpravodajství, resp. publicistiky, pouze dva ze čtyř segmentů, a sice „mainstreamový spokojený rodič“ a „vzdělaná střední třída“.³² Dohromady tvoří tyto dva segmenty 39,2 procenta. V dalších kapitolách se pokusím prokázat, že podíl populace, který je obsahy v

---

²⁸ Vyhledáno v: Newton Media Search. *Newton Media* [online]. [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://newtonone-newtonmedia-eu.ezproxy.is.cuni.cz/cs-CZ/archive/877>

²⁹ Podobný trend vykazuje i počet denních návštěv a počet denních unikátních návštěvníků.

³⁰ Vyhledáno v: Online data (OLA). *NetMonitor* [online]. [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.netmonitor.cz/online-data-ola>

³¹ Výrazný rozdíl mezi servery iDNES.cz a např. SeznamZprávy.cz ukazuje, že zatímco potenciál zobrazení stránek na serveru iDNES.cz byl už v době před pandemií prakticky zcela nasycen, další mají stále velké rezervy a návštěvnost se tak může významně zvýšit v mimořádných situacích, jako byla tato.

³² Rating médií. *Nadační fond nezávislé žurnalistiky* [online]. [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <http://www.mapamedii.cz/segmenty/index.php>

těchto médiích zasažen, je však ve skutečnosti vyšší (mj. kvůli fenoménu tzv. názorového vůdcovství).

Také význam jiných typů médií v období první vlny pandemie spíše vzrostl. Vezmeme-li v potaz čtenost, trend úpadku tištěných deníků (s výjimkou těch regionálních) pandemie nezměnila³³, avšak tři čtvrtiny respondentů byly ve výzkumu agentury Median přesvědčeny o důležité roli tisku v době koronavirové krize a 17 procent uvedlo, že čte noviny a časopisy více než v době před krizí a k původní frekvenci se nejspíš už nevrátí.³⁴

U rozhlasu se poslechovost během jarního nouzového stavu pravděpodobně³⁵ nijak významně nezměnila, 84 procent respondentů výzkumu agentury Median si ovšem myslí, že by rozhlas měl hrát důležitou roli při informování obyvatel v situaci, jako je tato.³⁶ Nárůst ve sledování televize pak činil meziročně ve zkoumaném období, konkrétně mezi 11. březnem a 14. dubnem, 25 procent. V samotném březnu byl průměrný sledovací čas o více než 30 minut vyšší než v průměru let 2017–2019.³⁷ Nejprudší nárůst nastal 11. března (uzavření škol a zákaz akcí nad 100 osob) a 16. března (oznámení zákazu volného pohybu osob), kdy denní sledovanost stoupla na úroveň o hodinu vyšší, než je pro danou roční dobu obvyklé. Na této úrovni vydržela sledovanost přibližně dva týdny, poté začala klesat.³⁸ Nejvíce se tento trend projevil na sledovanosti veřejnoprávní České televize.³⁹

Zároveň s úpadkem důvěry v mainstreamová média (viz následující kapitola) nabírají na oblibě tzv. antisystémové weby, často šířící informace oponující široce uznávanému konsenzu. V listopadu 2018 zveřejnil projekt Mapa médií seznam celkem 24 antisystémových webů, jejichž vliv na podobu veřejného mínění je nezanedbatelný.⁴⁰ Na

³³ *Unie vydavatelů ČR* [online]. [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: unievydavatelu.cz

³⁴ TISKOVÁ MÉDIA (V DOBĚ KORONAKRIZE). *Median* [online]. 3.6.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.median.eu/cs/wp-content/uploads/2020/06/2020_06_03_zprava_realizatoru_v_16_UVCR.pdf

³⁵ V příslušném období 2. čtvrtletí nerealizoval Radioprojekt standardní dotazník zaměřený na poslechovost jednotlivých rádií, zjišťoval ovšem změnu trendu konzumaci rozhlasu obecně v době nouzového stavu. Viz Změna výzkumu: Radioprojekt II. Q. 2020. *RadioTV* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.radiotv.cz/p_radio/zmena-vyzkumu-radioprojekt-ii-q-2020/

³⁶ Rádio v době nouzového stavu lidé intenzivně poslouchají, relaxují u něj a považují jej za důležité při informování. *Median* [online]. [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.median.eu/cs/wp-content/uploads/2020/05/MEDIAN_STEM_MARK_TZ_Poslechovost_radii_v_dobe_nouzoveho_stavu_20200526.pdf

³⁷ Koronavirová krize potvrdila dominanci televize mezi médii. *Asociace televizních organizací* [online]. 19.11.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.ato.cz/2020/koronavirova-krize-potvrdila-dominanci-televize-medi/>

³⁸ Rekordní březen: Sledovanost televize byla vlivem pandemie koronaviru nejvyšší za 17 let. *Asociace televizních organizací* [online]. 17.4.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.ato.cz/2020/rekordni-brezen-sledovanost-televize-byla-vlivem-pandemie-koronaviru-nejvyssi-za-17-let/>

³⁹ Rok rekordů v ČT. *RadioTV* [online]. 5.1.2021 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.radiotv.cz/p_tv/rok-rekordu-v-ct/

⁴⁰ Rating médií. *Nadační fond nezávislé žurnalistiky* [online]. [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <http://www.mapamedii.cz/segmenty/index.php>

šíření dezinformací spojených s pandemií viru COVID-19 se kromě nich ale podílejí i známé osobnosti či běžní uživatelé na sociálních sítích.⁴¹ V reakci na to vydala například Evropská komise manuál o tom, jak v souvislosti s koronavirem odlišit fakta od dezinformací.⁴² Takto zareagovalo i Ministerstvo vnitra ČR se svým přehledem hlavních dezinformačních sdělení⁴³, svůj seznam má rovněž Ministerstvo zahraničí ČR.⁴⁴ Zkoumat činnost dezinformačních webů či šíření konspiračních teorií právě v souvislosti s koronavirovou pandemií by mohlo být podnětným tématem pro jinou akademickou práci a přinést tak cenný vhled do mechanismů tvorby a šíření dezinformací.

Vše, co bylo v těchto dnech na zkoumaných serverech, ale i v jiných médiích publikováno, mělo potenciál zasáhnout významně vyšší množství čtenářů. Nabízí se tedy tím spíše zkoumat, jak se média v těchto dnech ke své roli postavila a jaké diskurzní strategie a sdílené vzorce se v nich objevily.

---

⁴¹ Výzkum: Na šíření dezinformací se podílejí i známé osobnosti. *MediaGuru* [online]. 16.4.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2020/04/vyzkum-na-sireni-dezinformaci-se-podileji-i-zname-osobnosti/>

⁴² Koronavirus a dezinformace. *Evropská komise* [online]. [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/fighting-disinformation/tackling-coronavirus-disinformation_cs

⁴³ Koronavirus: Přehled hlavních dezinformačních sdělení. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2021 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/koronavirus-prehled-hlavnich-dezinformacnich-sdeleni.aspx>

⁴⁴ Dezinformace, lži, hoaxy a alternativní fakta o covid-19. *Ministerstvo zdravotnictví České republiky* [online]. [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/dezinformace-o-covid-19/>

3. Média a veřejné mínění

Jedním ze základních předpokladů práce je, že média mohou mít významný vliv na veřejné mínění, a v důsledku tak i na chování veřejnosti. Časové řady Centra pro výzkum veřejného mínění ukazují, že důvěra českých občanů v média v dlouhodobém horizontu klesá. Srovnáme-li červen 2005, kdy byla tato hodnota ve všech třech případech na svém vrcholu, s nejnovějším výzkumem ze září 2020, zjistíme, že důvěra se propadla ze 62,8 na 35,2 procenta u tisku, ze 71,3 na 42,4 procenta u televize a z 68,8 na 49,2 procenta u rozhlasu. Specifická je situace u internetu, u něhož začal výzkum probíhat později; důvěra se zde mezi březnem 2013 a zářím 2020 propadla z 50,2 na 41,4 procenta.⁴⁵

Uvedená čísla nám sdělují, že asi jen 2 z 5 lidí věří tomu, co si přečtou na internetu (jde mj. o velmi podobný podíl jako podíl těch, kteří pravidelně čtou mainstreamové seriózní internetové zpravodajství), přičemž podobně je tomu i u dalších typů médií. Etablovaná linie společenskovedního výzkumu však ukazuje, že symbolický svět, kam řadíme i média, na nás nemá pouze přímý, ale rovněž zprostředkovaný vliv.

Výzkum *The People's Choice* z roku 1940 přinesl mimo jiné zjištění, že lidé se nejspíše nechají ovlivnit lidmi z okruhu svých blízkých, tzv. *názorovými vůdci*, nikoli samotnými masovými médii.⁴⁶ Postoje těchto názorových vůdců jsou nicméně především formovány právě mediálními obsahy. Komentátory mainstreamových seriózních médií, jejichž texty tato práce zkoumá, by šlo navíc do jisté míry rovněž označit za názorové vůdce, jelikož jde často o lidi s privilegovaným společenským postavením, přesahujícím hranice těchto médií.

Chapel Hill Study z roku 1972 na výzkumu průniku mediální, politické a veřejné agendy prokázala, že média mají významnou moc se podílet na důležitosti, kterou konzument danému tématu přisoudí (méně už pak přesvědčit ho, co si o něm má myslet).⁴⁷ V období, které tato práce zkoumá, se 61 procent textů ve vybraných médiích věnovalo viru COVID-19 a důsledkům jeho šíření⁴⁸, což mohlo ovlivnit smýšlení konzumentů daných médií ve prospěch důležitosti tématu.

---

⁴⁵ ČASOVÉ ŘADY VYBRANÝCH OTÁZEK Z VÝZKUMU NAŠE SPOLEČNOST. *Centrum pro výzkum veřejného mínění* [online]. [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://cvvmapp.soc.cas.cz/#question19>

⁴⁶ KATZ, Elihu. "Dvoustrupňový tok komunikace: nejnovější zpráva o hypotéze" v: JIRÁK, Jan a Blanka ŘÍCHOVÁ. *Politická komunikace a média*. Praha: Karolinum, 2000.

⁴⁷ MCCOMBS, Max E. *Agenda setting: nastolování agendy - masová média a veřejné mínění*. Praha: Portál, 2009.

⁴⁸ Vyhledáno v: Newton Media Search. *Newton Media* [online]. [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://newtonone-newtonmedia-eu.ezproxy.is.cuni.cz/cs-CZ/archive/877>

Rovněž výzkum probíhající v 60. a 70. letech, který zkoumal účinky sledování televize na diváky a který později vyústil v tzv. *kultivační teorii*, ukázal, že vazba mezi konzumací médií a náhledem na svět, byť s nejednoznačnou kauzalitou, je významná. Ti, kdo tak tráví více času sledováním obsahu tragického či násilného charakteru, budou svět kolem sebe spíše považovat za nebezpečný (tzv. *syndrom zlého světa*).⁴⁹

3.1 Sociální konstrukce reality

Koncept *sociální konstrukce reality*, s nímž poprvé pracovali Peter L. Berger a Thomas Luckmann v roce 1966, stojí v samém základu teorie o recipročním vztahu vlivu mezi sociální realitou a médii. Podle zmíněných autorů „objevení se alternativního symbolického světa představuje velké ohrožení pro dominantní diskurz společnosti, protože samotná existence takového světa empiricky dokazuje, že náš vlastní svět není až tak nevyhnutelně samozřejmý“.⁵⁰ Teorie implikuje, že snaha přenést tzv. realitu do světa symbolů nemůže nikdy vyústit v její prostou reprezentaci těmito symboly, ale že oba světy se nekonečně vzájemně utvářejí a přeměňují, a stejně jako má společenská realita vliv na symbolický svět, má zase tento symbolický svět, reprezentovaný především jazykem, resp. pak nejrůznějšími mediálními obsahy, vliv na společenskou realitu.

Součástí tohoto sociálně-konstruktivistického pohledu je rovněž předpoklad, že neexistuje nic jako objektivní či skutečná reprezentace reality, z jejíž pozice by šlo shlížet na ostatní. Ačkoli mají některé z těchto reprezentací větší legitimitu ve světle procesů, které je utvářejí, všechny jsou shodně výsledkem působení lidské konstrukce sociální reality.⁵¹

Mediovaný svět reprezentovaný mediálními texty tak z hlediska tohoto paradigmatu vždy ovlivňuje svět mimo tyto texty; významy, které věcem přikládáme, jim nejsou přirozeně dány, nýbrž přisuzovány a pozměňovány v procesu sociální konstrukce. K odhalení těchto konstrukcí a jejich vzniku pak vede analýza diskurzu.

---

⁴⁹ GERBNER, George et al. “Growing up with television: cultivation processes” v: BRYANT, Jennings a DOLF ZILLMANN. *Media effects: advances in theory and research*. Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates, 2002.

⁵⁰ BERGER, P., LUCKMANN, T. *Sociální konstrukce reality. Pojednání o sociologii vědění*. Brno: CDK, 1999, s. 108.

⁵¹ PHILLIPS, Nelson a CYNTHIA HARDY. *Discourse Analysis: Investigating Processes of Social Construction*. Sage, 2002, s. 84.

4. Diskurz

Definovat pojem diskurz je velice obtížné, operují s ním různé vědní obory, od lingvistiky, filozofie, historie, přes sociologii, psychologii až k politologii, přičemž mezi různými pojetími se objevují odlišnosti. Někdy se slovem diskurz označují mluvené projevy, a je tedy užíván coby kontrast ke slovu text, někdy je naopak synonymem ke slovu text, jindy pojem zahrnuje množinu textů a/nebo projevů referujících o specifickém subjektu či tématu.⁵² Lapčík dělí pojetí diskurzu na extenzivní pojetí (široké), redukcionistické (diskurz = text) a operacionalizující (diskurz jako nástroj).⁵³ V této práci chápu diskurz v širokém pojetí, tedy coby množinu textů s jednotícím tematickým prvem.

Užitečnou definici slova diskurz, jak je myšleno v této práci, nabízí Burr; podle něj se jedná o „souhrn významů, metafor, reprezentací, obrazů, příběhů, tvrzení aj., které dohromady jistým způsobem vytvářejí specifickou verzi událostí“.⁵⁴ Hodnotná je pro tuto práci rovněž definice, již uvádí Parker, v jehož pojetí jde o „souhrn tvrzení konstruujících objekt“.⁵⁵

Diskurz coby sociální jev má mnoho rozměrů a úrovní. „Je současně lingvistickým (verbálním, gramatickým) předmětem (smysluplné sekvence či slova nebo věty), jednáním (jako třeba tvrzení či výhrůžka), formou sociální interakce (např. konverzace), sociální praktikou (například přednáška), mentální reprezentací (význam, mentální model, názor, vědění), interakční či komunikační událostí nebo činností (např. parlamentní debata), kulturním produktem (např. telenovela), či dokonce ekonomickou komoditou, kterou lze prodat a koupit (např. román).“⁵⁶

Z pozice kritické teorie lze říci, že texty⁵⁷ jsou místy vyjednávání podoby diskurzu, místy zápasů o význam, kde spolu soupeří různé hodnotové systémy či ideologie, a které jsou vedeny napříč společností.⁵⁸ Ze sémantické perspektivy lze představit metaforu artefaktu, do

---

⁵² SCHNEIDEROVÁ, Soňa. *Analýza diskurzu a mediální text*. Praha: Karolinum, 2015, s. 20.

⁵³ LAPČÍK, Marek: „Diskurs jako téma diskursu: O diskursu bez Habermase i bez Foucaulta? Poznámky ke konceptualizaci pojmu.“ v: FORET, Martin, Marek LAPČÍK. a Petr ORSÁG (eds.): *Kultura–Média–Komunikace 1/2009*. Spektákl, mizející realita a (ne)bezpečí informací, diskurs(y) o diskursu. Olomouc: Univerzita Palackého, 2009, s. 93–116.

⁵⁴ BURR, Viven. *An introduction to social constructionism*. Taylor & Frances/Routledge, 1995 v: BAKER, Paul. *Sociolinguistics and Corpus Linguistics*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2010, s. 121.

⁵⁵ PARKER, Ian. *Discoursedynamics: Critical analysis for social and individual psychology*. Taylor & Frances/Routledge, 1992 v: BAKER, Paul. *Sociolinguistics and Corpus Linguistics*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2010, s. 121.

⁵⁶ WODAK, Ruth a Michael MEYER. *Methods for Critical Discourse Analysis*. London: Sage, 2009 v: PROKOPOVÁ, Kateřina, Zuzana ORSÁGOVÁ a Petra MARTINKOVÁ. *Metodologie výzkumu v oblasti kritické analýzy diskurzu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014, s. 12.

⁵⁷ Také slovo „text“ je zde myšleno v širokém pojetí, tedy coby nosič významu.

⁵⁸ PROKOPOVÁ, Kateřina, Zuzana ORSÁGOVÁ a Petra MARTINKOVÁ. *Metodologie výzkumu v oblasti kritické analýzy diskurzu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014, s. 16.

nejž autor zakóduje své sdělení a jeho zamýšlený význam, přičemž toto sdělení je pak z onoho artefaktu extrahováno příjemcem.⁵⁹

Nahlíženo z radikálně socio-konstruktivistické perspektivy si pak významnou část svojí identity nevolíme sami, nýbrž je nám dána coby výslednice diskurzů, jichž jsme součástí. Tyto diskurzy jsou často ve vzájemném konfliktu, a proto i konstrukce identity je procesem velice dynamickým.⁶⁰

Všechny tyto domnělé významy, stejně jako diskurz samotný, jsou nicméně pouhými konceptuálními reprezentacemi, nikoli objektivně existujícími entitami. Příslušné konceptuální reprezentace jsou pak rovněž velice dynamické, stejně jako samotný diskurz.⁶¹

Obvykle odkazujeme k diskurzu jako k určitému konkrétnímu diskurzu existujícímu v rámci diskurzu obecného – rozeznáváme tak např. rasistický diskurz, genderový diskurz, diskurz o (ne)zaměstnanosti, populistický diskurz a další.⁶² Tato práce pojednává o diskurzu o novém typu koronaviru, jeho šíření a důsledcích tohoto procesu.

4.1 Mediální diskurz

Zásadní pro tuto práci je diskurz mediální. Řídí se svými vlastními specifickými pravidly a zákonitostmi, zároveň je však neoddělitelně spjat s mechanismy sociálními, politickými či ekonomickými. Kromě informační role by měly mediální texty plnit také funkci persvazivní a čtenáře přimět k přijetí těchto informací. V důsledku rostoucího ekonomického tlaku na média a související komercializace dochází také k tabloidizaci obsahů, kdy je médiu preferován takový pohled na události, který zaujme co nejvíce konzumentů, případně jsou k referování přímo vybírány události s větším potenciálem šokovat.⁶³

Důsledkem těchto mechanismů je např. také rostoucí míra konverzacionalizace (snaha navázat kontakt s konzumentem či mezi moderátory navzájem), kolokvializace (vyšší míra užití hovorových výrazových prostředků v projevu), větší orientace na příběh, častější výskyt

---

⁵⁹ TOMLIN, Russel S., Linda FORREST, Ming MING PU and Myung HEE KIM. *Discourse Semantics* v: VAN DIJK, Teun A. *Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction*. Sage, 1997, s. 37.

⁶⁰ PHILLIPS, Nelson, Cynthia HARDY. *Discourse Analysis: Investigating Processes of Social Construction*. Sage, 2002, s. 2.

⁶¹ TOMLIN, Russel S., Linda FORREST, Ming MING PU and Myung HEE KIM. *Discourse Semantics* v: VAN DIJK, Teun A. *Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction*. Sage, 1997, s. 39.

⁶² PROKOPOVÁ, Kateřina, Zuzana ORSÁGOVÁ a Petra MARTINKOVÁ. *Metodologie výzkumu v oblasti kritické analýzy diskurzu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014, s. 16

⁶³ SCHNEIDEROVÁ, Soňa. *Analýza diskurzu a mediální text*. Praha: Karolinum, 2015. S. 90-92.

reklamy ve zpravodajství či bulvarizace.⁶⁴ Cílem těchto technik je neztratit pozornost konzumenta a udržet si tak vyšší čtenost či sledovanost, přičemž reálné důsledky tohoto ekonomického tlaku mohou vést k oslabení kvality veřejné diskuse.

Stejná informace či událost bude vždy různými médii prezentována různě, na což má vliv mnoho proměnných. Ve zpravodajství neexistuje absolutní objektivita, lze být pouze vědomě nezaujatý, přičemž opakem tohoto přístupu je záměrné zkreslování informací. Výsledný efekt variuje zejména na základě volby rozdílných jazykových prostředků.⁶⁵

Tyto rozdíly jsou především způsobeny tím, s jakými předpoklady k textu autor přistupuje, a to ve smyslu svých životních zkušeností a svých názorů či postojů. Ze strany autora může jít o proces nevědomý, obvykle je však výsledný postoj, který text prezentuje, v souladu s celkovým zaměřením média, pro nějž byl napsán.⁶⁶ Lze tak předpokládat, že jiné aspekty věci budou zdůrazněny např. v médiu levicové a jiné v médiu pravicové orientace.⁶⁷

Masová média jsou nejefektivnější platformou pro šíření *ideologie*, již můžeme stručně definovat jako „pohledy na svět“ utvářející „společenské poznání“ či „schematicky organizované komplexy zpodobnění a postojů s ohledem na jisté aspekty společenského světa,”⁶⁸. Podle Fairclougha pak jde o „reprezentace aspektů světa, které mohou být ukázány, aby přispěly k vytvoření, udržení nebo změně sociálních vztahů moci, dominance a využití (vykořisťování)”⁶⁹. V textech však obvykle nebývá ideologie na první pohled zřejmá (výjimku mohou tvořit např. náboženské texty či programy politických stran), a je tak úlohou studií diskurzu snažit se tyto vzorce odhalit pomocí vhodně zvolené analýzy.⁷⁰ Právě odhalení biasu, ideologie a manifestace vztahů moci a podřízenosti je obvykle základním motivem ke zkoumání mediálního diskurzu.⁷¹

---

⁶⁴ Tamtéž, s. 20.

⁶⁵ OSVALDOVÁ, Barbora a kol. *Zpravodajství v médiích*. Praha: Karolinum, 2001, s. 12–13.

⁶⁶ SCHNEIDEROVÁ, Soňa. *Analýza diskurzu a mediální text*. Praha: Karolinum, 2015, s. 20.

⁶⁷ Tamtéž, s. 131.

⁶⁸ VAN DIJK, Teun A. *Ideology: A multidisciplinary approach*. Sage, 1998 v PROKOPOVÁ, Kateřina, Zuzana ORSÁGOVÁ a Petra MARTINKOVÁ. *Metodologie výzkumu v oblasti kritické analýzy diskurzu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014, s. 15.

⁶⁹ PROKOPOVÁ, Kateřina, Zuzana ORSÁGOVÁ a Petra MARTINKOVÁ. *Metodologie výzkumu v oblasti kritické analýzy diskurzu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014, s. 15.

⁷⁰ VAN DIJK, Teun A. *Discourse and Ideology* v VAN DIJK, Teun A. *Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction*. Sage, 1997, s. 393.

⁷¹ SCHRIFIN, Deborah, Deborah TANNEN a Heidi E. HAMILTON. *The Handbook of Discourse Analysis*. Blackwell, 2005, s. 420.

Ve zpravodajství i publicistice se ideologie může manifestovat v tzv. ideologickém čtverci. Jeho prostřednictvím u sebe (resp. obvykle u referenční skupiny, jíž může být např. politický tábor či národ) zdůrazňujeme dobré a marginalizujeme špatné vlastnosti, zatímco u protistrany naopak zdůrazňujeme špatné a marginalizujeme dobré vlastnosti.⁷²

Specifickou jazykovou konstrukci užívanou v rámci mediálního diskurzu představuje metafora. Tu můžeme definovat jako „označení věci oklikou přes slovo, které běžně označuje věc něčím podobnou“⁷³ či „přenesení významu slova nebo jeho kombinace z jednoho denotátu na jiný na základě [jejich] podobnosti“.⁷⁴ Častou funkcí metafory je zdůraznění, případně potlačení jistých aspektů daného jevu, a může tak úzce souviset s ideologickými presupozicemi autora.

Také jiné funkční jazykové prvky, které se v textu objevují, mohou dát analytikovi určitou informaci o jeho diskurzivní povaze. Jedná se např. o hyperboly (zveličení), eufemismy (změkčení), implikatury (co z daných slov vyplývá, ačkoli to není explicitně řečeno), kolokace (společný výskyt dvou nebo více slov) či modality (postoj autora k dané výpovědi, např. zda jde o faktum či názor).⁷⁵ Tyto jazykové distinkce mohou být velmi subtilní povahy.

Konečný význam textu však není ohraničen tím, co do něj, vědomě či nevědomě, umístil jeho autor, variuje také v závislosti na ideologických presupozicích jeho příjemce.⁷⁶ To je obzvláště patrné, díváme-li se na problematiku očima kulturních studií, s uplatněním konceptu tzv. sémiotické demokracie.⁷⁷ Implikací zmíněného je, že příjemce může cítit manipulaci v textu i tam, kde nebyla zamýšlena, a naopak záměrné manipulaci podlehnout.

4.2 Analýza (mediálního) diskurzu

Pojem „analýza diskurzu“ je sám o sobě velice nejednoznačný; *The Routledge Handbook of Discourse Analysis* uvádí např. 13 různých druhů analýzy diskurzu. Nejznámější z nich je pravděpodobně kritická analýza diskurzu, tak, jak k ní mj. přistupuje Norman Fairclough, ve studiích diskurzu lze však rovněž uplatnit metodu systematické funkční lingvistiky, multimodální analýzy diskurzu, narativní analýzy nebo konverzační analýzy.⁷⁸ Předpokladem

⁷² VAN DIJK, Teun A. *Ideology and discourse analysis*. Ideology Symposium Oxford, 2004.

⁷³ BEČKA, Josef Václav. Metafora ve větě. *Naše řeč*, 54 (1), 1971, s. 1.

⁷⁴ ČERMÁK, František. *Jazyk a jazykověda*. Praha: Pražská imaginace, 1994, s. 164.

⁷⁵ BAKER, Paul. *Sociolinguistics and Corpus Linguistics*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2010, s. 122.

⁷⁶ SCHNEIDEROVÁ, Soňa. *Analýza diskurzu a mediální text*. Praha: Karolinum, 2015, s. 128.

⁷⁷ FISKE, John. *Television Culture*. London: Routledge, 2010.

⁷⁸ GEE, James P., Michael HANDFORD. *The Routledge Handbook of Discourse Analysis*. Routledge, 2012.

jakékoli analýzy diskurzu je kritický pohled na koncept objektivní pravdy a představa vztahu mezi tzv. realitou a symbolickým světem jako významně dialektického.⁷⁹

Lze však rovněž říci, že existuje tolik přístupů k analýze diskurzu, kolik je analytiků; každý má k dispozici to, co nabízí text, a právě ten, spolu s kontextem a soustavou znalostí výzkumníka, určí, které teoretické rámce a jak v danou chvíli uplatnit.⁸⁰

Analýza diskurzu nespočívá pouze v metodě, jde spíše o perspektivu nazírání na povahu jazyka a na jeho vztah ke klíčovým tématům zkoumaných v rámci sociálních věd. Specifičtěji, analýza diskurzu je sbírkou různých přístupů k diskurzu, které nezahrnují pouze postup sběru dat a jejich analýzu, ale také sbírku teoretických a metateoretických předpokladů, stejně jako celou řadu výzkumných nároků a předchozích studií.⁸¹

Analýza diskurzu jde o krok dál než sémiotická analýza; její úlohou není texty pouze interpretativním způsobem číst, ale rovněž je interpretativním způsobem zasazovat do kontextu příslušné kultury.⁸² V tomto ohledu se tak diskurzivní analýza pohybuje na hranici hermeneutiky.⁸³

Fiske píše, že *fyzická realita* sice existuje, nicméně jediný způsob, jak ji poznat, je prostřednictvím diskurzu, který o ní vypovídá.⁸⁴ Další zdůrazňují specifikum analýzy diskurzu v rámci *sociální reality*; zatímco jiné metody zkoumají sociální realitu takovou, jaká je, analýza diskurzu se více soustředí na to, *jak je produkována*, a to především prostřednictvím jazyka.⁸⁵

4.2.2 Kritická analýza diskurzu

Často užívanou kvalitativní metodou studia médií je kritická analýza diskurzu. Spadá pod obecnější rámec kritických studií diskurzu, jehož součástí jsou kromě analýzy také teorie a aplikace. Jde spíše o specifikaci přístupu výzkumníka než metody samotné; k objektu zkoumání musí přistupovat vždy kriticky a hledat, kterak se v něm reprodukuje dominance

---

⁷⁹ SCHNEIDEROVÁ, Soňa. *Analýza diskurzu a mediální text*. Praha: Karolinum, 2015, s. 17–18.

⁸⁰ Tamtéž, s. 64–65.

⁸¹ PHILLIPS, Nelson, Cynthia HARDY. *Discourse Analysis: Investigating Processes of Social Construction*. Sage, 2002, s. 5.

⁸² SEDLÁKOVÁ, Renata. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Grada Publishing, 2014, s. 426.

⁸³ Tamtéž, s. 438.

⁸⁴ FISKE, John. *Television Culture*. London: Routledge, 2010.

⁸⁵ PHILLIPS, Nelson a Cynthia HARDY. *Discourse Analysis: Investigating Processes of Social Construction*. Sage, 2002, s. 6.

mocných/privilegovaných za účelem jejich snazšího přístupu ke vzácným zdrojům (přičemž na zřeteli by vždy měl mít, že cílem je dosažení v rámci možností rovnostářské a sociálně spravedlivé společnosti, a tedy by měl hledat rovněž způsoby, jimiž mohou utlačované skupiny vzdorovat hegemonnímu diskurzu). Metoda je zejména orientována na specifické společenské problémy a šlo by říci, že její uživatelé jsou též aktivisté.^{86 87} Média jsou zcela zásadní platformou pro (re)produkci sociální reality, a proto je mediální diskurz častým objektem tohoto typu výzkumu.

Metoda kritické analýzy diskurzu je spojována se jménem Normana Fairclougha. Analýza textu by podle něj měla jít nad jeho rámec a zohledňovat kontext, především společenský. Tímto přístupem se vymezil proti formální lingvistice, která byla z jeho pohledu zaměřena příliš úzce na to, aby z ní bylo možné vyvodit žádoucí závěry.⁸⁸ Text je v jeho pojetí formován dvěma kauzálními mocmi, a to společenskými strukturami a praktikami na straně jedné a společenskými aktéry (částečně sociálně determinovanými) na straně druhé.⁸⁹ Fairclough rovněž uvádí, že význam textu je dán nejen producentem a textem samotným, ale také příjemcem, a zkoumáním pouze jedné části řetězce nelze získat celistvý obrázek o procesu (re)produkce sociální reality.⁹⁰ Média považuje za hlavní doménu, v níž se odráží vztah jazyka a moci.⁹¹ V pojetí diskurzu vychází tato práce především právě z myšlenek Fairclougha, ačkoli si neklade za cíl být primárně normativní.⁹²

---

⁸⁶ VAN DIJK, Teun A. *Discourse, Cognition, Society* v ANGERMULLER, Johannes a Dominique MAINGUENEAU (eds.). *The Discourse Studies Reader: Main Currents in Theory and Analysis*. Benjamins, 2014, s. 389.

⁸⁷ PHILLIPS, Nelson a Cynthia HARDY. *Discourse Analysis: Investigating Processes of Social Construction*. Sage, 2002, s. 71.

⁸⁸ SCHNEIDEROVÁ, Soňa. *Analýza diskurzu a mediální text*. Praha: Karolinum, 2015, s. 26–27.

⁸⁹ PROKOPOVÁ, Kateřina, Zuzana ORSÁGOVÁ a Petra MARTINKOVÁ. *Metodologie výzkumu v oblasti kritické analýzy diskurzu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014, s. 42.

⁹⁰ SCHNEIDEROVÁ, Soňa. *Analýza diskurzu a mediální text*. Praha: Karolinum, 2015, s. 27.

⁹¹ Tamtéž, s. 39.

⁹² Práce představuje textuální analýzu, která však bere implicitně v potaz kontext vzniku a také recepce textu, jde tak nad jeho rámec. Právě to stojí v jádru Faircloughova pojetí diskurzu.

5. Metodika užitá v práci

Jako podpůrnou pomůcku pro diskurzní analýzu užitou v této práci jsem zvolil část postupu navrženého Ruth Wodakovou v rámci diskurzivně-historické analýzy (DHA) v kombinaci s Miesslerovou metodikou pro diskurzní analýzu většího množství textů.

Wodaková rozlišuje tři aspekty v rámci DHA, a sice:

- 1) určení hlavních témat diskurzu;
- 2) vyzorování hlavních nominačních a predikačních strategií;
- 3) zaměření na argumentaci, hlavní tvrzení a topoi⁹³ a falacie⁹⁴ použité k jejímu ospravedlnění.⁹⁵

Diskurzní vzorce Wodaková dále rozkrývá na pěti úrovních. V rámci **nominace** se zaměřuje na to, jakým způsobem jsou konkrétně pojmenováni hlavní sociální aktéři, objekty, procesy či události. **Predikace** slouží k hodnocení daných aktérů, objektů, procesů či činností, účelem je tedy si všimnout toho, s jakými atributy či rysy jsou v textu spojeny, jaké přívlastky byly autorem užity a jaké je znaménko sentimentu. Dále zkoumá **argumentaci**, tedy jaké topoi či falacie autor užívá k ospravedlnění přednesených tvrzení a jakým způsobem je vznášen nárok na pravdu. **Perspektivizace, framing a diskurzivní reprezentace** se vztahují ke kontextu, v jakém autor dané myšlenky či fakta prezentuje, vyjadřují úhel pohledu autora na věc. Spadají sem například i metafory. Nakonec, **intenzifikace** či **zeslabení** určuje sílu, kterou autor přisuzuje daným výroky, a jakým způsobem tak činí. Sem řadíme například modální částice, hyperboly či slovesa cítění nebo myšlení.⁹⁶

Výše naznačený postup mi bude sloužit jako pouhá podpůrná pomůcka či odrazový bod. Spíše než bych jej aplikoval doslovně, budu vycházet z jedinečné povahy zkoumaných textů a svého úsudku o daném materiálu.

Jelikož práce představuje analýzu 152 textů, rozhodl jsem se v dalším kroku uplatnit Miesslerovu metodiku určenou právě pro případy, kdy je třeba kvalitativním způsobem

---

⁹³ Myšlenkové či výrazové schéma sdílené určitou kulturní oblastí

⁹⁴ Argumentační klamy či roušky zahalující fakta

⁹⁵ PROKOPOVÁ, Kateřina, Zuzana ORSÁGOVÁ a Petra MARTINKOVÁ. *Metodologie výzkumu v oblasti kritické analýzy diskurzu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014, s. 39.

⁹⁶ Tamtéž, s. 40–41.

analyzovat větší množství textů; jde tedy o hybrid obsahové analýzy a diskurzní analýzy, přičemž větší důraz je kladen na kvalitativní diskurzní analýzu. Na rozdíl od standardní obsahové analýzy se postupuje stylem bottom-up, tedy kategorie nejsou předem určeny, ale vznikají až při kontaktu výzkumníka s texty. Tyto kategorie jsou následně sdružovány do významových jednotek (které by v případě obsahové analýzy byly určeny předem). Tento aparát tak umožňuje práci s objemným materiálem při zohlednění jeho lingvistické, významové i kontextuální jedinečnosti.⁹⁷

---

⁹⁷ MIESSLER, Jan. Kritická diskurzivní analýza (CDA) a velké množství masmediálních textů. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity, 2008.

6. Komentář jako publicistický žánr

Analýza se zabývá výhradně publicistickými texty, konkrétně komentáři. Hlavní charakteristikou tohoto žánru je, že na rozdíl od zpravodajství obsahuje nejen známá fakta, ale rovněž souvislosti, pozadí, příčiny, důsledky a subjektivní pohled, což z komentářů činí texty výrazně autorské. Podstatné je, že by měly být v rámci média znatelně odděleny od zpráv, aby měl čtenář jasno v tom, který text je doplněn o názor, a který nikoli.^{98 99}

Zatímco ve zprávě by měly být nejdůležitější informace obsaženy na začátku textu, v komentáři se čtenář dozví „verdikt“ obvykle až na konci, poté, co jej autor nejprve seznámí s tématem a následně proti sobě v modelovém případě postaví argumenty z obou stran spektra. Texty mívají narativní strukturu a často jsou psány v ich formě. Typický pro komentář je výskyt neotřelých výrazových prostředků, včetně hovorových či slangových pojmů. Český komentář je historicky také výrazně politický a polemický až satirický.^{100 101}

Je tedy běžné, že se ve zkoumaných textech autoři snaží čtenářům představit svůj názor; práce se nesnaží zjistit, zda tomu tak je, či nikoli, ale *jakými způsoby* tak komentátoři činí a jak tyto způsoby mohou potenciálně být vnímány publikem. I jediný publicistický text s vysokým dosahem může mít významný dopad na smýšlení lidí o dané situaci, analýza se však zabývá množinou textů, přičemž pokud se některé diskurzivní vzorce v komentářích objevují opakovaně, či dokonce obvykle, potenciální dopad na čtenáře se tím násobně zvyšuje.

---

⁹⁸ OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace. 3., rozš. vyd. Praha: Libri, 2007.

⁹⁹ MOCNÁ, Dagmar. Encyklopedie literárních žánrů. 1. vyd. Praha; Litomyšl: Paseka, 2004.

¹⁰⁰ OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace. 3., rozš. vyd. Praha: Libri, 2007.

¹⁰¹ MOCNÁ, Dagmar. Encyklopedie literárních žánrů. 1. vyd. Praha; Litomyšl: Paseka, 2004.

7. Algoritmus výběru článků

Do své analýzy jsem se rozhodl zahrnout pouze publicistické texty, resp. komentáře, jelikož sdílené referenční vzorce, které novináři na počátku pandemie zahrnovali do svých úvah, zde vyniknou zřetelněji. Novináři nemají z podstaty definice žánru nastaveny striktní hranice co se týče užití jazykových prostředků, stejně tak je žádoucí vyjádřit v textu svůj názor, tedy přesáhnout faktický rámeček.¹⁰²

K analýze jsem zvolil texty zveřejněné na internetových serverech mainstreamových deníků, mimo jiné i kvůli dynamice vývoje čtenosti textů na těchto serverech v počátcích pandemie.¹⁰³ Vybral jsem takové deníky, které jsou v obecném povědomí zaneseny jako mainstreamové a seriózní, jelikož jde jednak o weby s vysokým zásahem napříč demografickými a socioekonomickými skupinami a jednak také o weby, kterým mají jejich čtenáři vzhledem ke způsobu jejich prezentace tendenci přisuzovat vyšší vážnost. Dalším důvodem je, že na rozdíl od zřetelně názorových deníků (v českém prostředí například A2larm.cz nebo Echo24.cz) by tyto deníky teoreticky neměly výrazným způsobem inklinovat k žádné názorové linii (pravice/levice, konzervatismus/progresivismus).

Jako pomůcku k výběru jsem použil projekt *Mapa médií* vytvořený Nadačním fondem nezávislé žurnalistiky. Ten prezentuje seznam webů, které specifikuje coby „Hlavní proud“¹⁰⁴ a zahrnuje sem iDNES.cz, Lidovky.cz, Aktuálně.cz, Novinky.cz, Tiscali.cz, ČeskéNoviny.cz, iROZHLAS.cz, Metro.cz, iHNed.cz, Deník.cz, E15.cz, SeznamZpravy.cz, Info.cz, Respekt.cz, Týden.cz, Reflex.cz a Euro.cz.¹⁰⁵ Seznam jsem doplnil o DeníkN.cz.¹⁰⁶

Do analýzy jsem následně zahrnul pouze ta média, která obsahují názorové či komentářové rubriky, přístupné v databázi Newton Search, již jsem pro export textů použil. Výsledný seznam zkoumaných deníků je tedy takový: iDNES.cz, Lidovky.cz, Aktuálně.cz, Novinky.cz, iROZHLAS.cz, Deník.cz, E15.cz, SeznamZpravy.cz, Info.cz, Reflex.cz a DeníkN.cz. Ambicí

¹⁰² Navzdory zmíněnému by bylo ovšem podnětné provést výzkum právě na zpravodajství, v němž se perspektivizace či framing různých témat projevuje také, avšak na méně zjevné úrovni.

¹⁰³ Vzhledem k jejich roli během pandemie by stálo za to zkoumat také televizi a rádio, šlo by však převážně o rozbor zpravodajství.

¹⁰⁴ Výběr pochází z 13. 11. 2018.

¹⁰⁵ Rating médií. *Nadační fond nezávislé žurnalistiky* [online]. [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <http://www.mapamedii.cz/segmenty/index.php>

¹⁰⁶ Internetový Deník N jsem do výzkumu coby mainstreamové seriózní online médium přidal na základě vlastního uvážení, Nadační fond nezávislé žurnalistiky ho ve svém seznamu nezohlednil, jelikož v době jeho tvorby nebyl v českém mediálním prostoru etablovaný, později mu však udělil rating A. Viz: Fond nezávislé žurnalistiky aktualizoval rating médií. Server iROZHLAS.cz se umístil mezi nejlepšími. *iROZHLAS.cz* [online]. 10.9.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/rating-hodnoceni-medii-zpravodajske-servery-nadacni-fond-nezavisle-zurnalistiky_2009101929_vtk

práce je přinést poznatky o obecné podobě mainstreamového mediálního diskurzu o novém koronaviru a následné společenské a ekonomické krizi, nikoli média porovnávat mezi sebou.

Analyzované komentáře pocházejí ze tří časových intervalů: z **12.–14. března 2020**, tedy ze dne vyhlášení nouzového stavu na území Česka a ze dvou dnů poté, ze **7.–9. dubna 2020**, tedy ze dne prodloužení nouzového stavu a ze dvou dnů poté, a ze **17.–19. května 2020**, tedy ze dne ukončení jarního nouzového stavu a ze dvou dnů poté. Data byla vybrána tak, aby reprezentovala zásadní momenty ve vývoji jarní vlny pandemie, jelikož tehdy byla úloha médií vzhledem ke zvýšené míře pozornosti k aktuálnímu dění zřejmě nejdůležitější. Sběr dat z více intervalů v rámci jarní vlny epidemie je zároveň způsobem, jak tento výběr udělat více reprezentativní vzhledem k celku referování za celé toto období. Cílem této práce, byť sekundárním, je pak také porovnat podobu diskurzu v odlišných časových intervalech.

Seznam klíčových vyhledávaných slov v databázi Newton Search je **koronavirus OR koronavirový OR koronavirová OR koronavirové OR covid-19 OR covid OR SARS OR pandemie OR epidemie**, a to v rubrikách **komentáře OR názory**, přičemž vyhledáváním bylo získáno **58**, **64**, resp. **37** výsledků pro jednotlivá po sobě jdoucí období. Dohromady bylo po vyřazení irelevantních a duplicitních článků analyzováno **152** článků.

8. Sdílené vzorce

Ústřední kapitola práce si klade za cíl popsat diskurzní vzorce, narativy či jazykové prostředky, které se v textech opakovaně objevovaly, a zároveň je demonstrovat na příkladech textových úryvků.¹⁰⁷

8.1 Interference

Jednotlivé tematicky zaměřené diskurzy neexistují jako oddělené entity, ale vzájemně spolu interferují, protínají se. Diskurzů propojených s tím o novém koronaviru se v mnou zkoumaných textech objevilo velké množství, jejich variabilita byla přitom značná. Tato podkapitola popisuje ty, které se ukázaly být diskurzem o šíření viru do jisté míry inherentní a objekty jejich zájmu významné pro řešení situace.

8.1.1 Interference s diskurzem o vládě

Diskurz o viru COVID-19 se ve většině případů překrýval s diskurzem o reakci vlády na něj; to zahrnuje vydaná opatření, jejich efektivitu či jejich komunikaci.

8.1.1.1 Vláda postupuje veskrze správně

Přesvědčení o tom, že nařízená opatření jsou krokem správným směrem, převažovalo na počátku epidemie, někteří však vyzdvihovali pozitivní vliv vlády na vývoj pandemie i později. Společnost by podle nich v situacích, jako je tato, měla stát při sobě, a tedy i podporovat kroky vlády.

*Celkově však lze říci, že vláda dělá, co může. Podle všeho jedná v dobré víře a ve prospěch občanů.*¹⁰⁸

*Nová, ještě přísnější opatření vyhlášená vládou kvůli šíření koronaviru jsou bezpochyby drakonická. A podobně jako u první, z dnešního pohledu mírnější dávky omezení platí, že jsou sice nepříjemná, ale nutná.*¹⁰⁹

---

¹⁰⁷ Citované úryvky jsou vyznačeny kurzívou. Jelikož úryvky samy o sobě obsahují v mnoha případech citace, použití uvozovek by vedlo k častému spoluvýskytu dvojích uvozovek vedle sebe. Jejich úprava by pak vedla k zásahům do původního textu.

¹⁰⁸ KOMÁREK, Martin. Vláda zavřela i obchody. Bylo to nutné? *Denik.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/komentare/komentar-martin-komarek14032020.html>

¹⁰⁹ PEŠEK, Petr. Glosa Petra Peška: Bez servítek a větších tahanic. *E15.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1367607/glosa-petra-peska-bez-servitek-a-vetsich-tahanic>

*Česko zatím přes četné chyby v boji s epidemií skutečně vede jedna nula. Kromě zdravotníků, hasičů, záchranářů, dobrovolníků a všech, kdo se omezují, na tom má solidní podíl i vláda.*¹¹⁰

8.1.1.2 Vláda v řešení situace selhává

Napříč zkoumanými obdobími se často objevovalo přesvědčení, že vláda v řešení krizové situace selhává. Kritika oscilovala od věcných připomínek až po prohlášení, že svým postupem dělá vláda situaci horší, než jaká by byla, kdyby se do jejího řešení vůbec nezapojila:

*Vláda kvůli koronaviru vyhlásila nouzový stav – ale s desetidenním zpožděním.*¹¹¹

*Co říkali včera, už dnes neplatí. Řeč je o momentálních špičkách státu (Babiš, Prymula, Hamáček, Vojtěch, Schillerová, Havlíček). Ještě včera patřili k tvrdé linii, která zalila Česko do betonu regulací, zákazů podnikání a cestování. Dnes cítí, že vypnutá ekonomika je větší problém, než si mysleli, a jeden po druhém se stylizují do role zastánců otevírání Česka. Cimrmanovsky při tom hledají viníka, který způsobil, že „náčelník vydával tak zvrácené rozkazy“.*¹¹²

*Zcela jasně hovoří tvrdá čísla, která nelze okecat, natož svést na nikoho jiného, jsou jen a jen výsledkem schopností naší vlády, systému, který autoritativně nastavila a za jehož výsledky chce hlava státu udělovat nejvyšší vyznamenání.*¹¹³

*Označit totiž fungování programů Covid za tragédii by bylo nemístným lichocením.*¹¹⁴

---

¹¹⁰ KOMÁREK, Martin. Babiš mluvil dobře. Jenže hospodářská pomoc je slabá. *Denik.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/komentare/koronavirus-usa-sanders-biden-primarky_2004091647_pj

¹¹¹ SCHMARZ, Martin. Schmarcz: Nouzový stav přišel o deset dní pozdě. A krizový štáb blokuje Babišova žárlivost. *Info.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.info.cz/clanek/44548/schmarcz-nouzovy-stav-prisel-o-deset-dni-pozde-a-krizovy-stab-blokuje-babisova-zarlivost>

¹¹² PEČINKA, Bohumil. Bohumil Pečinka: Hra na totáč. Dvojice Babiš–Schillerová připomíná mírou chaosu inspektora Clouseaua. *Reflex.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/100648/bohumil-pecinka-hra-na-totac-dvojice-babis-schillerova-pripomina-mirou-chaosu-inspektor-clouseaua>

¹¹³ PALATA, Luboš. Česko, největší koronavirová márnice ve střední Evropě. *Denik.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/komentare/cesko-nejvetsi-koronavirova-marnice-ve-stredni-evrope-palata-20200406.html>

¹¹⁴ GALLISTL, Vladan. Komentář Vladana Gallistla: Smartwings nejsou žádnou nevinnou obětí koronaviru. *E15.cz* [online]. 17.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1369760/komentar-vladana-gallistla-smartwings-nejsou-zadnou-nevinnou-obeti-koronaviru>

8.1.1.3 Vláda opatření nezvládá komunikovat

Některé komentáře nektritizovaly samotný postup vlády, ale to, jak tento postup komunikovala směrem k veřejnosti. Tato nedostatečná komunikace měla vést ke zmatku, který mohl efekt opatření, která nemusela sama o sobě být špatná, snížit či anulovat:

*Neustálá premiérova snaha být vidět, brát slovo odborníkům ve vládě, jakož i arogantní srovnávání Česka s jinými zeměmi, a dokonce mistrování těchto zemí, je na jinak zatím vcelku kompetentním počínání vlády temnou kaňkou.*¹¹⁵

*Ano, chápeme ministry, že se snaží primárně konat, a nikoli „kecat“, ale aby obyvatelé jejich rozhodnutí přijali, respektovali a řídili se vydanými pokyny co nejlépe, musí úřad své kroky do zemdlení vysvětlovat. A v tomto punktu vláda selhává.*¹¹⁶

*Že to vypadá zmateně? Taková je současná česká realita, která mimo jiné vznikla tím, jak v krizi komunikujeme.*¹¹⁷

8.1.1.4 Vláda může situaci zneužít k dosažení skrytých cílů

Texty upozornily také na některé kroky vlády, které mohly být motivované sníženou pozorností veřejnosti směrem k čemukoli, co se přímo netýká probíhající koronavirové krize:

*V nouzovém stavu se rodí různé nápady. Popřípadě ožívají návrhy, jež byly „u ledu“, ale v rámci pandemické legislativní horečky náhle mají šanci. Takto ve středu vláda protlačila sněmovnou právo České národní banky kupovat dlouhodobé státní dluhopisy – neboli „tisknout“ peníze. Je v něm ovšem skryté riziko, že to povede i ke kupování soukromých dluhů. Z centrální banky by se pak stal bankomat pro vybrané.*¹¹⁸

Nepromarnit žádnou krizi, platí v politice. K srdci si to teď vzalo vedení Prahy, které nehodlá promarnit krizi koronavirovou. Primátorský náměstek pro dopravu za Prahu sobě Adam Scheinherr chce s podporou Pirátů řidičům zavřít jeden směr Smetanova nábřeží mezi

¹¹⁵ PEHE, Jiří. KOMENTÁŘ: Krizoví manažeři a tluchubové - Jiří Pehe. *Novinky.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/komentare/532950-komentar-krizovi-manazeri-a-tluchubove-jiri-pehe.html>

¹¹⁶ KAMBERSKÝ, Petr. KAMBERSKÝ: Rada Babišovi? Vysvětlovat, vysvětlovat, vysvětlovat. *Lidovky.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/nazory/kambersky-rada-babisovi-vysvetlovat-vysvetlovat-vysvetlovat.A200312_183722_in_nazory_rkj

¹¹⁷ FISCHER, Petr. Česko promořené Prymulou. *Aktualne.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://nazory.aktualne.cz/cesko-promorene-prymulou/r-53f5858a78d811ea842f0cc47ab5f122/>

¹¹⁸ SCHMARZ, Martin. Schmarcz: Konsolidační banka 2.0? Z ČNB se může stát tiskárna peněz pro vybrané. *Info.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.info.cz/clanek/44862/schmarcz-konsolidacni-banka-2-0-z-cnb-se-muze-stat-tiskarna-penez-pro-vybrane>

Národní třídou a Novotného lávkou. Důvod? Oficiálně podpora restaurací tím, že si budou moci na chodníku zřídit zahrádky. Neoficiálně pak pomsta Praze 1 a taky čiré bláznovství.¹¹⁹

Podle dat například z ministerstva práce se dá odhadnout, že krize o práci, tedy o výdělek, připravila až desetinu výdělečně činných osob. To je síla, na kterou vláda zatím nedokázala adekvátně zareagovat, byť neustále mluví o navyšování schodku státního rozpočtu a bilionové pomoci. Navíc se stupňují lobbistické tlaky a kabinet je ochoten jít některým lobbistům až příliš okatě na ruku. To vyvolává vážné pochyby o vládních záměrech.¹²⁰

8.1.1.5 Situace může podnítit autoritářské tendence vlády

Hranici mezi prosazováním skrytých cílů a posunem k autoritářství je obtížné narýsovat, lze však tvrdit, že zatímco někteří se ve svých textech zaměřili na konkrétní opatření, která mohou spíše prospět některým na úkor celku, jiní se s větší mírou abstrakce zaměřili na důsledky, které mohou deklarovat dočasná koronavirová opatření do budoucna mít pro fungování celé společnosti, a to směrem k větší moci vlády vůči občanům, a tedy posun směrem k autoritářskému režimu:

Epidemie může způsobit zvýšení pravomocí státu při sledování populace. Čína údajně vyvinula systém schopný rozeznávat lidské obličejy i pod rouškou. Zůstanou západní státy imunní vůči pokušení špehovat své občany, když je zde záminka? Epidemie zmizí, ale touha státu po moci nikoli.¹²¹

V jediném týdnu vláda drasticky omezila občanské svobody a ztížila každodenní život lidí. Neučinila tak najednou, ale ve třech etapách. O uzavření většiny obchodů rozhodla jaksi pokoutně, přes noc.¹²²

Nouzový stav poskytuje vládě akceschopnost, ale také ji zbytečně svádí k pocitu vlastní všemocnosti a neomylnosti. Mocenským suverénem přitom není podle české ústavy vláda, ale

---

¹¹⁹ HOLEC, Petr. Holec: Pražský dopravní masakr. Magistrát si znovu brousí zuby na rušné nábřeží. *Info.cz* [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.info.cz/clanek/45176/holec-prazsky-dopravni-masakr-magistrat-si-znovu-brousi-zuby-na-rusne-nabrezi>

¹²⁰ HAVLIGEROVÁ, Jana. Komentář Jany Havligerové: Zachránit vše nejde. *E15.cz* [online]. 19.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1369819/komentar-jany-havligerove-zachranit-vse-nejde>

¹²¹ KOHOUT, Pavel. KOHOUT: Matematika v časech epidemie. *Lidovky.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/nazory/kohout-matematika-v-casech-epidemie.A200312_103301_ln_nazory_tmr

¹²² KOMÁREK, Martin. Vláda zavřela i obchody. Bylo to nutné? *Denik.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/komentare/komentar-martin-komarek14032020.html>

*Parlament. Vůbec neuškodí, když si to vláda zhruba jednou za 14 dní při žádosti o prodloužení nouzového stavu připomene. Za měsíc by na to mohla snadno zapomenout.*¹²³

*A pokud se dneska lidé nemohou shromažďovat, pořádat demonstrace, aktivně vyjadřovat odpor vůči všemu, co premiér a jeho mocenská expanze ztělesňuje, je otázka, do jaké míry je rád, že mu to hraje do karet. Jistě, jde pouze o hypotézu, přesto bychom to měli vést v patrnosti a Babišovi připomenout ve chvíli, kdy bude s rozvolňováním restriktivních opatření váhat.*¹²⁴

8.1.2 Interference s diskurzem o ekonomice

Spolu s diskurzem o vládě se zkoumaný diskurz často protínal rovněž s tím o ekonomice. Příchod viru COVID-19 byl v komentářích označován jako událost, jež v krátkém časovém úseku způsobila narušení globálního pohybu lidí, zboží a služeb a omezení výroby a spotřeby, což přineslo také úvahy o příchodu ekonomické krize. Mnohé komentáře se věnovaly čistě ekonomickým dopadům pandemie, aniž by reflektovaly dopady zdravotní.

8.1.2.1 Ekonomická krize

V mediálním diskurzu se často objevovaly zmínky o potenciální ekonomické krizi; během pandemie byla významná část ekonomických subjektů nucena omezit či zcela přerušit svůj provoz a stát byl zároveň okolnostmi donucen investovat do zmírnění zdravotnických i jiných dopadů nastalé situace.

*Epidemie bude mít závažné ekonomické následky a zřejmě vyvolá globální ekonomickou krizi, která přispěje k omezení celosvětové spotřeby.*¹²⁵

*Epidemie koronaviru ještě neodezněla, ale po celém světě se už expertní týmy radí, jak se vypořádat s ekonomickým následky a dopady několikátýdenního zastavení produkce, ale i konzumace zboží a služeb po celém světě.*¹²⁶

---

¹²³ ČABAN, Martin. Glosa: Česko stále v nouzi. *Seznamzpravy.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/glosa-cesko-stale-v-nouzi-98726>

¹²⁴ DOSTÁL, Vratislav. Babiš se děsí Velikonoc: Nikam nechodte, budou to klíčové čtyři dny. *Info.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.info.cz/clanek/44872/babis-se-desi-velikonoc-nikam-nechodte-budou-to-klicove-ctyri-dny>

¹²⁵ ROZEHNAL, Aleš. Právnik Aleš Rozehnal: Naše společnost se kvůli koronaviru stane společností strachu. *Reflex.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/100196/pravnik-ales-rozehnal-nase-spolecnost-se-kvuli-koronaviru-stane-spolecnosti-strachu>

¹²⁶ ŠIROKÝ, Matěj. KOMENTÁŘ: Nevyžádané hraběcí rady – Matěj Široký. *Novinky.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/komentare/535798-komentar-nevyzadane-hrabeci-rady-matej-siroky.html>

*To však nyní končí. Kvůli pandemii a následným krokům nejen české vlády přišla krize. Ekonomika klesla již v prvním kvartálu, a to nouzový stav trval pouze 14 dní ze sledovaného období. Na rychlý růst mezd tedy můžeme zapomenout. Respektive můžeme zapomenout na jakýkoli růst mezd, spíše se připravme, že řada z lidí přijde o práci.*¹²⁷

*Rychlost a rozsah, jak se zadlužuje Česko i další státy, jsou ještě větší než v krizi 2008. Pro občany je to zatím něco abstraktního. Ale ty stovky miliard bude třeba splácet.*¹²⁸

8.1.2.2 Ekonomická „černá labuť“

Metaforu tzv. černé labutě přinesl Nassim Nicholas Taleb ve své stejnojmenné knize¹²⁹ coby označení pro událost, která se objeví zcela neočekávaně, a není tedy možné se na ni žádným způsobem připravit. Ačkoliv ji vyjma jednoho případu žádný z autorů nepoužil přímo, narativ o takovéto události, jejíž výskyt nemohl nikdo dopředu předvídat, se v komentářích objevil opakovaně:

*Všechny další vlády už od nynějška budou vědět, že z čista jasna může udeřit jiný neviditelný nepřítel, jenž je ze dne na den donutí rozmetat ekonomiku na padrt.*¹³⁰

*Jinými slovy, globální ekonomika měla zaděláno na problém a čekalo se na spouštěč větších problémů. Jako akcelerátor posloužil koronavirus, žádná populární černá labuť.*¹³¹

8.1.2.3 Fetišizace ekonomiky

Mnozí autoři upozadují ve svých komentářích přímé následky epidemie, tedy ztráty na životech, doživotní újmy na zdraví či přetížení sítě nemocnic, za následky ekonomické. Jelikož je ekonomický systém ze své definice prostředkem ke zlepšení života lidí, a nikoli naopak, nazval jsem tento přístup fetišizací ekonomiky.

---

¹²⁷ ŠULC, Stanislav. Koruna v rukou politiků nás začne pálit. *Denik.cz* [online]. 17.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/komentare/komentar-sulc-koruna-v-rukou-politiku-nas-zacne-palit-20200515.html>

¹²⁸ ŠABATA, Petr. Škody způsobené koronavirem, které nevidíme dost jasně. *Irozhlás.cz* [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/komentare/komentar-petr-sabata-skody-zpusobene-koronavirem_2005181155_ada

¹²⁹ TALEB, N. Černá labuť: následky vysoce nepravděpodobných událostí. Praha: Paseka. 2011.

¹³⁰ MAŇÁK, Martin. Poučení z pandemického vývoje: Vláda by měla povinně vytvářet rezervy na špatné časy. *Info.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.info.cz/clanek/44829/pouceni-z-pandemickeho-vyvoje-vlada-by-mela-povinne-vytvaret-rezervy-na-spatne-casy>

¹³¹ PIKORA, Vladimír. Vladimír Pikora: Koronavirus torpéduje celosvětovou ekonomiku. *Reflex.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/100191/vladimir-pikora-koronavirus-torpeduje-celosvetovou-ekonomiku>

*Média nás neustále bombardují alarmujícími zprávami o počtu nakažených a mrtvých. To je přesně to, co podkopává sentiment v ekonomice.*¹³²

*Babiš možná mylně spoléhá na vděčnost „zachráněných“, ale i kdyby nějací byli, až budou známy ekonomické náklady včerejšího rozhodnutí, tak mu voliči to dnešní trápení pěkně spočítají.*¹³³

*“Ekonomika musí fungovat. Pandemie tu s námi bude v následujících měsících stále,” říká Bém s tím, že nám nezbyde nic jiného než nechat promořit obyvatelstvo.*¹³⁴

*Současná pandemie na něj nebude mít vliv kvůli tomu, kolik lidí v ní nakonec onemocní a zemře, ale kvůli tomu, že restriktce zavedené ve stejnou dobu v podstatě ve všech státech na světě i zpřetrhání nejrůznějších globálních toků lidí, služeb i zboží budou nejspíš ve svém důsledku mít hospodářské dopady srovnatelné se světovými válkami i největšími hospodářskými krizemi.*¹³⁵

*Lidé dnes sedí doma a neutrácejí. Pokud omezení brzy skončí a oni vyrazí do obchodů utratit ušetřené peníze, máme z poloviny vyhráno.*¹³⁶

8.1.2.4 Upozadění ekonomiky

Spíše výjimečné bylo upozadění ekonomického či finančního aspektu věci za tím zdravotním, spolu se zdůrazněním toho, že v nastalé situaci jde v první řadě o lidské životy:

---

¹³² PIKORA, Vladimír. Vladimír Pikora: Koronavirus torpéduje celosvětovou ekonomiku. *Reflex.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.reflex.cz/clanek/100191/vladimir-pikora-koronavirus-torpeduje-celosvetovou-ekonomiku>

¹³³ TOMSKÝ, Alexander. KOMENTÁŘ: Vláda nouze mezi karanténou a bankrotem - Alexander Tomský. *Novinky.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/komentare/532989-komentar-vlada-nouze-mezi-karantenou-a-bankrotem-alexander-tomsky.html>

¹³⁴ Dopad na Prahu bude dramatický, uvolněme drakonická opatření. Promoření virem se nevyhneme, říká Bém. *Info.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.info.cz/clanek/44832/dopad-na-prahu-bude-dramaticky-uvolneme-drakonicka-opatreni-promoreni-virem-se-nevyhneme-rika-bem>

¹³⁵ PEHE, Jiří. Proč je dnešní pandemie horší než španělská chřipka? Nejen zabíjí, ale i ničí principy, na nichž dnes funguje svět. *Denikn.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://denikn.cz/334695/proc-je-dnesni-pandemie-horsi-nez-spanelska-chripka-nejen-zabiji-ale-i-nici-principy-na-nichz-dnes-funguje-svet/>

¹³⁶ GALLISTL, Vladan. Zápiskník Vladana Gallistla: Mistrovství v populismu. *E15.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1368539/zapisnik-vladana-gallistla-mistrovstvi-v-populismu>

Není důvod pochybovat, že lidé nakonec nový koronavirus přemůžou. Jde o to, aby se to stalo s co nejmenšími ztrátami na životech. Kvůli tomu se větší část světa dobrovolně uzavírá do izolace. Bude z toho ekonomický průšvih, ale životy lidí jsou důležitější.¹³⁷

Zdá se mi prostě, že ta epidemie je zásah vyšší moci, podobně jako kdyby – Příroda tentokrát nedej – ve středu Evropy nečekaně vybuchla sopka nebo tak něco, a s tímto zásahem přišly i finanční ztráty, které jsou upřímně řečeno ze všech životních ztrát ty ještě nejlépe snesitelné, zvláště pro toho, kdo si dovedl našetřit na relativně luxusní rodinnou dovolenou v lyžařském středisku.¹³⁸

8.1.3 Interference s diskurzem o zdravotních a zdravotnických aspektech pandemie

Možné dopady nového typu koronaviru na zdravotní stav lidí, stejně jako na nemocnice a obecně zdravotnický systém, byly v textech rovněž reflektovány.

8.1.3.1 Aspekt stáří a smrti

Rizika nákazy novým typem koronaviru byla v komentářích často přímo spojována se staršími lidmi a jejich možnou smrtí na následky koronavirové nákazy:

Nejde totiž o mladé a zdravé, kteří si odbudou tu lehčí chřipku. Starší lidé mohou na Covid-19 umřít. Pokud se jich nakazí rázem příliš mnoho, nebude jim zdravotnictví schopno pomoci. Včerejší zprávy naznačovaly, že bohužel i v této zemi budou oběti.¹³⁹

Další potíž. Co když rodiče odmítnou děti do školy poslat, protože mají doma třeba babičku? Budou mít strach o život svých blízkých? Má pak stát trvat na "povinné školní docházce"? Co kdyby prarodič zemřel na koronavirus? Kdo ponese vinu?¹⁴⁰

---

¹³⁷ MITROFANOV, Alexandr. Očima Saši Mitrofanova: Lidé vir porazí. A snad i nemoc šílených politiků. *Novinky.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/komentare/532905-ocima-sasi-mitrofanova-lide-vir-porazi-a-snad-i-nemoc-silenych-politiku.html>

¹³⁸ OLIVA, Karel. Poslední slovo Karla Olivy: Likvidace. *Lidovky.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/nazory/posledni-slovo-karla-olivy-likvidace.A200311_213641_ln_nazory_tmr

¹³⁹ KOMÁREK, Martin. Je čas „tisknout peníze“. *Denik.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/komentare/komentar-komarek-koronavirus-hrusinsky-20200311.html>

¹⁴⁰ FENDRYCH, Martin. Žáci s rouškami? Metr od sebe? Ufo. Školy by se ale měly otevřít. Brzy, chytře. *Aktualne.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://nazory.aktualne.cz/zaci-s-rouskami-metr-od-sebe-ufo/r~1fbff10e78f311ea80e60cc47ab5f122/>

*Tyto kroky však mohou být pouze doplňkové. Seniory neochráníme tím, že je zavřeme do izolace a řízeně se nakazíme, ale tím, že díky našemu zodpovědnému chování zůstaneme zdraví.*¹⁴¹

8.1.3.2 Aspekt emocionální a duševní krize

Spíše než dopady viru COVID-19 na fyzické zdraví, o nichž toho, minimálně v dlouhodobém horizontu, nebylo v dané chvíli mnoho známo ani v komunitě vědců, zmiňovali někteří autoři ve svých komentářích jeho dopady na zdraví duševní. Tyto se nepojí pouze s působením samotného viru a strachem z něj, ale také se zavedením lockdownu, tedy společenským odloučením, nemožností docházet do zaměstnání či vykonávat své koníčky:

*Současná situace je odlišná v tom, že tahle krize není pouze ekonomická. Že je víc emocionální (bojíme se o zdraví nebo o život) a že tedy dopady na naše chování mohou být hlubší.*¹⁴²

*Lékařské kapacity z oboru psychiatrie varují – koronavirus a omezení spojená s nákazou mají neblahý dopad také na duševní stav.*¹⁴³

8.1.3.3 Aspekt přetížení zdravotnictví

Vícekrát bylo ve zkoumaných textech zmíněno, že jedním z nepřímých, avšak závažných rizik nepříznivého vývoje koronavirové pandemie, je riziko přetížení a následného kolapsu sítě nemocnic a zdravotnického systému:

*Zvlášť zásadní bude, aby se virus nerozšířil s takovou rychlostí, že by přestaly zdravotnické kapacity situaci zvládat.*¹⁴⁴

*Dnes, v době pandemie způsobené koronavirem, je aktuální nedostatek zdravotnických prostředků a nedostatečná kapacita (a podfinancování) zdravotnických zařízení.*¹⁴⁵

---

¹⁴¹ HROBONĚ, Pavel a RENÉ LEVÍNSKÝ. Nemusíme izolovat seniory, ale přenašeče. *Seznamzpravy.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/nemusime-izolovat-seniory-ale-prenasece-98494>

¹⁴² ČERMÁK, Miloš. 10 pokusů o optimistický pohled na epidemii koronaviru. *Seznamzpravy.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/10-pokusu-o-optimisticky-pohled-na-epidemii-koronaviru-92300>

¹⁴³ ŠIROKÝ, Matěj. KOMENTÁŘ: Pád měnové říše? – Matěj Široký. *Novinky.cz* [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/komentare/539798-komentar-pad-menove-rise-matej-siroky.html>

¹⁴⁴ RYCHLÍKOVÁ, Apolena. Společnost špatně placené péče? *Irozhlas.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/komentare/zdravotnictvi-pece-zdravotni-sestra-plat-komentar_2003130629_ako

¹⁴⁵ KŘÍŽ, Roman. Očima libertariána: Jak by tady mohlo být krásně... *Reflex.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/100690/ocima-libertariana-jak-by-tady-mohlo-byt-krasne>

8.1.3.4 Aspekt vývoje a potenciálních účinků vakcíny

Zejména v posledním zkoumaném období se v textech začínají objevovat zmínky o možnosti vyvinutí vakcíny proti viru COVID-19, která by mohla pandemii nadobro ukončit:

Opravdu, věřte tomu. Stěží najdete někoho, kdo tomu rozumí a řekne vám něco jiného. Samozřejmě pokud nechceme držet společnost zavřenou za mřížemi současných zákazů a omezení do té doby, než se (snad) za mnoho měsíců, možná několik let, podaří vyvinout vakcínu a účinné léky a vyrobit jich dost pro celý svět.¹⁴⁶

Ve vyjetých kolejích starého života a našeho uvažování počítáme s vakcínou, protože tak to doted' bylo.¹⁴⁷

Zatím hodně skeptičtí jsou zdravotníci. Ani těm japonským se nezdá, že by se největší sportovní akce mohla uskutečnit, pokud ještě nebude nalezena efektivní vakcína na koronavirus. A k tomu je ještě daleko.¹⁴⁸

Širší společenská debata o plošném očkování proti viru COVID-19 jako jednom z možných řešení pandemie v té době už probíhala a již tehdy ji údajně někteří lidé odmítali jako alternativu neakceptovatelnou:

Podobně je to se zápasem racionality a iracionality. Ještě na počátku pandemie se říkalo, že odpůrci plošného očkování oslabí. Že podaří-li se vyvinout vakcínu proti novému koronaviru, jen blázen by se jí zříkal. Že v případě tak rychlého šíření, jako je tomu u viru SARS-CoV-2, se logicky prosadí očkování povinné. Realita je jiná. Vakcína ještě není k dispozici, ale už zní hlasy proti její plošné a povinné aplikaci.¹⁴⁹

---

¹⁴⁶ TICHÝ, Oldřich. Místo „promotit“ může Babiš klidně „pohladit štěňátko“. Bude to znít líp, ale půjde o totéž. *Reflex.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.reflex.cz/clanek/100687/misto-promorit-muze-babis-klidne-pohladit-stenatko-bude-to-znit-lip-ale-pujde-o-totez>

¹⁴⁷ KNAPOVÁ, Adéla. Lajkuj život, vracíme se k normálu. Naplníme své životy až k prasknutí a přepneme se na autopilota? *Reflex.cz* [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.reflex.cz/clanek/101250/lajkuj-zivot-vracime-se-k-normalu-naplnime-sve-zivoty-az-k-prasknuti-a-prepneme-se-na-autopilota>

¹⁴⁸ KUBÁNEK, Tomáš. KOMENTÁŘ: Virus zbrzdí megalomanií, olympiáda by zase mohla být o sportovním duchu.

Lidovky.cz [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

https://www.lidovky.cz/sport/nazory/komentar-virus-zbrzdi-megalomani-olympiada-by-zase-mohla-byt-o-sportovnim-duchu.u.A200517_232650_in-sport-nazory_jan1

¹⁴⁹ PETRÁČEK, Zbyněk. PETRÁČEK: Kdo najde lék na iracionalitu? S odpůrci očkování nehne ani pandemie. *Lidovky.cz* [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

https://www.lidovky.cz/nazory/petracek-kdo-najde-lek-na-iracionalitu-s-odpurci-ockovani-nehne-ani-pandemie.A200518_094509_in_nazory_rkj

8.1.4 Interference s diskurzem o médiích

V komentářích se rovněž objevují názory na to, jak je průběh koronavirové krize v Česku formován médii. Diskurz o novém typu koronaviru se tak do určité míry protíná také s diskurzem o tom, jaká by měla být role médií v krizových situacích, jako byla tato, a jak se jim tuto funkci daří či nedaří plnit.

8.1.4.1 Média a šíření paniky

Komentátoři ve více případech označili média za činitele neopodstatněného šíření paniky. V některých textech tak bylo řečeno prostřednictvím citace či tzv. hlasu lidu:

*Mediální obraz nemoci se ale mezitím tak prohloubil a zvětšil, strach narostl a skrze média a sociální sítě pronikl všude, že postupné promoření populace vypadá dnes jako hromadná sebevražda. Případně jako likvidace slabších, kteří nemají nárok na přežití.*¹⁵⁰

*Prostor, který média věnují nákaze koronavirem, je disproporční. Řada infekčních chorob má vážnější dopady než nynější hlavní světový strašák, myslí si primárka antibiotického centra Všeobecné fakultní nemocnice v Praze Václava Adámková.*¹⁵¹

*O pandemii koronaviru toho bylo napsáno už mnoho a nemalá část občanů viní média z šíření paniky a přizívování hysterie.*¹⁵²

8.1.4.2 Média a dezinformace

Novináři ve svých textech reflektovali také to, že se v médiích, stejně jako na sociálních sítích, objevily v průběhu první vlny pandemie v Česku dezinformace a konspirace:

*Tím spíš, jelikož její představitelé dobře postřehli, jakou paniku či mimořádná opatření široko daleko vyvolal v Evropě koronavirus. O němž se pak na našich sociálních sítích šíří i takové zhovadilosti, že jej roznášejí utečenci...*¹⁵³

---

¹⁵⁰ FISCHER, Petr. Česko promořené Prymulou. *Aktualne.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://nazory.aktualne.cz/cesko-promorene-prymulou/r~53f5858a78d811ea842f0cc47ab5f122/>

¹⁵¹ ŠTRUNC, Pavel. Primárka Adámková: Vládní opatření proti koronaviru jsou nutná, možná ale přišla pozdě. *E15.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1367617/primarka-adamkova-vladni-opatreni-proti-koronaviru-jsou-nutna-mozna-ale-prisla-pozde>

¹⁵² NOVOTNÁ, Tereza. Svoboda jednotlivce za každou cenu – která kritika vlády je namístě? *Seznamzpravy.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/svoboda-jednotlivce-za-kazdou-cenu-ktera-kritika-vlady-je-namiste-92949>

¹⁵³ KOPECKÝ, Pavel. Pavel Kopecký: Turecko nám posílá migranty. Nepřijíme je. *Denik.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/komentare/turecko-nam-posila-migranty-neprijimejme-je-20200313.html>

Dezinformační weby si stokrát mohou napsat, co si zrovna vycucají z prstu nebo dostanou příkazem odněkud z Ruska, ale v krizových situacích jdou konspirace na vedlejší kolej a zvyšuje se přitažlivost pravdy. Jednoduše proto, že pomáhá přežít.¹⁵⁴

Obětí čínských dezinformací se stávají naivní konzumenti údajně alternativních medií, kteří bezmyšlenkovitě přijímají každou novinu potvrzující jejich pokřivený obraz světa.¹⁵⁵

8.1.4.3 Veřejnoprávní média a jejich role

Více komentářů ve sledovaných obdobích zmínilo potřebnost médií veřejné služby v situacích, jako je tato:

Tak snad se jím stane divák, který v době koronavirové možná konečně oceňuje, jak důležité je mít profesionální média veřejné služby.¹⁵⁶

Ve veřejnoprávní televizi tak byl vyčleněn čas pro pravidelné a relevantní informace pro občany celé země. Nemuseli se zabývat celý den žádnými falešnými, protichůdnými a zavádějícími informacemi.¹⁵⁷

8.1.5 Interference s diskurzem o Evropské unii

Především v druhém a třetím zkoumaném období se v textech začínají objevovat zmínky o Evropské unii. Úvahy reflektují její roli v řešení pandemie a většinou docházejí k závěru, že v této úloze spíše selhala:

Pokračovat se bude ve čtvrtek. Pořád tedy zbývá špetka naděje, že se ministři do Velikonoc dohodnou a předloží lídrům kompromisní balíček, jehož spuštění významně pomůže oslabit recesi, do které unie nezadržitelně padá. Pokud se to nepovede, bude muset každý stát hledat nápravu na vlastní pěst. Pro společný projekt pod názvem Evropská unie by to mělo velmi neblahé důsledky.

---

¹⁵⁴ SIMKANIČ, Ján. Krize odhaluje slabá místa médií, ale ukazuje jim i naději. *Denikn.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://denikn.cz/335701/krize-odhaluje-slaba-mista-medii-ale-ukazuje-jim-i-nadeji/>

¹⁵⁵ KROUPA, Daniel. Po světě se šíří nejenom koronavirus, ale také čínská propaganda. *Irozhlaz.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.irozhlaz.cz/komentare/komentar-cina-koronavirus-sireni-propaganda_2004070629_wei

¹⁵⁶ PERKNEROVÁ, Kateřina. Dusno kolem televize. *Denik.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/komentare/komentar-perknerova-ceska-televize-20200311.html>

¹⁵⁷ DENEMARKOVÁ, Radka. S hrůzou sleduji, jak je Evropa nepřipravená. Zde jsou rady z Tchaj-wanu. *Seznamzpravy.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/s-hruzou-sleduji-jak-je-evropa-nepripravena-zde-jsou-rady-z-tchaj-wanu-93074>

Pro obraz a pověst Evropské unie je to špatná zpráva v okamžiku, kdy se evropský kontinent stal epicentrem pandemie a silí názor, podporovaný ruskými a čínskými trolly všeho druhu, že Evropská unie není lidem v této šlamastice k žádnému užítku.¹⁵⁸

K našemu odchodu z „doupěte hadů a šakalů“ znovu zavelel právě teď, protože především šéfka Evropské komise Ursula von der Leyenová koronavirus fakt nezvládla, čímž nejvíc nahrála právě všem populistům.¹⁵⁹

Merkelová a Macron se v pondělí také pozastavovali nad tím, jak chabě byla Evropská unie schopna v prvních dnech pandemii čelit.¹⁶⁰

8.1.6 Interference s diskurzem o Číně

Jednou z nejvýznamnějších diskurzních linií v rámci celého zkoumaného období byla celospolečenská debata o roli Číny ve vzniku a šíření pandemie. Doposud se předpokládá, že virus se poprvé objevil právě v Číně, na trhu s živými zvířaty, odkud se nejprve rozšířil do provincie Wu-čan, následně pak do okolních zemí a dále do světa, včetně Evropy a Spojených států amerických. Způsob vykreslení role Číny se však napříč zkoumanými texty i obdobími lišil. Někteří Čínu jako celek explicitně vinili za vznik a šíření pandemie, jiní jmenovali jako viníka Komunistickou stranu Číny, případně tamější praxi provozování trhů s živými zvířaty. Další Čínu chválili za vzorové zvládnutí epidemie. Objevovalo se rovněž, částečně nejspíš bezděčné, ironizující či posměšné spojování diskurzů o viru COVID-19 a o Číně.

8.1.6.1 „Čínský virus“ COVID-19

Časté bylo v komentářích směšování viru COVID-19 a Číny jako vzájemně provázaných entit. Mnohdy tak bylo učiněno ironickým či posměšným tónem:

Ledaže by tedy – neboť slovo „likvidace“ těsně souvisí s latinským „liquidus“, „tekutý“, a tím i s pojmem „likér“ (pův. francouzsky „liqueur“, tedy „tekutina obecně“, později

---

¹⁵⁸ BARTÁK, Karel. Barták: Marshallův plán pro Evropu vážne. Ministři financí EU se hádají, jak naložit s penězi. *Info.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.info.cz/clanek/44849/bartak-marshalluv-plan-pro-evropu-vazne-ministri-financi-eu-se-hadaji-jak-nalozit-s-penezi>

¹⁵⁹ HOLEC, Petr. Holec: Ven z doupěte hadů a šakalů! Okamura přešel na silnější saké. *Info.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.info.cz/clanek/44866/holec-ven-z-doupete-hadu-a-sakalu-okamura-presel-na-silnejsi-sake>

¹⁶⁰ BARTÁK, Tomáš. Barták: Francie a Německo ukázaly cestu, jak ekonomicky pozvednout EU. *Info.cz* [online]. 19.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.info.cz/clanek/45185/bartak-francie-a-nemecko-ukazaly-cestu-jak-ekonomicky-pozvednout-eu>

„alkoholový výtažek z bylin“, třeba taková Becherovka) – s věcí nějak souviselo rozhodnutí pana prezidenta, že do Číny přece jen pojede, a to proto, aby se svými tamními známými dohodl, že všechny škody a pohledávky, které nám ta jejich koronavirová infekce přináší, zlikvidují nějakou kompenzační platbou.¹⁶¹

*Amerika je v ohrožení. Ale čínským virem, nebo Trumpem?*¹⁶²

*Jak vidno, nic lepšího než nákaza čínskou chřipkou nemohlo slušné Čechy potkat. Snad leda že by z těch Antonovů na Ruzyni začali zase vystupovat bratři Rusové s kalašnikovy. Tak doufejme.*¹⁶³

*Že se cosi nepěkného virového děje v Číně, většinu světa zvláště kolem vánočních svátků konzumu příliš nevzrušovalo, protože Čína je vlastně tak trochu jiná planeta, spíš montovna a továrna; sice bohatá a rostoucí a vlivná, ale... víme svoje; hlavně když dodává zboží, co nejvíc a co nejlevněji (novým lidským právem se zdá být právo na to, moct si všechno koupit).*¹⁶⁴

Výjimečně se v textech objevila poznámka o tom, že pokud má někdo na průběhu šíření nákazy skutečně nějaký podíl, pak je to Komunistická strana Čína coby institucionalizovaná vládnoucí síla státu, nikoli Čína jako taková:

*Pokud je za současnou pandemii někdo odpovědný, pak právě politický systém, který manipulací s informacemi umožnil její počáteční nekontrolované šíření. Tedy nikoliv obecně Čína, ale konkrétně KS Číny. V některých čínských exilových skupinách se také skutečně výraz "virus KS Číny" běžně užívá. To je ovšem zase spíše metafora než skutečný termín.*¹⁶⁵

---

¹⁶¹ OLIVA, Karel. Poslední slovo Karla Olivy: Likvidace. *Lidovky.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/nazory/posledni-slovo-karla-olivy-likvidace.A200311_213641_In_nazory_tmr

¹⁶² ANÝŽ, Daniel. Amerika je v ohrožení. Ale čínským virem, nebo Trumpem? *Aktualne.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://nazory.aktualne.cz/komentare/amerika-je-v-ohrozeni-ale-cinskym-virem-nebo-trumpem/r~f401d4ba644d11eaa25cac1f6b220ee8/>

¹⁶³ PAVELKA, Kryštof. 5 důvodů, proč je koronavirus požeňmáním pro všechny slušné Čechy. *Reflex.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/100677/5-duvodu-proc-je-koronavirus-pozehnanim-pro-vsechny-slusne-cechy>

¹⁶⁴ KNAPOVÁ, Adela. Tak dlouho jsme čekali na světovou krizi, až jsme ji přivolali. A teď ji v hysterii z možného prohlubujeme. *Reflex.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/100675/tak-dlouho-jsme-cekali-na-svetovou-krizi-az-jsme-ji-privolali-a-ted-ji-v-hysterii-z-mozneho-prohlubujeme>

¹⁶⁵ HÁLA, Martin. Jméno viru. *Aktualne.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://nazory.aktualne.cz/komentare/jmeno-viru/r~07bb27d47a6211eab0f60cc47ab5f122/>

8.1.6.2 Čína epidemii zvládla

Zejména v prvním zkoumaném období se spojení nového typu koronaviru a Číny objevuje také v pozitivním konotacích. Převládal tehdy pohled, založený na dostupných informacích, že vládnoucí garnituře Číny a provincie Wu-čan se šíření nákazy podařilo téměř či úplně zastavit, čímž zčásti zabránila také nekontrolovanému šíření viru do světa, a pro země, kam se virus přesto rozšířil, představuje nyní tento postup inspiraci:

O koronaviru víme od poloviny prosince a tvrdá karanténní opatření jinak kritizované Čínou zbytku světa „koupila“ čas navíc.¹⁶⁶

Čínské vítězství nad koronavirem je famózní příběh, k němuž upínáme naději.¹⁶⁷

Čína se stává symbolem vítězství nad epidemií Covid-19. To není propaganda, ale interpretace na Západě zveřejněných grafů.¹⁶⁸

8.1.6.3 Čína epidemii nezvládla

V druhém ze sledovaných období převládal na základě nově zveřejněných informací naopak názor, že čínská vládnoucí garnitura epidemii nezvládla a zamlčováním jejích skutečných rozměrů způsobila její rozšíření do celého světa:

Údaje a zprávy o tom, jak Čínská lidová republika zvládla epidemii koronaviru, budí stále větší pochybnosti i u lidí, kteří jim z počátku věřili.¹⁶⁹

Bude nutné vytvořit mnohem účinnější systém globální prevence a reakce. Nejenže není možné, aby platnými členy globálně propojeného světa byly země, v nichž se nerespektují základní hygienické standardy a kde se vlády pokoušejí potlačit zprávy o nákaze, když už vznikne.¹⁷⁰

---

¹⁶⁶ PŮR, Michal. Půr: Zavírat oči před zjevnými nedostatky opatření proti koronaviru je chyba. *Info.cz* [online]. 12.3.2020. Dostupné z: <https://www.info.cz/clanek/44546/pur-zavirat-oci-pred-zjevnymi-nedostatky-opatreni-proti-koronaviru-je-chyba>

¹⁶⁷ SLEZÁKOVÁ, Magdalena. Matka, která do chřtánu koronaviru hodila své děti i celý zbylý svět. *Denikn.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://denikn.cz/314561/matka-ktera-do-chrtanu-koronaviru-hodila-sve-deti-i-cely-zbyly-svet/>

¹⁶⁸ PETRÁČEK, Zbyněk. Postřehy z bojiště: Má smysl čínská, či německá strategie? *Lidovky.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/nazory/postrehy-z-bojiste-ma-smysl-cinska-ci-nemecka-strategie.A200314_105844_In_nazory_ele

¹⁶⁹ KROUPA, Daniel. Po světě se šíří nejenom koronavirus, ale také čínská propaganda. *Irozhlás.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/komentare/komentar-cina-koronavirus-sireni-propaganda_2004070629_wei

¹⁷⁰ PEHE, Jiří. Proč je dnešní pandemie horší než španělská chřipka? Nejen zabíjí, ale i ničí principy, na nichž dnes funguje svět. *Denikn.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://denikn.cz/334695/proc-je-dnesni-pandemie-horsi-nez-spanelska-chripka-nejen-zabiji-ale-i-nici-principy-na-nichz-dne-s-funguje-svet/>

Koronavirová čísla, statistiky o nákaze Covid-19 přicházející nově z celé Evropy i ze zámoří jasně ukazují, jak zavádějící byla data poskytovaná světu Čínou. Teď je jedno, jestli úmyslně či ne. Lhostejný nám ale nemůže být už prokazatelný fakt, že nikdo nabeton neví, kdo je proti viru odolný.¹⁷¹

Můžeme začít číslem, které nás děsí možná nejvíc, a to je počet úmrtí na nový koronavirus. A uvést příklad Číny, kde jedno je oficiální statistika a pak zprávy nejlepších západních tajných služeb, které tvrdí, že mrtvých jen ve Wu-chanu je mnohonásobek údaje, jež Peking představuje světu. Co jiného ale od totalitního režimu čekat?¹⁷²

8.2 Paralely

V mnoha případech se autoři komentářů pokusili tehdejší situaci přirovnat k událostem z historie. Tyto paralely byly dvojího typu - jednak ty založené na rozměru samotné pandemie a jejích zdravotních dopadech (chřipka, SARS, španělská chřipka, mor), jednak pak ty, které vycházely spíše z přidružených aspektů, jako jsou ekonomická či politická krize (válka, komunistický režim, povodně, 11. září 2001, pád Lehman Brothers).

8.2.1 Paralely s jinými nemocemi

8.2.1.1 Paralela se sezónní chřipkovou epidemií

Jednou z nejčastějších paralel užívaných v českém mediálním diskurzu o novém typu koronaviru je ta s běžnou sezónní chřipkou. Tato paralela neodkazuje k žádnému konkrétnímu momentu v historii; vychází, mimo jiné, ze zaměnění údajů o smrtnosti viru a celkové úmrtnosti na něj:

Přestože v letošní zimě na obyčejnou chřipku zemře v Itálii tak jako každý rok desetkrát víc lidí než na koronavirus, (a nejen starců), politici nemohli 15 tisíc nakažených a tisícovku mrtvých ignorovat.¹⁷³

---

¹⁷¹ HAVLIGEROVÁ, Jana. Glosa Jany Havligerové: Prymulův experiment. *E15.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1368485/glosa-jany-havligerove-prymuluv-experiment>

¹⁷² PALATA, Luboš. Hausnumera. *Denik.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/komentare/hausnumera-komentar-palata-20200408.html>

¹⁷³ TOMSKÝ, Alexander. KOMENTÁŘ: Vláda nouze mezi karanténou a bankrotem - Alexander Tomský. *Novinky.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/komentare/532989-komentar-vlada-nouze-mezi-karantenou-a-bankrotem-alexander-tomsky.html>

Ani uvedené premiantství nestačilo k tomu, aby se s příchodem chřipkového viru země neocitla jen krůček od těžkých hospodářských problémů.¹⁷⁴

Rada Kohn tvrdí, že dosud přijatá opatření vyvolala více škody než užitku, a použil na úředníka nezvykle silný výraz alarmismus. Jeho hlavní argumenty jsou dva: celosvětově je počet úmrtí za současné pandemie řádově nižší než počet obětí vlny chřipky z pomezí let 2017/18 a že kvůli soustředění péče na pacienty s koronavirem byli zanedbáni pacienti například s onkologickou či kardiologickou diagnózou.¹⁷⁵

Část textů, v nichž se tato paralela objevuje, ji ironizuje či odmítá:

Herec a principál Jan Hrušínský mladší se rozhorlil: Vláda ho chce prý existenčně zničit kvůli lehčí chřipce.¹⁷⁶

Premiérovi aspoň slouží ke cti, že odmítl přirovnání nového typu koronaviru k běžné chřipce.¹⁷⁷

8.2.1.2 Paralela s epidemií SARS

Pandemie byla několikrát přirovnána také k epidemii SARS, jež vypukla v roce 2002. V obou případech se virus pravděpodobně začal šířit v Číně na trhu s živými zvířaty.

Experti a poradci by se ale měli zaměřit i na dlouhodobé vlivy epidemické krize. Poslední větší epidemie byl SARS v roce 2002–2003, shodou okolností taktéž v Číně.¹⁷⁸

Platforma říká, že se nákaza mezi bezdomovce “dostane spíše skrze zaměstnance nebo členy neformálních podpůrných sítí než klienty (zkušenost z epidemie SARS), a proto by se

---

¹⁷⁴ MAŇÁK, Martin. Poučení z pandemického vývoje: Vláda by měla povinně vytvářet rezervy na špatné časy. *Info.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.info.cz/clanek/44829/pouceni-z-pandemickeho-vyvoje-vlada-by-mela-povinne-vytvaret-rezervy-na-spatne-casy>

¹⁷⁵ ČERNÝ, Adam. Kdo zatápí německé vládě kvůli koronaviru. *Irozhlaz.cz* [online]. 19.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.irozhlaz.cz/komentare/komentar-adam-cerny-nemecko-angela-merkelova-stephan-kohn-koronavirus_2005190629_miz

¹⁷⁶ KOMÁREK, Martin. Je čas „tisknout peníze“. *Denik.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/komentare/komentar-komarek-koronavirus-hrusinsky-20200311.html>

¹⁷⁷ HOŠEK, Jiří. Komentář: Nemůžeme vám slíbit nic než krev, pot a koronavirus. *Seznamzpravy.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/komentar-nemuzeme-vam-slibit-nic-nez-krev-pot-a-koronavirus-92772>

¹⁷⁸ ŠIROKÝ, Matěj. KOMENTÁŘ: Koronavirus nakazil globalizaci – Matěj Široký. *Novinky.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/komentare/533064-komentar-koronavirus-nakazil-globalizaci-matej-siroky.html>

komunikace rozhodně měla vyhnout zaměření na uživatele služeb jakožto zdrojů nákazy". - Co na to město Plzeň?¹⁷⁹

8.2.1.3 Paralela se španělskou chřipkou

Opakovaně se objevilo se též přirovnání ke španělské chřipce, která se po světě začala šířit na konci první světové války:

Vzniká otázka, zda nová nemoc je jen „trochu horší chřipka“, anebo zda půjde o opakování apokalypsy z let 1918 až 1920, kdy španělská chřipka zahubila podle různých odhadů 50 až 100 milionů lidí.¹⁸⁰

Podle některých je virus COVID-19 horší než tzv. španělská chřipka, jelikož může změnit principy, na nichž funguje svět:

Proč je toto rozlišení mezi oběma pandemiemi důležité? Protože vysvětluje, proč nákaza, která je, zdá se, méně smrtelná než španělská chřipka, může dnes způsobit mnohem větší škody, zejména hospodářské a politické. Vedle rizik a dopadů představovaných samotným virem je nebezpečné právě celosvětové prožívání této nákazy jako sdíleného příběhu.¹⁸¹

8.2.1.4 Paralela s morem

Ačkoli žádný z autorů komentářových textů nepřirovnal explicitně koronavirovou pandemii k morovým epidemiím, implicitně tak bylo ve zkoumaném vzorku učiněno vícekrát:

Epidemie koronaviru nebude mít možná příliš velké zdravotní následky, ale může do určité míry změnit svět, ve kterém žijeme. Nebylo by to poprvé v lidské historii, kdy byla infekční choroba příčinou společenských změn. Morové epidemie byly jedním z důvodů rozkladu feudálního světa, protože nebyl dostatek lidí, kteří by na feudálních pozemcích pracovali.

---

¹⁷⁹ FENDRYCH, Martin. Bezdomovci teď potřebují pomoc a ochranu. Ne zavřít do lágru. *Aktualne.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://nazory.aktualne.cz/komentare/bezdomovci-v-dobe-koronaviru-potrebuji-pomoc-a-ochranu/r~a231054679c111eaa25cac1f6b220ee8/>

¹⁸⁰ KOHOUT, Pavel. KOHOUT: Matematika v časech epidemie. *Lidovky.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/nazory/kohout-matematika-v-casech-epidemie.A200312_103301_ln_nazory_tmr

¹⁸¹ PEHE, Jiří. Proč je dnešní pandemie horší než španělská chřipka? Nejen zabíjí, ale i ničí principy, na nichž dnes funguje svět. *Denikn.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://denikn.cz/334695/proc-je-dnesni-pandemie-horsi-nez-spanelska-chripka-nejen-zabiji-ale-i-nici-principy-na-nichz-dnes-funguje-svet/>

Stejně tak podkopala víru v Boha, protože nebyla božím trestem za lidské hříchy, ale vybírala si zcela bez ohledu na hříšnost či bohabojnost svých obětí.¹⁸²

Kdybych chtěla odstranit z veřejného prostranství kontroverzní sochu vojevůdce, udělala bych to taky v těchto dnech. Památníků ovšem nemusí jen ubývat. Ještě příhodnější, ne-li přímo urgentní, se v době nebezpečné epidemie jeví instalace morového sloupu.¹⁸³

8.2.2 Paralely s historickými situacemi či událostmi

8.2.2.1 Paralela s druhou světovou válkou

K rozšířené praxi metafory vypořádávání se s koronavirem coby války (která je v práci rozebrána v podkapitole o metaforách) se váže užití paralely koronavirové krize a druhé světové války. Ta je v některých textech obsažena více, v některých méně explicitně:

Máme jen současnost, která je svou atmosférou asi podobná minulosti, kterou tu měli během druhé světové války, když se Londýn mobilizoval během bombardování města. Nepřítel ovšem tentokrát nelétá v Messerschmittu nad námi, ale neviditelně přeskakuje z člověka na člověka. A tím nemyslím jen koronavirus, ale strach, který zároveň oslabuje tělesnou imunitu.¹⁸⁴

Všichni experti se shodnou, že jsme v situaci, která se ještě v novodobých dějinách neopakovala. Sice jsme se museli již párkrát vypořádávat s výpadky toho či onoho ekonomického sektoru, ale ne se zastavením celé ekonomiky. I během války ekonomika a válečná výroba nebyla zastavena.¹⁸⁵

Současná pandemie na něj nebude mít vliv kvůli tomu, kolik lidí v ní nakonec onemocní a zemře, ale kvůli tomu, že restriktce zavedené ve stejnou dobu v podstatě ve všech státech na světě i zpřetrhání nejrůznějších globálních toků lidí, služeb i zboží budou nejspíš ve svém

---

¹⁸² ROZEHNAL, Aleš. Právnik Aleš Rozehnal: Naše společnost se kvůli koronaviru stane společností strachu. *Reflex.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.reflex.cz/clanek/100196/pravnik-ales-rozehnal-nase-spolecnost-se-kvuli-koronaviru-stane-spolecnosti-strachu>

¹⁸³ KVAČKOVÁ, Radka. Poslední slovo Radky Kvačkové: Kousek Bohouše. *Lidovky.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

https://www.lidovky.cz/nazory/posledni-slovo-radky-kvackove-kousek-bohouse.A200406_171705_ln_nazory_rkj

¹⁸⁴ Čtenářka Deníku z Londýna: Britská důvěra, odvaha a špatné zdravotnictví. *Denik.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/komentare/ctenarka-deniku-londyn-johnsson.html>

¹⁸⁵ ŠIROKÝ, Matěj. KOMENTÁŘ: Nevyžádané hraběcí rady – Matěj Široký. *Novinky.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/komentare/535798-komentar-nevyzadane-hrabeci-rady-matej-siroky.html>

*důsledku mít hospodářské dopady srovnatelné se světovými válkami i největšími hospodářskými krizemi.*¹⁸⁶

8.2.2.2 Paralela s komunistickým režimem v Československu

Velmi silná diskurzní linie se váže ke srovnání vládních opatření, která byla zavedena v reakci na šíření koronaviru, jako je uzavření státních hranic, ke komunistickému režimu v Československu, který byl, alespoň podle komentátorů, postaven na omezení svobody jednotlivce a represivních opatřeních. Často jsou takto rámovány i legislativní změny, které podle autorů textů hrozí příklonem Česka k levicové politice.

*"Nákaza k nám přišla ze zahraničí," připomněl v projevu prezident. Možná si někdo při Zemanových slovech vzpomněl na časy železné opony. Tehdy se také ozývalo varování před nebezpečím, které se skrývá tam "venku". Abychom před ním byli "uchráněni", vyrostly tehdy na západní hranici strážní věže, ostnaté dráty a elektrické ploty.*¹⁸⁷

*Zatímco zlato a akcie považují za klasické spekulace, u nichž koronavirus v zásadě nic nezměnil, investice do nemovitostí se podle mě změnily zásadně. Máme tu totiž nová rizika, která jsme nikdy nezažili, nebo sice zažili, ale tak dávno, že si je už nepamatujeme. Jsou tu zkrátka rizika socialismu.*¹⁸⁸

*„V jejím opatření je tendence udělat motivaci pro to, abychom zvyšovali minimální mzdu. Abychom nepřistoupili na to, že výsledkem krize bude nárůst levné pracovní síly.“ Takže se bud' všichni budou mít dobře, anebo hůř. Velmi nápadité a socialistické.*¹⁸⁹

Jindy podle komentátorů nepřipomínají komunistický režim pouze samotná opatření, ale též chování občanů, snažících se dodržování těchto opatření hlídat:

Epidemie ukázala to nejlepší v nás, vidět to můžeme každý den. Ale na povrch znovu vyšlo taky to nejhorší. Jako by tu byla dvě Česka: jedno pomáhá, šije roušky, bojuje proti depresi. A

---

¹⁸⁶ PEHE, Jiří. Proč je dnešní pandemie horší než španělská chřipka? Nejen zabíjí, ale i ničí principy, na nichž dnes funguje svět. *Denikn.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://denikn.cz/334695/proc-je-dnesni-pandemie-horsi-nez-spanelska-chripka-nejen-zabiji-ale-i-nici-principy-na-nichz-dne-s-funguje-svet/>

¹⁸⁷ NAVARA, Luděk. Nesnesitelná lehkost zavírání hranic. *Aktualne.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://nazory.aktualne.cz/komentare/nesnesitelna-lehkost-zavirani-hranic/r~bae73bb078ad11ea842f0cc47ab5f122/>

¹⁸⁸ PIKORA, Vladimír. Vladimír Pikora: Nemovitosti po koronakrizi aneb Nový socialismus přichází. *Reflex.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/100693/vladimir-pikora-nemovitosti-po-koronakrizi-aneb-novy-socialismus-prichazi>

¹⁸⁹ PEŠEK, Petr. Protisovětský fašismus a platový populismus. Politické zbraně poslední záchrany. *Reflex.cz* [online]. 19.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/101253/protisovetsky-fasismus-a-platovy-populismus-politicke-zbrane-posledni-zachrany>

to druhé buzeruje, udává a šíří nenávist. Oživající duch „občanské bdělosti“ je bez nejmenších pochyb čiré zlo a sousedská diktatura je dokonce horší než státní.

Ti, kterým se stýská po pohraniční stráži a zadrátovaných hranicích, šílí nadšením a požadují nechat je uzavřené ideálně napořád.¹⁹⁰

8.2.2.3 Paralela s povodněmi v roce 2002

V několika případech se v textech objevilo přirovnání k povodním v roce 2002, a to na základě toho, že i tehdy byl vyhlášen nouzový stav a politici uklidňovali občany, ačkoli situace ještě nebyla pod kontrolou:

Takhle to bylo v případě velkých povodní, co Praha zažila v roce 2002, kde velká část města byla paralyzována, poškozené metro, lidé spali v tělocvičnách, byl vyhlášen stav nouze a škody byly vyčísleny na zhruba 80 miliard.¹⁹¹

Pamatujete si, jak při povodních v roce 2002 stál tehdejší primátor Igor Němec na mostě přes Vltavu a v přímém televizním přenosu tvrdil, že „situace je nad míru výtečná“, aby o několik hodin později voda spláchla část Prahy a zalila metro? Současný ministr zdravotnictví Adam Vojtěch si včera řekl o nominaci na titul Igor Němec 2.0.¹⁹²

8.2.2.4 Paralela s 11. zářím 2001

Spíše ojedinělé bylo srovnání příchodu viru COVID-19 s teroristickým útokem na World Trade Center 11. září 2001 coby něčím, co přišlo nečekaně, avšak nevratně změnilo svět:

Mám dosud schovanou titulní stranu Financial Times z 12. září 2001. Také titulku našich novin ze dne poté, co padla Lehman Brothers. Oboje to jsou noviny napsané v den, kdy bylo jasné, že svět se radikálně změní. Schovávám si také deník z pátku 13. března 2020, s

---

¹⁹⁰ SCHMARZ, Martin. Schmarcz: Sousedská diktatura. Bitvu o svobodu svedeme spíš mezi sebou než se státem. *Info.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.info.cz/clanek/44830/schmarcz-sousedska-diktatura-bitvu-o-svobodu-svedeme-spis-mezi-sebou-nez-se-statem>

¹⁹¹ ZAVADILOVÁ, Tereza. Komentář Terezy Zavadilové: Modleme se, ať je koronavirus jen jako povodně. *E15.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1367621/komentar-terezy-zavadilove-modleme-se-at-je-koronavirus-jen-jako-povodne>

¹⁹² TICHÝ, Oldřich. Smějeme se s Adamem Vojtěchem: Krizi, která podle něj nehrozila, odpískal ještě dřív, než skončila. *Reflex.cz* [online]. 19.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/101262/smejeme-se-s-adamem-vojtechem-krizi-ktera-podle-nej-nehrozila-odpiskal-jeste-driv-n-ehrozila>

*nouzovým stavem a zavřenými hranicemi kvůli koronaviru. Zatím na podmíněnou hromádku.*¹⁹³

8.2.2.5 Paralela s pádem Lehman Brothers

Bezprostředně výše uvedený příklad přirovnává příchod nového typu koronaviru rovněž ke krachu americké banky Lehman Brothers v roce 2008, který spustil celosvětovou finanční krizi. Také další texty přirovnávají příchod viru COVID-19 jak přímo k pádu Lehman Brothers, tak k vypuknutí a průběhu následující finanční krize:

*Již nyní se projevila panika na burzách, která je největší od období po pádu Lehman Brothers v září 2008. Index VIX, zvaný též „index strachu“, dosáhl koncem února hodnoty 40 procent, stejně jako 1. října 2008; koncem téhož měsíce byl VIX na dvojnásobné úrovni.*¹⁹⁴

*Je to jako děja vu. Koronavirová krize jako by z oka vypadla krizi finanční před zhruba jedenácti lety.*¹⁹⁵

8.3 Opozice

Vícekrát byly proti sobě v textech dvě entity postaveny coby opozice, tedy s implicitním předpokladem, že jedno může pouze existovat na úkor druhého a oba póly se vzájemně vylučují; stopy těchto úvah můžeme v textech najít v někdy méně, někdy více explicitních náznacích.

8.3.1 Opozice izolace vs. promoření

Nejvíce viditelným příkladem této strategie, který se v diskurzu o koronaviru objevuje od zavedení prvního lockdownu, je vzájemná opozice izolace a promoření, kdy lockdown či karanténa znamenají absenci promoření a promoření naopak signalizuje absenci lockdownu a restriktivních opatření.

---

¹⁹³ ZAVADILOVÁ, Tereza. Komentář Terezy Zavadilové: Modleme se, ať je koronavirus jen jako povodně. *E15.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1367621/komentar-terezy-zavadilove-modleme-se-at-je-koronavirus-jen-jako-povodne>

¹⁹⁴ KOHOUT, Pavel. KOHOUT: Matematika v časech epidemie. *Lidovky.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/nazory/kohout-matematika-v-casech-epidemie.A200312_103301_ln_nazory_tmr

¹⁹⁵ ZAVADILOVÁ, Tereza. Glosa Terezy Zavadilové: Babiš jako Kalousek? *E15.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1367650/glosa-terezy-zavadilove-babis-jako-kalousek>

Většinu populace asi překvapil náměstek Prymula, když otočil o 180 stupňů a místo tvrdé izolace doporučil promoření populace koronavirem, abychom získali kolektivní imunitu.¹⁹⁶

Do české společnosti přinesla krize z koronaviru nové dělicí linie vedle těch současných, jakými jsou vztah k politice, migraci, Bruselu, roku 1989 a dalším jevům. Nerouškaři považují rouškaře za nesvobodné ovce, rychlí rozvolňovači zákazů se dívají skrz prsty na opatrné brzdiče, promořovači bojují s chytrými karanténisty nejen na sociálních sítích. A spory jsou to vášnivé.¹⁹⁷

Zatímco Česko doposud intenzivně řadu týdnů pracuje na snížení rizika nákazy na minimum a na jejím vytěsnění, vrchní epidemiolog navrhuje ochranu rizikových skupin a postupné promoření obyvatel novým virem, protože teď už je jasné, že vakcína ani lék jen tak nebudou a na uzavření či obklíčení nákazy a její likvidaci, jako se to povedlo na některých místech Asie, je už pozdě.¹⁹⁸

Postupem času se v diskurzu objevil rovněž koncept tzv. řízeného promoření jako jakési střední cesty mezi oběma extrémy. Scénář, s nímž toto řízené promoření přichází, spočívající v izolaci rizikové skupiny od zbytku populace, který tak může žít při uvolněných restriktivních opatřeních, byl však komentátory odmítnut jako nerealistický:

Celá koncepce „řízeného promoření“ stojí na předpokladu, že jsme schopni efektivně izolovat rizikovou skupinu, kterou Kolář se Svobodou ve svém článku velice přesně popisují, zatímco omezení pro nerizikové skupiny můžeme uvolnit. Tato cesta ale vždy vede k nakažení rizikových skupin. Je několik kanálů, kterými se nemoc přenáší, a my je nedokážeme uzavřít. Ať už jsou to nemocnice, návštěvy lékaře či domovy pro seniory. Netušíme, jak si zastánci „řízeného promoření“ představují izolaci rizikových skupin prakticky. Znamená to, že příští rok nebudou mít starší lidé přístup k lékařské péči? Jak zajistíme jejich dopravu a sterilitu prostředí při EKG či při ošetření bércových vředů? Chtějí nám zastánci izolace seniorů říci, že lidé nad 70 let nebudou vykonávat svá povolání? Budeme mít online prezidenta? Online ombudsmana?¹⁹⁹

---

¹⁹⁶ MACHOVÁ, Andrea. Promoření, chytrá karanténa a politický marketing koronaviru. *Reflex.cz* [online]. 9.4.2021 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/100682/promoreni-chytra-karantena-a-politicky-marketing-koronaviru>

¹⁹⁷ ŠABATA, Petr. Škody způsobené koronavirem, které nevidíme dost jasně. *Irozhlaz.cz* [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.irozhlaz.cz/komentare/komentar-petr-sabata-skody-zpusobene-koronavirem_2005181155_ada

¹⁹⁸ FISCHER, Petr. Česko promořené Prymulou. *Aktualne.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://nazory.aktualne.cz/cesko-promorene-prymulou/r~53f5858a78d811ea842f0cc47ab5f122/>

¹⁹⁹ HROBOŇ, Pavel a René LEVÍNSKÝ. Nemusíme izolovat seniory, ale přenašeče. *Seznamzpravy.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/nemusime-izolovat-seniory-ale-prenasece-98494>

Lidé chtějí, aby se jim lhalo. Nebo aspoň neříkala úplná pravda. Jedním hlasem volají, že by se už měla začít uvolňovat přísná vládní omezení, jejichž cílem je zamezit šíření epidemie koronaviru. Chtějí nakupovat, chodit do hospod, bavit se, cestovat, sportovat. Na druhý nádech ale zděšeně kritizují návrh některých epidemiologů (a teď už i hlavního vládního experta Romana Prymuly) na řízené promoření společnosti nákazou COVID-19. Přátelé, přestaňme si lhát – v obou případech jde o to samé. Jen jednou je to zabalené do hezkých slov o obnovení svobody a volnosti a podruhé jde o ten ošklivý výraz „promořovat“.²⁰⁰

8.3.2 Opozice bezpečí vs. svoboda

Opozice mezi izolací a promořením existuje na půdorysu opozice mezi bezpečím a svobodou. Implikuje, že můžeme být buďto svobodní, nebo v bezpečí. Autoři tak vychází z negativního pojetí svobody²⁰¹:

Tak třeba: „Epidemii jsme zachytili včas, vyhráno ale nemáme. Podařilo se nám zpomalit šíření pandemie, nesmíme ale přestat, polevit.“ Anebo: „Omezení svobod bylo složité rozhodnutí. Kvůli ochraně životů jsme museli sáhnout na nejzákladnější práva.“²⁰²

Někdo šije pro sousedy roušky, někdo na ně šije udání. Někomu ze všeho nejvíc záleží na svobodě, někdo bude klidně žít jako otrok, když se mu slíbí iluze bezpečí.²⁰³

Vláda kvůli koronaviru lidi zbavuje běžných osobních svobod a mnozí podnikatelé řeší, jak kvůli šíření nákazy přežít, a prezidentův první muž na to vše z vysoka... Víte co.²⁰⁴

8.4 Metafory

Významnou praktikou při utváření diskurzu jsou metafory. Od paralel se liší tím, že daný jev či událost ke zvolenému předmětu atribuce pouze nepřirovnávají, nýbrž je s ním ztělesňují. Objekty se sobě vzájemně jen nepodobají, ale rovnají se jeden druhému.

---

²⁰⁰ TICHÝ, Oldřich. Přestaňme si lhát! Uvolnit zákazy a zároveň odmítat promoření virem je jako chtít lízat zmrzlinu přes roušku. *Reflex.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/100640/prestanme-si-lhat-uvolnit-zakazy-a-zaroven-odmitat-promoreni-virem-je-jako-chtit-lizat-zmrzlinu-pres-rousku>

²⁰¹ BERLIN, Isaiah. *Čtyři eseje o svobodě*. Brno: Masarykova univerzita, 2001.

²⁰² DOSTÁL, Vratislav. Babiš se děsí Velikonoc: Nikam nechodte, budou to klíčové čtyři dny. *Info.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.info.cz/clanek/44872/babis-se-desi-velikonoc-nikam-nechodte-budou-to-klicove-ctyri-dny>

²⁰³ SCHMARZ, Martin. Schmarcz: Sousedská diktatura. Bitvu o svobodu svedeme spíš mezi sebou než se státem. *Info.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.info.cz/clanek/44830/schmarcz-sousedska-diktatura-bitvu-o-svobodu-svedeme-spis-mez-sebou-nez-se-statem>

²⁰⁴ HOLEC, Petr. Holec: Vláda „zavírá“ hranice. Kdy zavře i Zemanův Hrad? *Info.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.info.cz/clanek/44544/holec-vlada-zavira-hranice-kdy-zavre-i-zemanuv-hrad>

8.4.1 Metafora boje či války proti koronaviru

Zdaleka nejčastější metaforou, která se v diskurzu o koronaviru objevovala, je metafora boje či války. Její užití variovalo od prostého boje s koronavirem až po metafory rozsáhlejšího charakteru, za použití slovníku objevujícího se jinak v popisech bitev či válek:

*Přestože Čína v posledních měsících žije především bojem proti epidemii koronaviru, nebývalou pozornost vyvolala i nová pravidla pro udělování zelených karet cizincům.*²⁰⁵

*Boj proti koronaviru vedl lékař, což je povolání, které se mezi Čechy spolu s vědcem dlouhodobě těší nejvyšší úctě.*²⁰⁶

*Nouzový stav zatím pokračuje, vláda tak má dál volné ruce pro boj s koronavirem.*²⁰⁷

*Připomínat si je tím spíš, že Komunistická strana Číny teď staví své údajné vítězství nad virem na obětech lidí, kteří kvůli její rigiditě zahynuli. Na vyčerpání desítek tisíc lidí, kteří do úmoru dřeli, aby nebezpečný virus zastavili. To oni vybojovali „Bitvu s epidemií“ – jak stranická propaganda nazvala nedávno představenou knihu.*²⁰⁸

*Zdůrazněme, že jde o spekulace, neboť Evropa je ve fázovém zpoždění za Čínou asi o dva měsíce a jasnější čísla pro analýzy budou k dispozici až „po válce“, ale jisté náznaky z těch čísel a událostí vykukují.*²⁰⁹

První kolo zápasu státu s koronavirem můžeme považovat za uzavřené. Život přechází do stand-by módu, občané dostali povolávací rozkazy ke spolupráci.

---

²⁰⁵ ŠEBOK, Filip. „Cizinecký odpad“ tu nechceme. Číňané se bouří proti snaze tamního režimu přilákat kvalifikované odborníky. *Denikn.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://denikn.cz/311843/cizinecky-odpad-tu-nehceme-cinane-se-bouri-proti-snaze-tamniho-rezimu-prilakat-kvalifikovane-odborniky/>

²⁰⁶ FISCHER, Petr. Česko promořené Prymulou. *Aktualne.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://nazory.aktualne.cz/cesko-promorene-prymulou/r~53f5858a78d811ea842f0cc47ab5f122/>

²⁰⁷ PEŠEK, Petr. Komentář Petra Peška: Zpátky na barikády. *E15.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1368492/komentar-petra-peska-zpatky-na-barikady>

²⁰⁸ SLEZÁKOVÁ, Magdalena. Matka, která do chřtánu koronaviru hodila své děti i celý zbylý svět. *Denikn.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://denikn.cz/314561/matka-ktera-do-chrtanu-koronaviru-hodila-sve-deti-i-cely-zbyly-svet/>

²⁰⁹ PETRÁČEK, Zbyněk. Postřehy z bojiště: Má smysl čínská, či německá strategie? *Lidovky.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/nazory/postrehy-z-bojiste-ma-smysl-cinska-ci-nemecka-strategie.A200314_105844_In_nazory_ele

*Čína bojuje proti epidemii jako proti nepříteli, jenž musí být izolován a poražen. Nasazuje proti němu těžké kalibry, ideologické rituály i své morální hodnoty. Bojuje s takovým nasazením, s jakým Německo bojuje proti změnám klimatu.*²¹⁰

*Matovič z Wu-chanu: „Bude muset být absolutní vojenská disciplína, výjimečný stav, vypnout zemi.“*²¹¹

V některých případech se metafora objevila hned v titulku, do povědomí se tedy dostala i čtenáři, který daný text dále nečetl:

*Komentář Petra Peška: Zpátky na barikády*²¹²

*Postřehy z bojiště: Má smysl čínská, či německá strategie?*²¹³

Jindy, na druhou stranu, zdůrazňovali autoři textů nutnost na vir reagovat, manipulovat jím či zpomalovat jeho šíření, metaforu války svým vyjádřením tedy spíše implicitně negovali:

*Pokud se nám podaří působení nákazy roztáhnout v čase a úměrně tomu radikálně snížit počet lidí, kteří onemocní najednou, pak si naše zdravotnictví i ekonomika s koronavirem poradí.*²¹⁴

*Čína nám ukazuje, že když se uklidníte, vyhrnete si rukávy a začnete systematicky vyhledávat případy a mapovat kontakty, rozhodně můžete změnit křivku epidemie, zchladit ji a zabránit tomu, aby spousta lidí onemocněla a mnozí z těch nejzranitelnějších zemřeli.*²¹⁵

---

²¹⁰ LIPOLD, Jan. Komentář: Koronavirus řešíme přímo a hned, což nestačí. *Seznamzpravy.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/komentar-koronavirus-resime-primo-a-hned-coz-nestaci-92595>

²¹¹ ŠABATA, Petr. Matovič se pokusil vypnout Slovensko. Nevypnou Slováci Matoviče? *Seznamzpravy.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/matovic-se-pokusil-vypnout-slovensko-nevypnou-slovaci-matovice-98837>

²¹² PEŠEK, Petr. Komentář Petra Peška: Zpátky na barikády. *E15.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1368492/komentar-petra-peska-zpatky-na-barikady>

²¹³ PETRÁČEK, Zbyněk. Postřehy z bojiště: Má smysl čínská, či německá strategie? *Lidovky.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/nazory/postrehy-z-bojiste-ma-smysl-cinska-ci-nemecka-strategie.A200314_105844_In_nazory_ele

²¹⁴ SCHMARZ, Martin. Schmarcz: Nouzový stav přišel o deset dní pozdě. A krizový štáb blokuje Babišova žárlivost. *Info.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.info.cz/clanek/44548/schmarcz-nouzovy-stav-prisel-o-deset-dni-pozde-a-krizovy-stab-blokuje-babisova-zarlivost>

²¹⁵ SLEZÁKOVÁ, Magdalena. Matka, která do chřtánu koronaviru hodila své děti i celý zbylý svět. *Denikn.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://denikn.cz/314561/matka-ktera-do-chrtanu-koronaviru-hodila-sve-deti-i-cely-zbyly-svet/>

8.4.2 *Metafory politické*

Některé z dalších užitých metafor byly založeny na přenesení významu termínu z epidemiologického slovníku (jako „virus“ či „promoření“) na jev z oblasti politiky; například pro zdůraznění skutečnosti, že koronavirová krize může vyvolat ve vládnoucích garniturách autoritářské tendence a snahu uzurpovat si moc.

Nákazu ve světě šíří tedy nejenom koronavirus, ale i virus čínské propagandy, který může být ještě nebezpečnější, pokud se proti němu nepodaří mobilizovat náš imunitní systém, tedy střízlivé myšlení.²¹⁶

Neviditelný koronavirus je, jak se ukazuje, i virem sociálním, protože obnažil slabiny politiků a systému, ve kterém žijeme.²¹⁷

Virus bude pokořen, ale hrozí vybudění nemoci šílených politiků.²¹⁸

Očima Saši Mitrofanova: Smradlavá vládní ryba promořuje prostředí²¹⁹

V prosinci minulého roku, kdy se Wu-chanem začal šířit vražedný čínský koronavirus, spojili síly primátoři čtyř metropolí střední Evropy, aby se společně pokusili zastavit šíření autoritářské nákazy, která se poslední roky šíří s různou intenzitou a nakažlivostí střední Evropou.²²⁰

8.4.3 *Metafory ekonomické*

Diskurz o koronavirové krizi se významnou měrou protínal také s diskurzem o ekonomice a hospodářství, mnozí autoři proto některé pojmy z oblasti medicíny přenesli právě na oblast ekonomiky. Tyto metafory se v některých případech méně zjevně vázaly přímo na koronavirovou pandemii a lze z nich tak vyčíst, že jsou v ekonomickém diskurzu již do jisté míry ustálené.

---

²¹⁶ KROUPA, Daniel. Po světě se šíří nejenom koronavirus, ale také čínská propaganda. *Irozhlás.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/komentare/komentar-cina-koronavirus-sireni-propaganda_2004070629_wei

²¹⁷ DENEMARKOVÁ, Radka. S hrůzou sleduji, jak je Evropa nepřipravená. Zde jsou rady z Tchaj-wanu. *Seznamzpravy.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/s-hruzou-sleduji-jak-je-evropa-nepripravena-zde-jsou-rady-z-tchaj-wanu-93074>

²¹⁸ MITROFANOV, Alexandr. Očima Saši Mitrofanova: Lidé vir porazí. A snad i nemoc šílených politiků. *Novinky.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/komentare/532905-ocima-sasi-mitrofanova-lide-vir-porazi-a-snad-i-nemoc-silenych-politiku.html>

²¹⁹ MITROFANOV, Alexandr. Očima Saši Mitrofanova: Smradlavá vládní ryba promořuje prostředí. *Novinky.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/komentare/536097-ocima-sasi-mitrofanova-smradlava-vladni-ryba-promoruje-prostredi.html>

²²⁰ PETRÁČEK, Luboš. Ve Varšavě se volí i za Prahu. *Deník.cz* [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/komentare/komentar-palata-ve-varsave-se-voli-i-za-prahu-20200517.html>

*Pandemie koronaviru má tedy kvůli vysoké míře propojenosti současného světa potenciál stát se pandemií hospodářskou.*²²¹

*Organizace spojených národů vydala zprávu, jež dokumentuje, jak se virová infekce stává infekcí hospodářskou, a stanoví finanční prostředky potřebné k řešení probíhajících šoků.*²²²

Roubini i další ekonomové na každý pád doporučují k léčbě ekonomických následků koronaviru rozpočtovou štedrost a cílenou podporu malých a středních firem, které na různých karanténních opatřeních krvácejí nejsilněji.

*Pokud k nim ovšem vláda přistoupí například jako k zajišťování roušek a respirátorů pro zdravotníky, může to ekonomickou rekonvalescenci z koronavirové epidemie také zle zkomplikovat.*²²³

8.4.4 Jiné metafory

V jednotlivých případech se vyskytly také jiné metafory, založené na přenesení významu něčeho, co je ukotvené ve slovníku souvisejícím s pandemií či koronavirovou krizí, na oblast, která se k nim nevztahuje.

Podle autora jednoho z textů hrozí nenávist a udavačství „promořit společnost daleko hůř, než samotný virus“:

*Platí to i v tomto případě. Obrovské vzepětí občanské společnosti, ta velká pozitivní energie lidí pomáhajících jeden druhému jistě svým rozsahem překonává ukázky zloby, nenávisti a udavačství. Ale to druhé hrozí otrávit a promořit společnost daleko hůř, než samotný virus. Musíme to zlo přemoci. Jak? Stejně jako komunismus v roce 1989: coby spolupracující společenství lidí dobré vůle.*²²⁴

Jiný autor se pokusil ztotožnit respirátory a dálnice coby něco, co nám vláda slibuje, ale svému slibu nedokáže dostát:

---

²²¹ PEHE, Jiří. Proč je dnešní pandemie horší než španělská chřipka? Nejen zabíjí, ale i ničí principy, na nichž dnes funguje svět. *Denikn.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://denikn.cz/334695/proc-je-dnesni-pandemie-horsi-nez-spanelska-chripka-nejen-zabiji-ale-i-nici-principy-na-nichz-dne-s-funguje-svet/>

²²² GUTERRES, Antonio. Komentář: Obnova po krizi musí vést k jiné ekonomice. *Seznamzpravy.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/komentar-obnova-po-krizi-musi-vest-k-jine-ekonomice-98665>

²²³ ČABAN, Martin. Komentář: Těžký úder koronavirem. *Seznamzpravy.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/komentar-tezky-uder-koronavirem-92681>

²²⁴ SCHMARZ, Martin. Schmarcz: Sousedská diktatura. Bitvu o svobodu svedeme spíš mezi sebou než se státem. *Info.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.info.cz/clanek/44830/schmarcz-sousedska-diktatura-bitvu-o-svobodu-svedeme-spis-mezi-sebou-nez-se-statem>

*Řečeno slovníkem sociálních sítí – respirátory is the new dálnice.*²²⁵

V dalším příkladu je zase koronavirová nákaza ztotožněná s nákazou coby sdíleným příběhem, který v globalizovaném světě prožívají všichni naráz:

*Vedle rizik a dopadů představovaných samotným virem je nebezpečné právě celosvětové prožívání této nákazy jako sdíleného příběhu.*²²⁶

Jinde je koronavirus ztotožněn se lvem, kterému je nutné někoho předhodit:

*Mohlo by se stát, že tak předhodíme koronavirovému lvu nejenom naše seniory, chronicky nemocné a další ohrožené skupiny, ale také třeba zdravotníky.*²²⁷

Zatímco na hledání vakcíny proti viru COVID-19 ve zkoumaném období vědci pracovali, metaforickou vakcínu proti nízké porodnosti podle autora jednoho z komentářů nehledal nikdo:

*Nenarozené děti, život, který se neobnovuje, představuje nezadržitelný pád a ztrátu, proti které očividně nikdo nechce hledat vakcínu.*²²⁸

8.5 Personifikace

Specifický druh metafory tvoří personifikace. Ta je založena na přenesení vlastností živých, jednajících bytostí na neživé entity. Stopy této praktiky lze v diskurzu o viru COVID-19 nalézt v mnoha případech.

8.5.1 Personifikace koronaviru coby aktivního činitele

Ve zkoumaných textech nový koronavirus mnohdy vystupuje jako aktivní činitel. Ačkoli virus jako takový skutečně je živým organismem a je tedy činnou entitou s cílem přežít a

---

²²⁵ MOLÁČEK, Jan. Babišovo divadlo jednoho herce. *Denikn.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://denikn.cz/315601/babisovo-divadlo-jednoho-herce/>

²²⁶ PEHE, Jiří. Proč je dnešní pandemie horší než španělská chřipka? Nejen zabíjí, ale i ničí principy, na nichž dnes funguje svět. *Denikn.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://denikn.cz/334695/proc-je-dnesni-pandemie-horsi-nez-spanelska-chripka-nejen-zabiji-ale-i-nici-principy-na-nichz-dne-s-funguje-svet/>

²²⁷ VÁLEK, Vlastimil. Vlastimil Válek: Promoření je nezodpovědné. Nemocnice musí začít léčit a operovat i pacienty bez covid-19. *Reflex.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/100643/vlastimil-valek-promoreni-je-nezodpovedne-nemocnice-musi-zacit-lecit-a-operovat-i-pacienty-bez-covid-19>

²²⁸ BRAZZALE, Martin. Roberto Brazzale pro Deník: I v „nekoronavirových“ dobách ztrácí Itálie životy. *Denik.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/komentare/i-v-nekoronavirovych-dobach-ztraci-italie-zivoty-20200408.html>

rozmnožit se, je téměř jisté, že nedisponuje vědomím a svobodnou vůlí, přičemž právě takto se může v diskurzu často jevit.

*Zbytek radních se bude volit, až to koronavirus dovolí.*²²⁹

*Koronavirus na nás klade úplně nové nároky, testuje nás.*²³⁰

*Jeho nástup si vynutil koronavirus.*²³¹

*Koronavirus je netvor, protože pochází z netopýrů, kde byl odedávna. Než se přírodním způsobem zbláznil, nikomu neškodil.*²³²

*„Nechtějte po nás plán,“ otevřeně přiznal ministr vnitra a šéf ústředního krizového štábu Jan Hamáček s tím, že „virus má plán“.*²³³

*S blížícím se koncem nouzového stavu to byl sílící jev a bude posilovat. Ostražitost ukolébávají statistická data, pandemie tu byla milosrdná.*²³⁴

Ve více případech byl nový koronavirus v textech také prezentován jako jakási archetypální spravedlivá entita, která postihuje stejně všechny, bez ohledu na věk či původ:

*Nejsou to ani děti, ani lidé mladší šedesáti, padesáti či méně let. Těžce postihnout může koronavirus každou věkovou kategorií. Postupně se ukazuje, že není extra vybíravý.*²³⁵

---

²²⁹ KLIMEŠ, David. Definitivní diskreditace mediálních rad. Potřebujeme transparentnost místo kádrování. *Aktualne.cz* [online]. 12. 3. 2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://nazory.aktualne.cz/definitivni-diskreditace-medialnich-rad-potrebuujeme-transpar/r~456a016c63ca11ea9d470cc47ab5f122/f>

²³⁰ FENDRYCH, Martin. "Koronáč" nás tvrdě testuje, ale mohla přijít horší nákaza. Žijeme dobré vztahy? *Aktualne.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://nazory.aktualne.cz/komentare/koronac-nas-tvrde-testuje-ale-mohla-prijit-horsi-nakaza/r~f048bef8649611eaaabd0cc47ab5f122/>

²³¹ SOKOL, Petr. Borise Johnsona v čele vlády nyní zastupuje muž, kterému česká babička vařila guláš. *Reflex.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/100678/borise-johnsona-v-cele-vlady-nyni-zastupuje-muz-kteremu-ceska-babicka-varila-gulas>

²³² STEIGERWALD, Karel. Karel Steigerwald: Koronavir je útok. Ale kdo na koho vlastně útočí? *Reflex.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/100650/karel-steigerwald-koronavir-je-utok-ale-kdo-na-koho-vlastne-utoci>

²³³ PEŠEK, Petr. Komentář Petra Peška: Zpátky na barikády. *E15.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1368492/komentar-petra-peska-zpatky-na-barikady>

²³⁴ HAVLIGEROVÁ, Jana. Komentář Jany Havligerové: Zachránit vše nejde. *E15.cz* [online]. 19.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1369819/komentar-jany-havligerove-zachranit-vse-nejde>

²³⁵ HAVLIGEROVÁ, Jana. Glosa Jany Havligerové: Prymulův experiment. *E15.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1368485/glosa-jany-havligerove-prymuluv-experiment>

*Koronavirus hrozí všem, ale Američané jsou rozděleni.*²³⁶

*Ten virus a všechno kolem něj nás přitom zasáhly všechny bez rozdílu (byť jistě ne stejnou měrou), a proto si myslím, že by mohlo být férové, abychom následky nesli také víceméně kolektivně.*²³⁷

8.5.2 Personifikace koronaviru v jeho parciálních aspektech

Podle některých autorů se virus COVID-19, byť tak nebylo řečeno explicitně, zosobnil v některém z přidružených jevů souvisejícím s koronavirovou pandemií. Tato pandemie tak byla v zásadě zredukována na jeden ze svých aspektů. Ve vzorku zkoumaných textů se tato strategie nejčastěji manifestovala v nošení roušek:

*A Prymulovy roušky? Z roušek se stalo něco jako symbol, jakési "ne-covid-19", "bojujeme", "kdo nemá roušku, je proti nám".*²³⁸

*Rouška na tváři (či její absence) jsou oproti tomu zjevné. I proto se roušky staly v Česku symbolem celé karantény.*²³⁹

*Kousek plátýnka uchycený mezi dvě gumičky nebo čtyři šňůrky, ať už průmyslově, nebo podomácku vyrobený, se stal za poslední tři měsíce předmětem nekonečných diskusí, sporů a disputací. A také vytouženým předmětem, kvůli kterému se utrácely miliony, vlády se klaněly přistávajícím letadlům a podvodníci všeho druhu si mnuli ruce.*²⁴⁰

*Nejviditelnější je to na symbolech nákazy, rouškách. Jsou stažené na půl žerdi, začínají se nosit pod bradou. Tak aby šly rychle nasadit pro případ kontroly.*²⁴¹

---

²³⁶ ANÝŽ, Daniel. Amerika je v ohrožení. Ale čínským virem, nebo Trumpem? *Aktualne.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://nazory.aktualne.cz/komentare/amerika-je-v-ohrozeni-ale-cinskym-virem-nebo-trumpem/r~f401d4ba644d11eaa25cac1f6b220ee8/>

²³⁷ OLIVA, Karel. Poslední slovo Karla Olivy: Likvidace. *Lidovky.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

https://www.lidovky.cz/nazory/posledni-slovo-karla-olivy-likvidace.A200311_213641_in_nazory_tmr

²³⁸ FENDRYCH, Martin. Žáci s rouškami? Metr od sebe? Ufo. Školy by se ale měly otevřít. Brzy, chytře. *Aktualne.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://nazory.aktualne.cz/zaci-s-rouskami-metr-od-sebe-ufo/r~1fbff10e78f311ea80e60cc47ab5f122/>

²³⁹ ČERMÁK, Miloš. Takže: Probudil koronavirus spíš to lepší, anebo to horší v nás? *Seznamzpravy.cz* [online]. 17.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/takze-probudil-koronavirus-spis-to-lepsi-anebo-to-horsi-v-nas-105976>

²⁴⁰ BARTÁK, Karel. Jak Evropu rozhodil kousek plátýnka. *Irozhlaz.cz* [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

https://www.irozhlaz.cz/komentare/komentar-koronavirus-rousky-bartak_2005180629_cen

²⁴¹ HAVLIGEROVÁ, Jana. Komentář Jany Havligerové: Zachránit vše nejde. *E15.cz* [online]. 19.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1369819/komentar-jany-havligerove-zachranit-vse-nejde>

V jiném případě zosobnil autor celou koronavirovou pandemii ve „zkaženém netopýru k obědu“:

Nejistá je i sezona slavných hudebních festivalů či sportovních akcí. O ekonomických dopadech ani nemluvě. Co dokáže způsobit zkažený netopýr k obědu je až s podivem.²⁴²

8.6 Instrumentalizace

V mnoha případech se o koronavirové pandemii v komentářích nereférovalo primárně kvůli pandemii samotné; ve společnosti posloužila podle autorů některých textů jako instrument odhalení, spuštění či posunutí nějakého děje, tendence či jevu; takového, který existoval i před příchodem viru COVID-19, ale ten jej pomohl určitým způsobem ozřejmit. Příchod nového typu koronaviru udělal podle komentátorů mnohé problematické oblasti fungování (nejen) českého státu i společnosti znovu aktuálními, a tedy poskytl šanci tato témata medializovat.

8.6.1 Instrumentalizace koronaviru coby prostředku odhalení či mementa

Některé děje či jevy byly příchodem viru COVID-19 odhaleny, případně spuštěny či posunuty nějakým směrem. Ve zkoumaných textech se objevily desítky takových příkladů. Popsány jsou v následujících podkapitolách především ty, které se objevovaly opakovaně.

8.6.1.1 Odhalení křehkosti stávajícího ekonomického systému

Nejčastěji se vyskytující narativ spojený s virem COVID-19 coby instrumentem pomáhajícím v uvědomění si nedostatků naší společnosti byl ve zkoumaném vzorku ten o křehkosti stávajícího ekonomického systému. Mnozí autoři pojali své komentáře jako apel se nad tímto modelem fungování zamyslet:

To má za současné situace, kdy je světová ekonomika mnohem více propojená než v roce 1918, potenciálně devastující účinky. Karantény a další restriktivní opatření vyhlášené jednotlivými státy totiž narušují předivo globálně propojené ekonomiky, v níž dnes panuje důmyslná dělba práce.²⁴³

---

²⁴² FRYDLEWICZ, Jiří. Zápisník Jiřího Frydlewicze: Svět naruby. *E15.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1367564/zapisnik-jiriho-frydlewicze-svet-naruby>

²⁴³ PEHE, Jiří. Proč je dnešní pandemie horší než španělská chřipka? Nejen zabíjí, ale i ničí principy, na nichž dnes funguje svět. *Denikn.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://denikn.cz/334695/proc-je-dnesni-pandemie-horsi-nez-spanelska-chripka-nejen-zabiji-ale-i-nici-principy-na-nichz-dne-s-funguje-svet/>

*Světová ekonomika už neporoste tak dynamickým tempem jako dosud. To bude cena, kterou budeme muset zaplatit za návrat k lokální ekonomice. Co tím získáme? Budeme mít stabilnější ekonomiky, rozváznější, umírněnější, které nebudou založeny na dravé expanzi. Ústup globalizace tak může být pro nás velkou příležitostí a nebo promarněnou šanci. Jsme schopni se na to připravit změnou smýšlení?*²⁴⁴

*Jedním z nejvíce zneklidňujících rizik dnešní koronavirové doby je prohlubující se legitimizace žití na úkor budoucnosti a tedy bezohledného zadlužování státu ve stylu „po nás potopa“. Koronavirová krize by se proto měla stát mementem pro budoucí nakládání s prostředky daňových poplatníků a pro celkové hospodářské počínání vlád.*²⁴⁵

8.6.1.2 Odhalení dělicích linií ve společnosti

Koronavirová krize podle některých autorů odhalila či vytvořila nové dělicí linie ve společnosti:

*Do české společnosti přinesla krize z koronaviru nové dělicí linie vedle těch současných, jakými jsou vztah k politice, migraci, Bruselu, roku 1989 a dalším jevům. Nerouškaři považují rouškaře za nesvobodné ovce, rychlí rozvolňovači zákazů se dívají skrz prsty na opatrné brzdiče, promořovači bojují s chytrými karanténisty nejen na sociálních sítích. A spory jsou to vášnivé.*²⁴⁶

*Jsme u jedné z hlavních dělicích linií společenského konfliktu na Západě. Kdosi ji shrnul takto: „Vy mluvíte o konci světa, my o konci měsíce.“ Ono „vy“ – tedy ty, kteří hájí osud planety, ať to stojí, co stojí – zde zastupují Zelení. A ono „my“ – ty, jejichž prioritou je vyjít s penězi do konce měsíce – zde zastupují sociálně slabší, zejména důchodci. Zdá se, že další bojovou frontou tohoto konfliktu bude právě maso.*²⁴⁷

---

²⁴⁴ ŠIROKÝ, Matěj. KOMENTÁŘ: Koronavirus nakazil globalizaci – Matěj Široký. *Novinky.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/komentare/533064-komentar-koronavirus-nakazil-globalizaci-matej-siroky.html>

²⁴⁵ MAŇÁK, Martin. Poučení z pandemického vývoje: Vláda by měla povinně vytvářet rezervy na špatné časy. *Info.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.info.cz/clanek/44829/poucení-z-pandemického-vyvoje-vlada-by-mela-povinne-vytvaret-rezervy-na-spatne-casy>

²⁴⁶ ŠABATA, Petr. Škody způsobené koronavirem, které nevidíme dost jasně. *Irohlas.cz* [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

https://www.irohlas.cz/komentare/komentar-petr-sabata-skody-zpusobene-koronavirem_2005181155_ada

²⁴⁷ PETRÁČEK, Zbyněk. PETRÁČEK: Korona má maso. Společenský konflikt Západu otevírá další frontu. *Lidovky.cz* [online]. 19.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

https://www.lidovky.cz/nazory/petracek-korona-ma-maso-spolecensky-konflikt-zapadu-otevira-dalsi-frontu.A200518_163903_in_nazory_rkj

8.6.1.3 Odhalení špatných lidských charakterových vlastností

Podle dalších koronavirů plně exponoval to špatné v českém občanu, tendenci k podezřívavosti či nevraživosti. Tento narativ se v některých případech protínal s tím o možném návratu ke komunistickému režimu:

A pak se na povrch vydere spíš to špatné. Příkladem budiž nevraživost, která v nás občas propuká, když ostatní nedodrží nařízení vlády pro nouzový stav. „Udávat se nemá, hlásit se to musí“ je staré české pravidlo - a na sociálních sítích sbíral lajky apel městské policie na občany, aby nepřetěžovali nouzovou linku informacemi, jak jejich sousedé porušují karanténu.²⁴⁸

Karanténa, zákaz cestování zavřené obchody i případné tresty za nenošení roušky, to všechno jednou pomine. Co nepomine, je pachut' z chování některých spoluobčanů. Zbytečná agresivita, xenofobie, manýry bolševiků, estébáků, šedého moru, domovních důvěrníků, pomocníků VB...²⁴⁹

8.6.1.4 Odhalení solidarity mezi lidmi

Na druhou stranu se v textech objevovaly také zmínky o tom, že koronavirová krize odhalila to dobré v českém občanu – především jeho solidaritu a ochotu pomoci v obtížné situaci:

Než začnu psát o nouzovém stavu, který dnes vyhlásila vláda, chci se podělit o zážitek. Nemám dost místa, abych vypisoval jednotlivé případy lidské soudržnosti, které se v souvislosti s pandemií koronaviru objevují.²⁵⁰

Zdá se, že to drtivá většina Čechů a Češek chápe. Nejen že stoicky přijímají tvrdá omezení, ale ještě mnozí stíhají organizovat na dobrovolnické bázi pomoc těm nejohroženějším, nabízejí si vzájemně hlídání dětí, podporu v domácím vyučování, odmítají zpět peníze za propadlé vstupenky na kulturní akce a spoustu dalších věcí.²⁵¹

---

²⁴⁸ ČERMÁK, Miloš. Takže: Probudil koronavirus spíš to lepší, anebo to horší v nás? *Seznamzpravy.cz* [online]. 17.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/takze-probudil-koronavirus-spis-to-lepsi-anebo-to-horsi-v-nas-105976>

²⁴⁹ PEČINKA, Bohumil. Bohumil Pečinka: Hra na totáč. Dvojice Babiš–Schillerová připomíná mírou chaosu inspektora Clouseaua. *Reflex.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.reflex.cz/clanek/100648/bohumil-pecinka-hra-na-totac-dvojice-babis-schillerova-pripomina-mirou-chaosu-inspektora-clouseaua>

²⁵⁰ MITROFANOV, Alexandr. Očima Saši Mitrofanova: Lidé vir porazí. A snad i nemoc šílených politiků. *Novinky.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/komentare/532905-ocima-sasi-mitrofanova-lide-vir-porazi-a-snad-i-nemoc-silenych-politiku.html>

²⁵¹ MOLÁČEK, Jan. Babišovo divadlo jednoho herce. *Denikn.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://denikn.cz/315601/babisovo-divadlo-jednoho-herce/>

*Jednoduše řečeno, zbyla nám energie činit dobro. A lidé ho nakonec činili dost, což ostatně potvrzují i data. Nadace a charitativní sbírky hlásí rekordní objemy vybraných peněz. Například na projekt výroby 500 ventilátorů se přes platformu Donio vybralo za 12 dní skoro 15 milionů korun, potřeba bylo 10 milionů.*²⁵²

8.6.1.5 Odhalení problémů ve školství

Zásadní nedostatky měla koronavirová krize odhalit v českém školství a jeho připravenosti na neočekávané události. Zmiňována byla skutečnost, že některé děti tak na čas vypadly ze systému výuky, často děti ze sociálně slabších rodin:

*Školy se zavřely 11. března a dlouhý výpadek přinese další prohloubení nerovnosti ve vzdělávání, která už teď patří k nejvyšším v Evropě. Desetitisícům mladých lidí se dál zmenšila šance získat dobré vzdělání a slušně placené zaměstnání. To je velký problém nejen ekonomický a nejen pro ně.*²⁵³

*V Česku je téměř deset tisíc dětí, které se během koronakrize nijak nevzdělávají, nejčastěji proto, že nemají potřebné vybavení. Často jsou to přitom právě ty děti, které by podporu učitele nebo asistenta nejvíce potřebovaly.*²⁵⁴

8.6.1.6 Odhalení podhodnocení sociální péče

Vyjma nedostatečných kapacit ve zdravotnictví odhalila koronavirová krize podle některých také podhodnocení sociální péče. Tyto nedostatky měly možnost se naplno projevit v nastalém období přetížení institucí:

*V obecné rovině jsou všechny vzniklé situace kolem koronaviru důkazem, jak zásadní přínos pro společnost péče má. Neobejdeme se bez ní, a to nejen na institucionální úrovni.*²⁵⁵

---

²⁵² ČERMÁK, Miloš. Takže: Probudil koronavirus spíš to lepší, anebo to horší v nás? *Seznamzpravy.cz* [online]. 17.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/takze-probudil-koronavirus-spis-to-lepsi-anebo-to-horsi-v-nas-105976>

²⁵³ ŠABATA, Petr. Škody způsobené koronavirem, které nevidíme dost jasně. *Irohlas.cz* [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

https://www.irohlas.cz/komentare/komentar-petr-sabata-skody-zpusobene-koronavirem_2005181155_ada

²⁵⁴ FENDRYCH, Martin. Stát selhal, deset tisíc dětí vypadlo ze systému, neučily se. *Aktualne.cz* [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://nazory.aktualne.cz/komentare/stat-selhal-10000-deti-vypadlo-ze-systemu-neucily-se/r~11d2e0b2984011eaa6f6ac1f6b220ee8/>

²⁵⁵ RYCHLÍKOVÁ, Apolena. Společnost špatně placené péče? *Irohlas.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.irohlas.cz/komentare/zdravotnictvi-pece-zdravotni-sestra-plat-komentar_2003130629_ako

*Pandemie nám nesmlouvavě připomněla cenu, kterou platíme za nedostatky v systémech zdravotní péče, sociální ochrany a veřejných služeb.*²⁵⁶

8.6.1.7 Odhalení nebezpečí trhů s živými zvířaty

Ti, kdo jako původce celé krize identifikovali nikoli Čínu jako celek, ale trhy s živými zvířaty, z nichž na jednom se virus COVID-19 s největší pravděpodobností poprvé objevil, se zmínili o špatných hygienických podmínkách v těchto místech, případně vyjádřili predikci jejich budoucí regulace:

*Pokud jste byli někdy v Číně a navštívili libovolnou tržnici s masem a živými zvířaty, asi vás nepřekvapí, že epidemie tak často začínají právě v těchto místech.*²⁵⁷

*Čína zřejmě začne regulovat své zvířecí trhy, které byly zdrojem nákazy.*²⁵⁸

8.6.2 Instrumentalizace koronaviru coby příležitosti ke změně

U jiných oblastí nabízí koronavirová pandemie podle některých autorů do budoucna vhodnou příležitost k jejich změně. Tato změna je součástí stejného procesu odhalení či posunu, jehož příklady jsou uvedeny v podkapitole bezprostředně výše. Popisuje jeho další fázi, pevnou hranici mezi těmito propojenými ději však není možné narýsovat. Ačkoli úvah tohoto typu se v textech objevilo velké množství, uvádím opět ty, které se vyskytovaly opakovaně.

8.6.2.1 Příležitost k osobní i civilizační hodnotové sebereflexi

Ve více či méně specifikovaných podobách se v textech objevoval motiv příležitosti ke změně hodnotových základů, na nichž stojí západní civilizace, a to na základě toho, co nám pandemie přinesla či vzala:

*Pamatujme na to a uchovejme si z tohoto jednání postaveného na pomoci, pochopení a vzájemnosti něco i do dob, až krize kolem pandemie opadne. Vzhledem k tomu, co ji může vystřídat, to bude rozhodně potřeba.*²⁵⁹

---

²⁵⁶ GUTERRES, Antonio. Komentář: Obnova po krizi musí vést k jiné ekonomice. *Seznamzpravy.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/komentar-obnova-po-krizi-musi-vest-k-jine-ekonomice-98665>

²⁵⁷ KOHOUT, Pavel. KOHOUT: Matematika v časech epidemie. *Lidovky.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/nazory/kohout-matematika-v-casech-epidemie.A200312_103301_ln_nazory_tmr

²⁵⁸ ROZEHNAL, Aleš. Právnik Aleš Rozehnal: Naše společnost se kvůli koronaviru stane společností strachu. *Reflex.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/100196/pravnik-ales-rozehnal-nase-spolecnost-se-kvuli-koronaviru-stane-spolecnosti-strachu>

²⁵⁹ RYCHLÍKOVÁ, Apolena. Společnost špatně placené péče? *Irozhlas.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/komentare/zdravotnictvi-pece-zdravotni-sestra-plat-komentar_2003130629_ako

Západní společnost se ještě více stane společností strachu. Na druhou stranu by ji to mohlo vést k omezení konzumismu, šetrnějšímu přístupu k životnímu prostředí, ale i pochopení, že příklon k autoritářským režimům žádné řešení nepřináší, což ukázalo šíření viru v Číně a Iránu.²⁶⁰

Nemuselo by to ale být na škodu, když po megalomanských podnicích, jak se hry v posledních dvou dekádách většinou prezentovaly, bude olympiáda opět především o sportovních výkonech, duchu fair-play a oslavě zdravého životního stylu.²⁶¹

8.6.2.2 Příležitost k lepší přípravě na další epidemie

Virus COVID-19 a s jeho šířením spojená krize, která (nejen) Česko na jaře roku 2020 zasáhla, odhalily nedostatky státního aparátu ve zvládnání krizových situací tohoto typu, tím však podle některých autorů zároveň nabídl příležitost k tomu se z vývoje poučit pro případ budoucích epidemií, případně i dalších vln té stávající:

Stalo se. Stát to nezvládl. Ale situace se může opakovat, může přijít nová vlna covidu-19. Pak by už ministerstva školství a sociální práce i kraje měly být připraveny a na ohrožené děti, jež vypadly ze systému, by měly začít myslet.²⁶²

První ponaučení jsou nasnadě: chceme-li se vrátit do světa propojeného cestováním, toky zboží i dělbou práce, což je cesta k ekonomickému vzkříšení, není možné, abychom na náznaky nějaké příští pandemie reagovali opět dominovým efektem, v němž se jednotlivé státy začnou uzavírat do sebe ve snaze zmírnit dopady nákazy.²⁶³

---

²⁶⁰ ROZEHNAL, Aleš. Právnik Aleš Rozehnal: Naše společnost se kvůli koronaviru stane společností strachu. *Reflex.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.reflex.cz/clanek/100196/pravnik-ales-rozehnal-nase-spolecnost-se-kvuli-koronaviru-stane-spolecnosti-strachu>

²⁶¹ KUBÁNEK, Tomáš. KOMENTÁŘ: Virus zbrzdí megalomanií, olympiáda by zase mohla být o sportovním duchu.

Lidovky.cz [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

https://www.lidovky.cz/sport/nazory/komentar-virus-zbrzdi-megalomani-olympiada-by-zase-mohla-byt-o-sportovnim-duchu.u.A200517_232650_in-sport-nazory_janl

²⁶² FENDRYCH, Martin. Stát selhal, deset tisíc dětí vypadlo ze systému, neučily se. *Aktualne.cz* [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://nazory.aktualne.cz/komentare/stat-selhal-10000-deti-vypadlo-ze-systemu-neucily-se/r~11d2e0b2984011eaa6f6ac1f6b220ee8/>

²⁶³ PEHE, Jiří. Proč je dnešní pandemie horší než španělská chřipka? Nejen zabíjí, ale i ničí principy, na nichž dnes funguje svět. *Denikn.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://denikn.cz/334695/proc-je-dnesni-pandemie-horsi-nez-spanelska-chripka-nejen-zabiji-ale-i-nici-principy-na-nichz-dne-s-funguje-svet/>

8.6.2.3 Příležitost ke změně hygienických návyků

Autoři zmiňují rovněž potenciál pandemie k tomu lidi přimět více myslet na hygienické návyky a předcházet tak nejen viru COVID-19, ale i jiným, běžně rozšířeným nemocem. To souvisí s bodem bezprostředně výše, zaměřeným na přípravy na další epidemie, soustředí se na tuto změnu však na úrovni jednotlivce.

Když si na gely zvykneme, můžou v budoucnu pomoci zpomalit každoroční epidemie chřipky i obyčejných virů.²⁶⁴

Není důvod měnit návyky na úrovni jednotlivců (kromě roušek a mytí rukou, samozřejmě) ani na úrovni vlád či kontinentů.²⁶⁵

8.6.2.4 Příležitost k osobnímu rozvoji či výdělku

Někteří autoři vykreslili pandemii jako příležitost k tomu se během karantény více vzdělat, pracovat na sobě, nebo využít situace k vytvoření nového zdroje finančního příjmu:

A taky příležitost k osobnímu rozvoji. Vim, jak to zní hnusně. Jde o žánr (nejen literární), do kterého se dá schovat spousta hovadin. Ale myslím to tak, že spousta lidí získá během vynucené či dobrovolné karantény najednou spoustu času pro sebe. Lze ho využít mnoha způsoby, od sledování televizních seriálů přes čtení knih, na které jsme neměli čas, až na studium či zkoušení nových věcí.

Ale už jsem zaregistroval spousty lidí, kteří přemýšlejí, jak civilizaci „vykolejené“ virem pomoci a zároveň to „přetavit“ v nový byznys.²⁶⁶

Objevily se ovšem i ironizující až kritické reflexe tohoto přístupu, založeném na domnělé nezbytnosti tzv. naplněného života:

Někdo na pandemii prodělal, jiní vydělávají; pochválen buď pokrok, technologie, internet a sociální sítě; odpojení od života můžeme pohodlně existovat. Neboť život je dobrý, a ještě

²⁶⁴ ADÁMEK, Oliver. Zpomalený svět, lepší hygiena, víc solidarity. Co dobrého nám může přinést koronavirus. *Reflex.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/100218/zpomaleny-svet-lepsi-hygiena-vic-solidarity-co-dobreho-nam-muze-prinest-koronaviru>

²⁶⁵ KNAPOVÁ, Adéla. Lajkuj život, vracíme se k normálu. Naplníme své životy až k prasknutí a přepneme se na autopilota? *Reflex.cz* [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/101250/lajkuj-zivot-vcracime-se-k-normalu-naplnime-sve-zivoty-az-k-prasknuti-a-prepneme-se-na-autopilota>

²⁶⁶ ČERMÁK, Miloš. 10 pokusů o optimistický pohled na epidemii koronaviru. *Seznamzpravy.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/10-pokusu-o-optimisticky-pohled-na-epidemii-koronaviru-92300>

*lepší je naplněný (vším až k prasknutí). To koneckonců říkali i nejvýznamnější myslitelé napříč staletími: naplň svůj život. My jsme ho naplnili maximálně, zkuste dokázat opak.*²⁶⁷

8.6.2.5 Příležitost k digitalizaci státu

Tím, že koronavirová krize vynutila přesun mnohých aktivit – například školní výuky – na internet, se podle některých stala příležitostí, jak tento přesun do online prostředí učinit do budoucna trvalou součástí fungování společnosti.

*Kvůli koronaviru nařídila vláda mimo jiné to, že děti školou povinné nesmí do školy. Paradoxně je v tom jedna dobrá stránka. A sice – třeba se zjistí, že dálková výuka je tak dobrá, že ji do budoucna školy dokážou zapracovat do svých učebních programů.*²⁶⁸

*Rychlý přechod do online světa nejen ve školství, ale i v obchodě, způsobu práce a v komunikaci má na první pohled jen příznivé podoby. Pro moderní společnost je digitalizace přirozená – a co se státu nedařilo navzdory utraceným miliardám, to zařídil koronavirus za pár týdnů.*²⁶⁹

8.6.3 Instrumentalizace koronaviru coby „Game changeru“

V textech se projevovala tendence autorů vyjádřit svoji predikci, že se svět po skončení koronavirové pandemie změní a už nikdy nevrátí k tomu, jaký byl dřív. Změna není často blíže specifikována, což implicitně obsahuje předpoklad, že má být všeobjímající. Tato úvaha je někdy doprovázena představou tzv. normálu, tedy stavu, který existoval před pandemií, ale po ní už nebude. Tuto nevratnou změnu v mnoha případech autoři prezentují spíše jako fakt než jako něco, co nám koronavirová krize ukázala či umožnila. Proto jsem se tomuto diskurzivnímu vzorci či narativu rozhodl věnovat samostatnou podkapitolu.

*Tam, kde jsme byli před covid-19, už se nemůžeme vrátit. Seznam Zprávy exkluzivně přinášejí českou verzi komentáře generálního tajemníka OSN Antónia Guterrese.*²⁷⁰

---

²⁶⁷ KNAPOVÁ, Adéla. Lajkuj život, vrátíme se k normálu. Naplníme své životy až k prasknutí a přepneme se na autopilota? Reflex.cz [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/101250/lajkuj-zivot-vracime-se-k-normalu-naplnime-sve-zivoty-az-k-prasknuti-a-prepneme-se-na-autopilota>

²⁶⁸ MITROFANOV, Alexandr. Glosa: Vládu si platíme z daní i proto, aby nám pomohla v době krize. Info.cz [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/glosa-vladu-si-platime-z-dani-i-proto-aby-nam-pomohla-v-dobe-krize-92849>

²⁶⁹ ŠABATA, Petr. Škody způsobené koronavirem, které nevidíme dost jasně. Irozhlas.cz [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/komentare/komentar-petr-sabata-skody-zpusobene-koronavirem_2005181155_ada

²⁷⁰ GUTERRES, Antonio. Komentář: Obnova po krizi musí vést k jiné ekonomice. Seznamzpravy.cz [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/komentar-obnova-po-krizi-musi-vest-k-jine-ekonomice-98665>

Na budoucnost se můžeme jako stát aspoň zčásti připravit, vždyť některé její kontury vidíme. Jeden Američan z Ohia, majitel dobře zásobeného podzemního bunkru na horší časy, nedávno novinářům řekl: „Nemyslím si, že koronavirus zničí svět. Podle mě ho zničí to, co vypukne pak.“²⁷¹

A že i když se nikdy – je to velmi nepravděpodobné – situace nevrátí ke starému „normálu“, tak to nebude konec světa. Jen začátek nového světa s novými pravidly.²⁷²

Někteří se pouští do polemiky s touto rozšířenou představou „post-koronavirové“ změny, případně ji ironizují:

Myslíte si, že po „koroně“ nic nebude jako dříve? Že lidé prohlédnou, v jakých bludech žili, a sami se napraví? Že racionalita převálcuje iracionalitu? To vše má být součástí nové normality, o níž se spekuluje. Ve skutečnosti to nebude tak horké.²⁷³

Zatím je většinová světová dohoda taková, že je třeba co nejdřív začít vracet svět a jeho fungování do původního stavu, rozjet zastavené kolo výroby, zisku, spotřeby, růstu... Sice už sem tam nějaký smělý idealista a provokatér ve Světové bance nebo v nějakém vlivném globálním think tanku nahlas přiznává, že staré časy jsou nenávratně pryč (logicky) a že návrat k původnímu „starému“ normálu není nejen žádoucí, ale vlastně ani možný, ale takové řeči nikdo moc neposlouchá. Na to teď není ta správná doba.²⁷⁴

Podle dalších se situace po ukončení nouzového stavu do tzv. normálu vrátí:

Nouzový stav je odpískán, život se zvolna vrací k normálu.²⁷⁵

---

²⁷¹ ŠABATA, Petr. Škody způsobené koronavirem, které nevidíme dost jasně. Irozhlas.cz [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

https://www.irozhlas.cz/komentare/komentar-petr-sabata-skody-zpusobene-koronavirem_2005181155_ada

²⁷² ČERMÁK, Miloš. 10 pokusů o optimistický pohled na epidemii koronaviru. Seznamzpravy.cz [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/10-pokusu-o-optimisticky-pohled-na-epidemii-koronaviru-92300>

²⁷³ PETRÁČEK, Zbyněk. PETRÁČEK: Kdo najde lék na iracionalitu? S odpůrci očkování nehne ani pandemie. Lidovky.cz [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

https://www.lidovky.cz/nazory/petracek-kdo-najde-lek-na-iracionalitu-s-odpurci-ockovani-nehne-ani-pandemie.A200518_094509_in_nazory_rkj

²⁷⁴ KNAPOVÁ, Adéla. Lajkuj život, vracíme se k normálu. Naplníme své životy až k prasknutí a přepneme se na autopilota? Reflex.cz [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.reflex.cz/clanek/101250/lajkuj-zivot-vcrcime-se-k-normalu-napltime-sve-zivoty-az-k-prasknuti-a-prepneme-se-na-autopilota>

²⁷⁵ HAVLIGEROVÁ, Jana. Komentář Jany Havligerové: Zachránit vše nejde. E15.cz [online]. 19.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1369819/komentar-jany-havligerove-zachranit-vse-nejde>

8.7 Neologismy

Ve zkoumaném vzorku komentářových textů se objevily rovněž nižší desítky různých neologismů spojených s koronavirovou pandemií. Ty spolu s již popsányi metaforami přispěly ke „koronifikaci“ veřejného diskurzu sahajícího za hranice diskurzu o samotné koronavirové pandemii.

Některá slovní spojení se v textech objevila opakovaně. Šlo především o „koronavivou krizi“, dále „dobu koronavirovou“ a „čas koronaviru“:

*Andrej Babiš pojal koronavirovou krizi jako každou agendu: coby příležitost k vlastnímu PR.*²⁷⁶

*Americký prezident navíc během koronavirové krize začíná připomínat neslaným nemastným vystupováním amerického prezidenta George W. Bushe během finanční krize v roce 2008.*²⁷⁷

*Koronavirová krize opozici upozadila, což je logické.*²⁷⁸

*Tak snad se jím stane divák, který v době koronavirové možná konečně oceňuje, jak důležité je mít profesionální média veřejné služby.*²⁷⁹

*Jedním z nejvíce zneklidňujících rizik dnešní koronavirové doby je prohlubující se legitimizace žití na úkor budoucnosti a tedy bezohledného zadlužování státu ve stylu „po nás potopa“.*²⁸⁰

*Volby v čase koronaviru*²⁸¹

---

²⁷⁶ SCHMARZ, Martin. Schmarcz: Nouzový stav přišel o deset dní pozdě. A krizový štáb blokuje Babišova žárlivost. *Info.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.info.cz/clanek/44548/schmarcz-nouzovy-stav-prisel-o-deset-dni-pozde-a-krizovy-stab-blokuje-babisova-zarlivost>

²⁷⁷ GALLISTL, Vladan. Komentář Vladana Gallistla: Trumpova sprcha populismu. *E15.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1367601/komentar-vladana-gallistla-trumpova-sprcha-populismu>

²⁷⁸ PEŠEK, Petr. Komentář Petra Peška: Zpátky na barikády. *E15.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1368492/komentar-petra-peska-zpatky-na-barikady>

²⁷⁹ PERKNEROVÁ, Kateřina. Dusno kolem televize. *Denik.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/komentare/komentar-perknerova-ceska-televize-20200311.html>

²⁸⁰ MAŇÁK, Martin. Poučení z pandemického vývoje: Vláda by měla povinně vytvářet rezervy na špatné časy. *Info.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.info.cz/clanek/44829/pouceni-z-pandemickeho-vyvoje-vlada-by-mela-povinne-vytvaret-rezervy-na-spatne-casy>

²⁸¹ ANÝŽ, Daniel. Amerika je v ohrožení. Ale čínským virem, nebo Trumpem? *Aktualne.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://nazory.aktualne.cz/komentare/amerika-je-v-ohrozeni-ale-cinsky-m-virem-nebo-trumpem/r~f401d4ba644d11eaa25cac1f6b220ee8/>

*Slovensko mělo v čase koronaviru štěstí v neštěstí.*²⁸²

Jiné neologismy se vyskytovaly spíše jednotlivě:

*„Koronáč“ nás tvrdě testuje, ale mohla přijít horší nákaza. Žijeme dobré vztahy?*²⁸³

*Pak se ovšem spustila koronapalba doslova po desítkách minut. Trenér Arsenalu Mikel Arteta pozitivně testovaný na koronavirus. Celý tým v izolaci, tréninkový areál Gunners uzavřený. Další na řadě?*²⁸⁴

*Jedním z nich je také společná měna euro. Euro stěží vydrží nápor různého zadlužení jednotlivých států. Řešením takové situace by bylo zavedení společných dluhopisů tzv. koronabondů.*²⁸⁵

*Čeští „fobíci“ zuřivě odmítají přijetí šesti francouzských pacientů a častují je slovem „koviďáci“, asi dle vzoru židáci a muslimáci.*²⁸⁶

*Pravdou je, že pokud mají někde smysl, pak tam, kde se nás schází víc. Na první pohled se tedy „prymulovina“, žáci s rouškami, jeví rozumněji než „babišovina“, metrové rozestupy žáků.*²⁸⁷

8.8 Termíny

Diskurz o novém typu koronaviru se vyznačoval, mimo jiné, výskytem různých odborných termínů z oboru epidemiologie. Dominovaly pojmy „promoření“, „mortalitní data“, „smrtnost“ či „exponenciální růst“:

---

²⁸² ŠABATA, Petr. Matovič se pokusil vypnout Slovensko. Nevypnou Slováci Matoviče? *Seznamzpravy.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/matovic-se-pokusil-vypnout-slovensko-nevypnou-slovaci-matovice-98837>

²⁸³ FENDRYCH, Martin. "Koronáč" nás tvrdě testuje, ale mohla přijít horší nákaza. Žijeme dobré vztahy? *Aktualne.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://nazory.aktualne.cz/komentare/koronac-nas-tvrde-testuje-ale-mohla-prijit-horsi-nakaza/r~f048bef8649611eaabd0cc47ab5f122/>

²⁸⁴ HOŠEK, Jiří. Komentář: Nemůžeme vám slíbit nic než krev, pot a koronavirus. *Seznamzpravy.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/komentar-nemuzeme-vam-slibit-nic-nez-krev-pot-a-koronavirus-92772>

²⁸⁵ ŠIROKÝ, Matěj. KOMENTÁŘ: Nevyžádané hraběcí rady – Matěj Široký. *Novinky.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/komentare/535798-komentar-nevyzadane-hrabeci-rady-matej-siroky.html>

²⁸⁶ SCHMARZ, Martin. Schmarcz: Sousedská diktatura. Bitvu o svobodu svedeme spíš mezi sebou než se státem. *Info.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.info.cz/clanek/44830/schmarcz-sousedska-diktatura-bitvu-o-svobodu-svedeme-spis-mezi-sebou-nez-se-statem>

²⁸⁷ FENDRYCH, Martin. Žáci s rouškami? Metr od sebe? Ufó. Školy by se ale měly otevřít. Brzy, chytře. *Aktualne.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://nazory.aktualne.cz/zaci-s-rouskami-metr-od-sebe-ufo/r~1fbff10e78f311ea80e60cc47ab5f122/>

Zatímco Česko doposud intenzivně řadu týdnů pracuje na snížení rizika nákazy na minimum a na jejím vytěsnění, vrchní epidemiolog navrhuje ochranu rizikových skupin a postupné promoření obyvatel novým virem, protože teď už je jasné, že vakcína ani lék jen tak nebudou a na uzavření či obklíčení nákazy a její likvidaci, jako se to povedlo na některých místech Asie, je už pozdě.²⁸⁸

Většinu populace asi překvapil náměstek Prymula, když otočil o 180 stupňů a místo tvrdé izolace doporučil promoření populace koronavirem, abychom získali kolektivní imunitu.²⁸⁹

Musíme si uvědomit, že člověk není nesmrtelný. Medicína zázraky sice dělá, ale nejsou nekonečné v boji proti infekčním onemocněním. Ta mortalitní data nejsou nikterak vyšší.²⁹⁰

Je jich málo. Jsou přetížení. Více než 4 z 10 spadají věkem do skupiny, u které je smrtnost na koronavirovou infekci násobně vyšší než u většiny produktivní populace.

A teď trochu jiná čísla. Zatímco u lidí ve věku do 50 let, kteří byli nakaženi koronavirem, se smrtnost pohybuje kolem 0,2-0,4 %, ve věkové skupině 50-59 let je to 3-6krát horší (smrtnost 1,3 %). Nakažených mezi 60 a 69 lety umírá dokonce 3,6 %, nad 70 let je to 8 % a nad 80 let 14,8 %.²⁹¹

Na nové chorobě je kromě vysoké smrtnosti šokující zejména mimořádná nakažlivost. Ta je důvodem exponenciálního růstu počtu nakažených.²⁹²

A já dodávám, že dokud stále budeme v riziku masivního šíření koronavirové infekce, je třeba se co nejdříve uskromnit a zbytečně nepřispívat k zhoršení situace.²⁹³

---

²⁸⁸ FISCHER, Petr. Česko promořené Prymulou. *Aktualne.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://nazory.aktualne.cz/cesko-promorene-prymulou/r~53f5858a78d811ea842f0cc47ab5f122/>

²⁸⁹ MACHOVÁ, Andrea. Promoření, chytrá karanténa a politický marketing koronaviru. *Reflex.cz* [online]. 9.4.2021 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/100682/promoreni-chytra-karantena-a-politicky-marketing-koronaviru>

²⁹⁰ ŠTRUNC, Pavel. Primářka Adámková: Vládní opatření proti koronaviru jsou nutná, možná ale přišla pozdě. *E15.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1367617/primarka-adamkova-vladni-opatreni-proti-koronaviru-jsou-nutna-mozna-ale-prisla-pozde>

²⁹¹ TICHÝ, Oldřich. Smekněte před obvodáky! To, že nezavřeli ordinace, je u velké části z nich ryzí hrdinství. *Reflex.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/100188/smeknete-pred-obvodaky-to-ze-nezavreli-ordinace-je-u-velke-casti-z-nich-ryzi-hrdinstvi>

²⁹² KOHOUT, Pavel. KOHOUT: Matematika v časech epidemie. *Lidovky.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/nazory/kohout-matematika-v-casech-epidemie.A200312_103301_ln_nazory_tmr

²⁹³ NOVOTNÁ, Tereza. Svoboda jednotlivce za každou cenu – která kritika vlády je namístě? *Seznamzpravy.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/svoboda-jednotlivce-za-kazdou-cenu-ktera-kritika-vlady-je-namiste-92949>

Domníváme se, že právě tato strategie, kterou si dovolíme nazvat „marginalizací viru“, je cestou, kterou by se mělo Česko vydat.²⁹⁴

V jednom z textů je prezentace pandemie pomocí odborných termínů označena za žádoucí a naopak prezentace jednotlivých lidských příběhů za redundantní:

Přestože je zvykem u infekčních onemocnění udávat nemocnost na 100 000 obyvatel či procento nemocnosti populace, u koronaviru se bez vztahu k celku mediálně řeší případ od případu – příběh pražského taxikáře, starší paní, kterou nakazila vnučka... „Nedokážu si vysvětlit, proč je to touto formou prezentováno,“ říká Adámková.²⁹⁵

8.9 Argumentační fauly

Ve zkoumaných komentářových textech se vyskytovaly také argumentační fauly. Ty mohly vycházet z pravdivých informací, čtenáři je ale přinejmenším prezentovat zavádějícím způsobem. Pro ilustraci dále uvádím několik příkladů, které se v diskurzu o šíření viru COVID-19 a přidružené krizi objevily:

Kde leží hranice karantény? Anglická vláda, ostatně tak jako francouzská, neuzavírá školy (děti ohrožené nejsou) ani sportovní utkání natož divadla a kina, přestože má postižených v poměru k počtu obyvatel podstatně více než my. Pouze nabádá staré lidi, aby si sami uložili izolaci, vznikl dokonce slovní novotvar – self-isolation.²⁹⁶

Autor textu se dopouští tzv. apelu na autoritu – v jiných zemích (západních zemích, které by pro nás podle názoru autora měly pravděpodobně být vzory) se tato nařízení nezavedla, proto ani Česko by tak učinit nemělo. Jako podpůrný argument je pak uvedena možnost tzv. self-isolation, stejně jako to, že tyto země karanténu nezavádí ani přes vyšší poměr nakažených k počtu obyvatel. Vzhledem k tomu, že v době začátku pandemie nikdo nevěděl, jaké mohou být dlouhodobé důsledky koronavirové nákazy, lze však toto vnímat spíše jako argument pro zavedení karantény; opatření na základě tohoto údaje pravděpodobně poměr

---

²⁹⁴ HROBOŇ, Pavel a René LEVÍNSKÝ. Nemusíme izolovat seniory, ale přenašeče. *Seznamzpravy.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/nemusime-izolovat-seniory-ale-prenasece-98494>

²⁹⁵ ŠTRUNC, Pavel. Primárka Adámková: Vládní opatření proti koronaviru jsou nutná, možná ale přišla pozdě. *E15.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1367617/primarka-adamkova-vladni-opatreni-proti-koronaviru-jsou-nutna-mozna-ale-prisla-pozde>

²⁹⁶ TOMSKÝ, Alexander. KOMENTÁŘ: Vláda nouze mezi karanténou a bankrotem - Alexander Tomský. *Novinky.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/komentare/532989-komentar-vlada-nouze-mezi-karantenou-a-bankrotem-alexander-tomsky.html>

nakažených k počtu obyvatel snižují, čímž před virem chrání jak občany, tak zdravotnický systém s omezenými kapacitami.

Stačí se podívat na světovou statistiku epidemie (worldometers.info/coronavirus), abychom zvážili míru ohrožení. V epicentru čínské nákazy už dva týdny křivka růstu klesá na zanedbatelné veličiny, izolace celé provincie byla úspěšná a uzavření hranic v Evropě v obraně před ohnisky epidemie je na místě. Vždyť 97 procent zjištěných případů se týká pouze čtyř států, Číny, Itálie, Koreje a Íránu.

Je jistě chvályhodné, že vláda usiluje, aby zpomalila šíření viru do doby, než jej zlikviduje teplé jaro, které je letos na spadnutí, je ovšem také nezbytné, aby znala míru ohrožení a nešířila paniku.²⁹⁷

V obou výše uvedených úryvcích se autor dopouští jisté formy unáhleného závěru. Většina potvrzených případů k tomuto dni připadá na Čínu, Itálii, Koreu a Írán, tudíž zbytek světa je v domnělém bezpečí. Předpoklad ignoruje dynamiku vývoje, která je pro predikci postupu šíření viru důležitějším ukazatelem než absolutní čísla v danou chvíli. Předpoklad, že virus je záležitostí několika ohnisků a zbytku světa se netýká, se nepotvrdil, stejně jako to, že jej zlikviduje teplé jaro.

„Cítím se dobře. Neměl jsem od počátku žádný příznak,“ řekl ve vysílání Rádia Z bývalý primátor Prahy za ODS a lékař Pavel Bém, který byl v uplynulých dnech pozitivně testovaný na koronavirus. Dle jeho názoru by se měly co nejdříve uvolnit restriktivní opatření tak, aby se život v Praze a všech velkých městech České republiky vrátil do alespoň trochu normálních kolejí.²⁹⁸

Prezentovaný úryvek obsahuje tzv. zbrklé zobecnění; citovaná osoba na sobě nepocítila žádný příznak koronaviru, přestože byla pozitivně testována, z čehož vyvozuje, že koronavirus představuje menší nebezpečí oproti tomu, jak je lidem prezentován, a restriktivní opatření by měla být uvolněna. Ignoruje tak rozdílný průběh onemocnění virem COVID-19 u různých osob. Byť se jedná o citaci, je zveřejněna bez jakékoli korekce či připomínky autora textu.

---

²⁹⁷ TOMSKÝ, Alexander. KOMENTÁŘ: Vláda nouze mezi karanténou a bankrotem - Alexander Tomský. *Novinky.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/komentare/532989-komentar-vlada-nouze-mezi-karantenou-a-bankrotem-alexander-tomsky.html>

²⁹⁸ Dopad na Prahu bude dramatický, uvolněme drakonická opatření. Promoření virem se nevyhneme, říká Bém. *Info.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.info.cz/clanek/44832/dopad-na-prahu-bude-dramaticky-uvolneme-drakonicka-opatreni-promoreni-virem-se-nevyhneme-rika-bem>

Vícekrát se ve zkoumaném vzorku textů objevily variace na tzv. puntíčkářův faul. Autoři textů se s jeho pomocí snažili devalvovat daná opatření, jelikož situaci neřeší dokonale a vždy bude nějaký způsob, jakým se nákaza bude dále šířit. Tento přístup může vést k relativizaci jakéhokoli řešení, ačkoli i snížení tempa růstu šíření by jen o jednotky procent může zachránit lidské životy. Dále uvádím příklady:

*Na neexistujících státních hranicích se měří lidem teplota, přičemž koronavirem mohou přitom být nakaženi lidé s teplotou 36,6.*²⁹⁹

*Na jednu stranu se zakáže biatlon v Novém Městě a na druhou stranu se nezakáže fotbalové derby. Nevím, v čem jsou fotbaloví fanoušci jiní než ti biatlonoví.*³⁰⁰

Úryvek uvedený bezprostředně výše je pak rovněž příkladem falešného dilematu; implicitně je v něm obsažen předpoklad, že by mělo být buď vše povoleno, nebo zakázáno, čímž ignoruje jakákoli kompromisní řešení.

Komentářové texty dále v mnoha případech obsahují zlehčení či ironizaci pandemie. Ač nejde přímo o argumentační faul, autor tím vysílá určitý signál o závažnosti situace.

*Koronavirová pandemie byla taková velmi soft verze apokalypsy. Nedošly potraviny, tedy s výjimkou droždí, a celou dobu fungovala elektřina, a dokonce i Internet. Pro většinu lidí bylo největší komplikací to, že svým dětem museli vysvětlovat trojčlenku či shodu podmětu s přísudkem, a také že dva měsíce nemohli navštívit kadeřníka.*³⁰¹

*Taky máte dojem, že tady přestává veškerá sranda? Taky na sobě pozorujete nejen příznaky covid-19, ale spousty dalších akutních nemocí? Autor tohoto sloupku je na tom stejně.*³⁰²

---

²⁹⁹ STONIŠ, Marek. Marek Stoniš: Babišova vláda versus koronavirus aneb Státem (ne)řízená panika. *Reflex.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.reflex.cz/clanek/100129/marek-stonis-babisova-vlada-versus-koronavirus-aneb-statem-ne-rizena-panika>

³⁰⁰ ŠTRUNC, Pavel. Primářka Adámková: Vládní opatření proti koronaviru jsou nutná, možná ale přišla pozdě. *E15.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.e15.cz/clanek/1367617/primarka-adamkova-vladni-opatreni-proti-koronaviru-jsou-nutna-mozna-ale-prisla-pozde>

³⁰¹ ČERMÁK, Miloš. Takže: Probudil koronavirus spíš to lepší, anebo to horší v nás? *Seznamzpravy.cz* [online]. 17.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/takze-probudil-koronavirus-spis-to-lepsi-anebo-to-horsi-v-nas-105976>

³⁰² KOMÁREK, Martin. Co „dobrého“ nám koronavirus dal. *Denik.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/komentare/provokace-komarek-koronavirus-20200313.html>

8.10 Metadiskurz

Zejména v druhém a třetím zkoumaném období se v analyzovaných člancích začaly objevovat také reflexe diskurzu o novém typu koronaviru a koronavirové krizi. V nich komentátoři v metarovině posuzovali práci svoji a svých kolegů, ale také dalších, kdo se do veřejného diskurzu o koronavirové pandemii zapojili.

8.10.1 Metadiskurz o „čínském viru“

Označení „čínský virus“ pro virus COVID-19 bylo v období jarní vlny koronavirové pandemie v tuzemských médiích běžné, a to i v rámci zkoumaného vzorku. Tato praxe byla některými autory komentářů reflektována a objevily se i takové reflexe, které se zaměřily na potenciální problematičnost pojmenování viru a jeho spojení s Čínou.

U růže možná na jméně nesejde, ale u pandemie s fatálním dopadem na životy, zdraví, ekonomiku a osobní svobody po celém světě je "správný", nebo řekněme politicky korektní název důležitý. Může totiž napovědět, komu tu pohromu přišít - nebo naopak odpárat.

Pokud je za současnou pandemií někdo odpovědný, pak právě politický systém, který manipulací s informacemi umožnil její počáteční nekontrolované šíření. Tedy nikoliv obecně Čína, ale konkrétně KS Číny. V některých čínských exilových skupinách se také skutečně výraz "virus KS Číny" běžně užívá. To je ovšem zase spíše metafora než skutečný termín.

Jak tedy virus a epidemii nazývat, pokud se nechceme řídit příkladem popové hvězdy dříve známé jako Prince, jehož jménem se stal nevyslovitelný symbol? Covid-19 podle taxonomie Světové zdravotnické organizace nakonec není zase tak špatná volba - ať už si o celkové roli WHO v této krizi myslíme své.³⁰³

8.10.2 Metadiskurz o „válce proti koronaviru“

Již v počátcích epidemie si komentátoři všimli rovněž častého užití metafor boje či války a ve svých textech je reflektovali. Názory na to, zda jsou přiměřené, se různily:

---

³⁰³ HÁLA, Martin. Jméno viru. *Aktualne.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://nazory.aktualne.cz/komentare/jmeno-viru/r~07bb27d47a6211eab0f60cc47ab5f122/>

*Boj – tenhle jazykem politiků zprofanovaný výraz je tu na místě – s vážnou nákazou se může přesunout směrem od platformy improvizací k módu standardních postupů černého na bílém.*³⁰⁴

*Zvenku to vypadá, že už se v nich nevyznají ani ti, kteří je vyhláší. Je na čase konečně říct, že nejsme ve válce. Politikům se takové přirovnání zamlouvá. Přehnané zásahy se snáze omlouvají. Kromě rozhodnutí o nouzovém stavu mají poslanci posoudit i patnáct předloh vládních protikrizových opatření.*³⁰⁵

8.10.3 Metadiskurz o „promoření“

Odborným výrazem z oboru epidemiologie, který vzbudil v mediálním diskurzu kontroverze, je tzv. promoření. To označuje situaci, kdy se virus nechá bez výraznějších zásahů projít populací, která si vůči němu tak vytvoří kolektivní imunitu, přičemž důsledkem je smrt určité části této populace, v závislosti na smrtnosti viru. Jeho užití v především politickém diskurzu reflektovali autoři několika textů:

*Prymulův kolega, epidemiolog Rastislav Maďar, který je součástí krizového týmu a s novou cestou vrchního epidemiologa souhlasí, narazil i na psychologicky odpuzující pocit ze slova „promoření“ a používá raději postupné „vytváření kolektivní imunity“.*³⁰⁶

Všimněme si rozdílu ve vyznění slov „promoření populace“ a „chytrá karanténa“. Promoření má ve svém kořeni slovo mor a použití slova populace asociuje nějaké pokusy na jakémisi agregátu homo sapiens, ze kterého se zcela vytratili lidi jako jednotlivci. Zní to zkrátka odpudivě a děsivě. Naproti tomu výraz „chytrá karanténa“ má v sobě slovo „chytrá“ a asociuje inteligenci a naději.

*Slovo promoření ale zní děsivě a alternativou neformálně přijatou vládou se stala chytrá karanténa jako třetí možnost.*³⁰⁷

---

³⁰⁴ LIPOLD, Jan. Komentář: Koronavirus řešíme přímo a hned, což nestačí. *Seznamzpravy.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/komentar-koronavirus-resime-primo-a-hned-coz-nestaci-92595>

³⁰⁵ HAVLIGEROVÁ, Jana. Komentář Jany Havligerové: Koronavirová hra náhodných nápadů. *E15.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1368447/komentar-jany-havligerove-koronavirova-hra-nahodnych-napadu>

³⁰⁶ FISCHER, Petr. Česko promořené Prymulou. *Aktualne.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://nazory.aktualne.cz/cesko-promorene-prymulou/r~53f5858a78d811ea842f0cc47ab5f122/>

³⁰⁷ MACHOVÁ, Andrea. Promoření, chytrá karanténa a politický marketing koronaviru. *Reflex.cz* [online]. 9.4.2021 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/100682/promoreni-chytra-karantena-a-politicky-marketing-koronaviru>

Slovo promoření je od poslechu příšerné. Pokud chce někdo vyděšené lidi opravdu dorazit, řekne jim, že je nechá „promořit“. Roman Prymula to ale určitě nemyslel zle. Dává teď stovky rozhovorů, pořád ho někdo tahá k mikrofonu. Zauvažoval, použil výraz od fochu...nedomyslel.³⁰⁸

Naprosto přesně to vystihl ředitel Ústavu zdravotnických informací a statistiky Ladislav Dušek: „Ten virus přišel a zůstane tady. Nejde ho zničit a populace musí získat imunitu, ačkoliv některá slova (promoření) vyvolávají různé konotace. Říkejme tedy raději získání kolektivní imunity nebo snížení vnímavosti vůči viru. Virus ale populaci projde, nedá se tomu zabránit.“³⁰⁹

8.10.4 Metadiskurz o reprezentaci tématu koronavirové pandemie v médiích

Jiní autoři odkazovali k diskurzu o koronavirové pandemii v tom smyslu, že se kvůli němu v danou chvíli nedostatečně referuje o jiných problémech:

Analýza Michaela Romancova: Je pochopitelné, že šířící se koronavirová epidemie zatlačila do pozadí většinu dalších důležitých témat a problémů, ale to neznamená, že se na mnoha místech světa nadále neodehrává spousta událostí, které mohou ovlivnit i nás. Jednou z těch, které by neměly zůstat stranou naší pozornosti, je současný politický vývoj v Rusku.³¹⁰

Klimatická katastrofa, rozjíždějící se celosvětová migrace, přemíra odpadků, neudržitelný konzum, neomluvitelná krutost k ostatním živým organismům... To vše vedle viru bledne a je nepodstatné. Vedle rozjíždějící se světové hospodářské a ekonomické krize jsou tyto poslední léta dokola propírané lapálie věru k smíchu.³¹¹

---

³⁰⁸ KOMÁREK, Martin. Promoření zbytnými slovy. *Denik.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/komentare/promoreni-zbytnymi-slovy-komarek-20200407.html>

³⁰⁹ TICHÝ, Oldřich. Místo „promořit“ může Babiš klidně „pohládit štěňátko“. Bude to znít líp, ale půjde o totéž. *Reflex.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/100687/misto-promorit-muze-babis-klidne-pohladit-stenatko-bude-to-znit-lip-ale-pujde-o-totez>

³¹⁰ ROMANCOV, Michael. Gorbáčov nasměroval Rusko ke změnám, Putin ho vede zpět do apatie, zmrtnvlostí a strachu ze všeho nového. *Denikn.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://denikn.cz/314580/gorbacov-nasmeroval-rusko-ke-zmenam-putin-ho-vede-zpet-do-apatie-zmrtvelosti-a-strachu-ze-vse-ho-noveho/>

³¹¹ KNAPOVÁ, Adéla. Lajkuj život, vracíme se k normálu. Naplníme své životy až k prasknutí a přepneme se na autopilota? *Reflex.cz* [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/101250/lajkuj-zivot-vcime-se-k-normalu-naplnime-sve-zivoty-az-k-prasknuti-a-prepneme-se-na-autopilota>

Prostor, který média věnují nákaze koronavirem, je disproporční. Řada infekčních chorob má vážnější dopady než nynější hlavní světový strašák, myslí si primářka antibiotického centra Všeobecné fakultní nemocnice v Praze Václava Adámková.³¹²

---

³¹² ŠTRUNC, Pavel. Primářka Adámková: Vládní opatření proti koronaviru jsou nutná, možná ale přišla pozdě. *E15.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1367617/primarka-adamkova-vladni-opatreni-proti-koronaviru-jsou-nutna-mozna-ale-prisla-pozde>

9. Dynamika vývoje diskurzu

V první fázi (12.–14. března 2020) se diskurz soustředil na to, zda vláda na šíření koronaviru zareagovala přiměřeně. Zatímco podle některých s opatřeními přišla pozdě, jiní považovali COVID-19, často na základě směřování smrtnosti viru a celkové úmrtnosti, za pouhou lehčí formu chřipky. Ve většině případů však komentářové texty s počínáním vlády, tedy restriktivními opatřeními a lockdownem, souhlasily.

Běžně se v diskurzu objevovala metafora boje proti viru coby jednání, které by společnost měla v danou chvíli aplikovat, častá byla ale i představa viru coby něčeho, co lze pouze usměrnit či jeho šíření zpomalit. Objevilo i přesvědčení, že nehledě na reakci si virus udělá, co bude chtít.

Již na začátku epidemie³¹³ v Česku se v diskurzu rovněž ve významné míře objevovalo přesvědčení, že na zavedená opatření země ekonomicky doplatí, což bude mít ve výsledku závažnější následky než virus samotný. Jiní naopak, byť byl v té době COVID-19 v Česku přítomný pouhých několik dní, považovali jeho příchod za příležitost k tomu se jako společnost posunout a změnit, a to prostřednictvím digitalizace, snížení uhlíkové stopy či přehodnocení nekonečného růstu, na němž stojí západní civilizace.

Ačkoli označení „čínský virus“ bylo v textech běžné, převažoval zároveň názor, že Číně se epidemii podařilo zvládnout, přičemž tamní postup by nám měl sloužit jako vzorový. Objevily se první metafory v souvislosti s koronavirovou epidemií, stejně jako neologismy, například „doba koronavirová“.

Pro druhou fázi (7. – 9. dubna 2020) bylo typické mimo jiné referování o podpůrných krocích ze strany vlády vůči občanům i podnikatelským subjektům, například o nově přijatém zákonu, podle nějž nesmí nájemník dostat výpověď z bytu, pokud byl finančně zasažen koronavirovou krizí. Tyto kroky byly některými médii vykreslovány jako nevhodný zásah státu do svobody podnikání a koronavirová krize jako možný katalyzátor návratu k socialismu. Objevily se také názory, že vláda krize využívá k prosazování zákonů či jiných opatření výhodných jen pro některé tzv. pod rouškou koronaviru, mimo pozornost médií. Rovněž EU podle převažujícího názoru v řešení krize doposud selhala.

---

³¹³ Až později se na základě klasifikace WHO vžilo označení „pandemie“.

Na druhé straně se objevuje věcná diskuse o tom, jak koronavirová krize ovlivňuje různá odvětví společnosti a jak prohlubuje jejich nedostatky (např. dostupnost bydlení, sociální péče, genderová nerovnost či vztah mezi rodinami a školami). COVID-19 je zde povětšinou prezentován v roli instrumentu, který umožňuje si tyto problémy uvědomit a začít je řešit.

Vzhledem k nově dostupným informacím se během necelého měsíce zcela změnil narativ o Číně, která měla údajně pandemii zásadně podcenit a následně zamlčovat její rozměry, na čemž si budovala pro ni příznivý veřejný obraz, zatímco zbytek světa na to má nyní doplácet.

V diskurzu se začíná v marginální míře objevovat redukce všech aspektů pandemie na šití a nošení roušek, v čemž se, stejně jako v mnohém jiném, má projevit rozpor mezi svobodou a bezpečím, kdy implicitně podle mnohých komentátorů jedno může pouze existovat na úkor druhého. Autoři textů přicházejí s velkým množstvím metafor a neologismů, objevují se též první reflexe diskurzu o koronaviru – například o tom, jak může průběh pandemie ovlivnit to, když se o ní bude referovat jako o válce; jaký vliv může mít pojmenování viru (například „čínský virus“ či „wuchanský zápal plic“) na percepci jak viru, tak místa jeho původu; nebo také na to, jaké konotace může vyvolávat označení „promoření“.

Ve třetí fázi (17. – 19. května) došlo k extrapolaci některých trendů naznačených ve fázi druhé. Především jde o redukci celého období lockdownu na nošení roušek a také o pokračující varování před socialismem či komunismem, jehož nastolení má koronavirová krize údajně urychlit.

Jelikož došlo v daném časovém intervalu k ukončení jarního nouzového stavu, mnozí komentátoři bilancují toto přibližně dva měsíce a jeden týden dlouhé období. Převažujícím pohledem na počínání vlády je, že svým konáním v období lockdownu situaci spíše uškodila než prospěla. Většina bilancujících autorů je však předvzdána o tom, že Česko pandemií zvládlo, ačkoli jej čeká ekonomická krize a návrat k „normálu“ před pandemií už nebude možný. Pouze menšina autorů, a to navzdory spíše nepříznivému vývoji šíření viru COVID-19 ve světě v danou chvíli, zmiňuje možnost, že situace se může opět zhoršit. To se rovněž projevuje v prvních zmínkách o vakcíně jako pomocném nástroji, jehož vznik nelze pravděpodobně očekávat v dohledné době, avšak pro konečnou porážku či sžití se s virem bude nezbytný.

Vícekrát se objevila zmínka o skutečnosti, že během lockdownu se některé děti, navzdory maximální možné snaze škol o zavedení přístupné online výuky, neučily, a tedy jsou oproti

školním osnovám pozadu, což může mít zásadní důsledky pro ně i pro jejich rodiny. Toto se promítá i do hlubších úvah o budoucí podobě školství. Pandemie prý obnažila také další oblasti, ve kterých bude vzhledem k možnosti dalších pandemií v budoucnu nutné udělat zásadní změny – například přílišná provázanost, a tedy křehkost globálního ekonomického systému, či přístup ke konzumaci masa. Odhalit údajně měla také nové dělicí linie ve společnosti.

Závěr

V práci jsem se pokusil zodpovědět otázku, jaké výrazové prostředky, obrazná pojmenování a obecně sdílené referenční vzorce používala česká online média při referování o koronavirové pandemii, a to během její první vlny, na jaře roku 2020. K analýze jsem použil vzorek 152 komentářových textů z deseti online médií klasifikovaných jako „mainstreamová seriózní“, a to ve třech třídenních obdobích, počínaje vyhlášením prvního nouzového stavu a konče jeho odvoláním.

Vzorek jsem zkoumal metodou analýzy diskurzu, která umožňuje analyzovat texty na kvalitativní úrovni a přistupovat ke každému z nich jako k unikátnímu materiálu. Výsledky analýzy jsem shrnul v deseti podkapitolách, z nichž některé se více soustředí na obecné diskurzní vzorce a tendence, případně interferující diskurzy, zatímco jiné na úroveň užití jednotlivých lexikálních jednotek.³¹⁴ V kapitole předcházející závěru jsem rovněž popsal dynamiku daného diskurzu.

Výzkum vychází z předpokladu, že média mají významný vliv na veřejné mínění, a tedy také na podobu sociální reality. Tuto tezi jsem se pokusil doložit v teoretické části práce. Děje se tak prostřednictvím sociální konstrukce reality, která se manifestuje v diskurzu, přičemž média jsou pro realizaci tohoto děje jednou ze základních platforem. To, jak autoři o koronavirové pandemii a přidružených aspektech ve svých textech pojednávali, jaké rámování či výrazové prostředky použili, mohlo tedy ovlivnit, jak čtenáři situaci kolem sebe vnímali, vyhodnocovali, a tedy i jak se ve vztahu k okolnímu světu chovali.

Mediální texty jsou samozřejmě pouze jedním ze zdrojů, které lidé berou při rozhodování o svém jednání v potaz, přičemž online psaná média jsou pouze jedním z typů těchto médií; stále větší roli v konstrukci sociální reality hrají například sociální sítě. Průzkumy však ukázaly, že míra konzumace médií, a to i těch tzv. tradičních, se ve zkoumaném období zvýšila. Mnoho lidí ztratilo možnost chodit do zaměstnání, provozovat své koníčky, došlo také k zásadnímu omezení sociálních vazeb, a média tak mnohdy představovala jedinou formu kontaktu s okolním světem. Jejich role tak byla v daném období o to důležitější; málokdo tehdy, vzhledem k počtu případů, znal osobně někoho, kdo by virem COVID-19

---

³¹⁴ Vzhledem k povaze veřejného diskurzu, popsané mimo jiné v teoretické části této práce, nelze určit žádnou striktní hranici mezi tím, kdy se analýza věnuje spíše společenským jevům popsaným v textech a kdy spíše jazyku, jakým jsou tyto jevy vyjádřeny; jazyk a společenská realita jsou propojené entity. Příkladem může být paralela či metafora coby jazykové prostředky, které jsou založeny na specifickém uchopením společenské reality, kterou tímto zároveň rámuji a také konstruji. Podobně je tomu i u dalších podkapitol, které varíují na zmíněné škále.

sám onemocněl, a o vážnosti situace si tak lidé dělali obrázek právě a často výhradně prostřednictvím médií. To představovalo pro novináře velkou zodpovědnost, přičemž zodpovězení otázky, jak s touto zodpovědností naložili, bylo hlavní, byť implicitně obsaženou otázkou mnou provedeného výzkumu.

V některých bodech může analýza působit interpretativně. Osobně si myslím, že označení „čínský virus“ může například stigmatizovat obyvatele Číny, paralela s komunistickým režimem v Československu před rokem 1989 pak zase oslabit motivaci lidí dodržovat protiepidemiologická opatření. Jako problematické vnímám také srovnání koronavirové pandemie a války, tendenci k dehumanizaci diskurzu pomocí přemíry odborných termínů, stejně jako všechny zmíněné argumentační fauly. Rovněž jsem coby ilustrativní citoval pasáže, kde se autoři k příslušnému jevu staví ironicky, posměšně až odmítavě; ačkoli upozornit na problematické aspekty diskurzu je vždy záslužné, i to přispívá k rozšiřování a mnohdy legitimizaci daného narativu. Interpretativní, případně až normativní složku jsem se v samotné analýze snažil upozadit, jelikož nejde primárně o kritickou analýzu diskurzu, přesto může být pro některé čtenáře zjevná, už jen ve výběru ilustračních příkladů a způsobu jejich klasifikace.

Tento subjektivní aspekt práce ji činí potenciálně méně reliabilní. To je však analýze diskurzu, jak jsem zmínil v teoretickém oddílu, do jisté míry inherentní; nelze ji oddělit od osobnosti výzkumníka, jeho znalostí a životních zkušeností. Nemá přinést univerzálně platnou pravdu, spíše zhodnotit, kterak je v diskurzu referováno o zkoumaném tématu, v tomto případě koronavirové pandemii a krizi, a přinést tuto evaluaci čtenáři pro jeho vlastní prohloubení kritického uvažování o mediálních textech, jelikož, jak jsem již zmínil, mohou mít dopad na jeho smýšlení o sociální realitě, a v důsledku též na tuto sociální realitu.

Vzhledem k tomu, že výzkum diskurzu o viru COVID-19 a tzv. koronavirové krizi je stále relativně nový (v době napsání tohoto závěru, tedy v červnu roku 2021, pandemie stále probíhá), je úlohou této práce rovněž zveřejnit uvedené poznatky coby možný základ či odrazový můstek pro případné navazující studie. Kvalitativně nalezené vzorce mohou být použity pro kvantitativní výzkum jejich výskytu. Neméně důležité je ovšem přijít s dalšími kvalitativními výzkumy z různých fází pandemie, a to nejen pro reliabilitu výzkumu, ale rovněž pro sledování dynamiky daného diskurzu. Podnětné bude zkoumat motivaci tvůrců mediálních obsahů pro užití nalezených či jiných diskurzivních strategií při referování o koronavirové pandemii. Důležité pro výzkumné pole mediálních studií bude pak také

zjišťovat, jak byly tyto diskurzní vzorce přijímány publiky a jak tato publika hodnotí roli a důležitost médií při zpracovávání tématu koronavirové pandemie, která před našima očima mění, a pravděpodobně ještě nějakou dobu bude měnit svět.

Summary

The main objective of presented thesis was to bring findings about how Czech online media referred to the so-called first wave of the coronavirus pandemic during the Spring of 2020, applying the discourse analysis method on a sample of 152 opinion media texts. Since it was one of the first academic works of such character in Czechia, the procedure was primarily explorative, trying to find common narratives and discursive strategies, while approaching the topic from the social-constructivist paradigm, assuming that the way the media wrote about the pandemic could have influenced the social reality and therefore the development of the crisis situation.

The examined discourse interfered with many others, referring to the relationship between the pandemic and the government, economy, health care system or media. The pandemic was used as an instrument to point out to other problems of the country as well as the world by the authors in many cases. Many parallels varying from a common flu to the Second World War or a Communist regime in Czechoslovakia were applied. Other strategies involved metaphors like the one of war, personification of the virus, neologisms or the usage of technical terms. Last but not least, the fallacies were often used in the analyzed sample as well.

Examined discourse was dynamic in time, starting from the trust to the government, the belief that China as a country handled the virus successfully and the overall fear of the potential economic crisis, continuing with the distrust to both governmental restrictions and China's role in the pandemic and ending with summaries of what the pandemic brought to us and what deficiencies in both current political and economic system it showed us.

The qualitative data presented by the thesis can serve as an impulse for other researchers to bring more insight to the motivations behind using some of the discursive strategies. It also offers the possibility of a quantitative research based on the results of this thesis or examining the way the discourse changed later during the pandemic.

Bibliografie

Knihy

- ANGERMULLER, Johannes a Dominique MAINGUENEAU (eds.). *The Discourse Studies Reader: Main Currents in Theory and Analysis*. Banjamins, 2014.
- BAKER, Paul. *Sociolinguistics and Corpus Linguistics*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2010.
- BEČKA, Josef Václav. Metafora ve větě. *Naše řeč*, 54 (1), 1971.
- BERLIN, Isaiah. *Čtyři eseje o svobodě*. Brno: Masarykova univerzita, 2001.
- BERGER, P., LUCKMANN, T. *Sociální konstrukce reality. Pojednání o sociologii vědění*. Brno: CDK, 1999.
- BURR, Viven. *An introduction to social constructionism*. Taylor & Frances/Routledge, 1995.
- ČERMÁK, František. *Jazyk a jazykověda*. Praha: Pražská imaginace, 1994.
- FISKE, John. *Television Culture*. London: Routledge, 2010.
- GEE, James P., Michael HANDFORD. *The Routledge Handbook of Discourse Analysis*. Routledge, 2012.
- GERBNER, George et al. "Growing up with television: cultivation processes" v: BRYANT, Jennings a Dolf ZILLMANN. *Media effects: advances in theory and research*. Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates, 2002.
- KATZ, Elihu. "Dvoustupňový tok komunikace: nejnovější zpráva o hypotéze". 1957. In: JIRÁK, Jan a Blanka ŘÍCHOVÁ. *Politická komunikace a média*. Praha: Karolinum, 2000.
- FORET, Martin, Marek LAPČÍK. a Petr ORSÁG (eds.): *Kultura–Média–Komunikace* 1/2009. Spektákl, mizející realita a (ne)bezpečí informací, diskurs(y) o diskursu. Olomouc: Univerzita Palackého, 2009.
- MCCOMBS, Max E. *Agenda setting: nastolování agendy - masová média a veřejné mínění*. Praha: Portál, 2009.

- MIESSLER, Jan. *Kritická diskurzivní analýza (CDA) a velké množství masmediálních textů*. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity, 2008.
- MOCNÁ, Dagmar. *Encyklopedie literárních žánrů*. 1. vyd. Praha; Litomyšl: Paseka, 2004.
- OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3., rozš. vyd. Praha: Libri, 2007.
- OSVALDOVÁ, Barbora a kol. *Zpravodajství v médiích*. Praha: Karolinum, 2001.
- PARKER, Ian. *Discourse dynamics: Critical analysis for social and individual psychology*. Taylor & Frances/Routledge, 1992.
- PHILLIPS, Nelson a Cynthia HARDY. *Discourse Analysis: Investigating Processes of Social Construction*. Sage, 2002.
- PROKOPOVÁ, Kateřina, Zuzana ORSÁGOVÁ a Petra MARTINKOVÁ. *Metodologie výzkumu v oblasti kritické analýzy diskurzu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014.
- SEDLÁKOVÁ, Renata. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Grada Publishing, 2014.
- SCHNEIDEROVÁ, Soňa. *Analýza diskurzu a mediální text*. Praha: Karolinum, 2015.
- SCHRIFFIN, Deborah, Deborah TANNEN a Heidi E. HAMILTON. *The Handbook of Discourse Analysis*. Blackwell, 2005.
- TALEB, N. *Černá labuť: následky vysoce nepravděpodobných událostí*. Praha: Paseka, 2011.
- VAN DIJK, Teun A. *Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction*. Sage, 1997.
- VAN DIJK, Teun A. *Ideology: A multidisciplinary approach*. Sage, 1998.
- VAN DIJK, Teun A. *Ideology and discourse analysis*. Ideology Symposium Oxford, 2004.
- WODAK, Ruth a Michael MEYER. *Methods for Critical Discourse Analysis*. London: Sage, 2009.

Články

15 nejčastějších mýtů, které se šíří v souvislosti s novým koronavirem. *Manipulátoři* [online]. 2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://manipulatori.cz/15-nejcastejsich-mytu-ktere-se-siri-v-souvislosti-s-novym-koronaviru-s/>

ALANFAN, Mohammed Awad. COVID 19-The Foreign Virus: Media Bias, Ideology and Dominance in Chinese and American Newspaper Articles. *International Journal of Applied Linguistics and English Literature*, vol.9, no.1, 2020, pp. 56-60.

Archived: WHO Timeline - COVID-19. *World Health Organization* [online]. 27.4.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.who.int/news/item/27-04-2020-who-timeline---covid-19>

BASCH, Corey .H., Christie JAIME a Grace C. HILLYER. COVID-19 on TikTok: Harnessing an emerging social media platform to convey important public health messages. *International Journal of Adolescent Medicine and Health*. 2020. <https://doi.org/10.1515/ijamh-2020-0111>

COVID-19: Přehled aktuální situace v ČR. *Ministerstvo zdravotnictví České republiky* [online]. 2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>

ČASOVÉ ŘADY VYBRANÝCH OTÁZEK Z VÝZKUMU NAŠE SPOLEČNOST. *Centrum pro výzkum veřejného mínění* [online]. [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://cvvmapp.soc.cas.cz/#question19>

Dezinformace, lži, hoaxy a alternativní fakta o covid-19. *Ministerstvo zdravotnictví České republiky* [online]. [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/dezinformace-o-covid-19/>

FIALOVÁ, Monika. Kdo a proč stvořil covid-19: Jsme jen hračka v rukou mocných? *Dotyk* [online]. 2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.dotyk.cz/magazin/konspiracni-teorie-koronavir-bill-gates.html>

First Travel-related Case of 2019 Novel Coronavirus Detected in United States. *Centers for Disease Control and Prevention* [online]. 21.1.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.cdc.gov/media/releases/2020/p0121-novel-coronavirus-travel-case.html>

FISCHER, Petr. Pandemie covidu-19 odhalila křehkost důvěry: nikdo nevěří skoro ničemu. *IROZHLAS.cz* [online]. 26.10.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

https://www.irozhlas.cz/komentare/komentar-petra-fishera-duvera-a-pravda_2010260631_btk

Fond nezávislé žurnalistiky aktualizoval rating médií. Server iROZHLAS.cz se umístil mezi nejlepšími. *IROZHLAS.cz* [online]. 10.9.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/rating-hodnoceni-medii-zpravodajske-servery-nadacni-fond-nezavisle-zurnalistiky_2009101929_vtk

Germany confirms human transmission of coronavirus. *Deutsche Welle* [online]. 27.1.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

<https://www.dw.com/en/germany-confirms-human-transmission-of-coronavirus/a-52169007>

HUANG, Chaolin. Clinical features of patients infected with 2019 novel coronavirus in Wuhan, China. *Elsevier Public Health Emergency Collection*, 395(10223): 497–506, 2020.

Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7159299/>

Koronavirová krize potvrdila dominanci televize mezi médii. *Asociace televizních organizací* [online]. 19.11.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

<https://www.ato.cz/2020/koronavirova-krize-potvrdila-dominanci-televize-mezi-medii/>

Koronavirus: Přehled hlavních dezinformačních sdělení. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2021 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

<https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/koronavirus-prehled-hlavnich-dezinformacnich-sdeleni.aspx>

x

Koronavirus a dezinformace. *Evropská komise* [online]. [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/fighting-disinformation/tackling-coronavirus-disinformation_cs

Koronavirus a média. *JSNS.cz* [online]. 2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

<https://www.jsns.cz/projekty/medialni-vzdelavani/bulletin-medialni-vzdelavani/inspirujte-se/koronavirus-a-media>

Newsroom ČT24: Koronavirus v Česku a média. *SoundCloud* [online]. 2020 [cit. 2021-6-12].

Dostupné z: <https://soundcloud.com/ct24/newsroom-ct24-koronavirus-v-cesku-a-media>

Rádio v době nouzového stavu lidé intenzivně poslouchají, relaxují u něj a považují jej za důležité při informování. *Median* [online]. [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.median.eu/cs/wp-content/uploads/2020/05/MEDIAN_STEM_MARK_TZ_Poslechovost_radii_v_dobe_nouzoveho_stavu_20200526.pdf

Rating médií. *Nadační fond nezávislé žurnalistiky* [online]. [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <http://www.mapamedii.cz/segmenty/index.php>

Rekordní březen: Sledovanost televize byla vlivem pandemie koronaviru nejvyšší za 17 let. *Asociace televizních organizací* [online]. 17.4.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.ato.cz/2020/rekordni-brezen-sledovanost-televize-byla-vlivem-pandemie-korona-viru-nejvyssi-za-17-let/>

Rok rekordů v ČT. *RadioTV* [online]. 5.1.2021 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.radiotv.cz/p_tv/rok-rekordu-v-ct/

SCHNIRRING, Lisa. Virologists weigh in on novel coronavirus in China's outbreak. *CIDRAP*[online]. 8.1.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.cidrap.umn.edu/news-perspective/2020/01/virologists-weigh-novel-coronavirus-chinas-outbreak>

SIM, Walter. Japan confirms first case of infection from Wuhan coronavirus; Vietnam quarantines two tourists. *The Straits Times* [online]. 17.1.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.straitstimes.com/asia/east-asia/japan-confirms-first-case-of-infection-with-new-china-coronavirus>

Souhrn všech platných opatření na území ČR během nouzového stavu. *Statnisprava.cz* [online]. 16.3.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.statnisprava.cz/rstsp/clanky.nsf/i/souhrn_vsech_platnych_opatreni_na_uzemi_cr_behem_nouzoveho_stavu_20031608_91140612?OpenDocument&Click=

TISKOVÁ MÉDIA (V DOBĚ KORONAKRIZE). *Median* [online]. 3.6.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.median.eu/cs/wp-content/uploads/2020/06/2020_06_03_zprava_realizatoru_v_16_UVCR.pdf

Unie vydavatelů ČR [online]. [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: unievydavatelu.cz

Výzkum: Na šíření dezinformací se podílejí i známé osobnosti. *MediaGuru* [online].

16.4.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

<https://www.mediaguru.cz/clanky/2020/04/vyzkum-na-sireni-dezinformaci-se-podileji-i-zname-osobnosti/>

WIRNITZER, Jan. „Jsme ve válce.“ Jak jsme zmilitarizovali debatu o epidemii a proč to není dobře. *Deník N* [online]. 19.4.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

<https://denikn.cz/339288/jsme-ve-valce-jak-jsme-zmilitarizovali-debatu-o-epidemii-a-proc-to-neni-dobre/?ref=list>

Změna výzkumu: Radioprojekt II. Q. 2020. *RadioTV* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-6-12].

Dostupné z: https://www.radiotv.cz/p_radio/zmena-vyzkumu-radioprojekt-ii-q-2020/

Živě: Virus a média. Obstáli novináři v testu pandemií, nebo selhali? Sledujte DVTV.

DVTV.cz [online]. 2.11.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

<https://www.dvtv.cz/video/zive-virus-a-media-obstali-novinari-v-testu-pandemii-nebo-selhali-sledujte-dvtv>

Další zdroje

Newton Media Search. *Newton Media* [online]. 16.3.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

<https://newtonone-newtonmedia-eu.ezproxy.is.cuni.cz/cs-CZ/archive/877>

Online data (OLA). *NetMonitor* [online]. [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

<https://www.netmonitor.cz/online-data-ola>

Seznam analyzovaných článků

ADÁMEK, Oliver. Zpomalený svět, lepší hygiena, víc solidarity. Co dobrého nám může přinést koronavirus. *Reflex.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.reflex.cz/clanek/100218/zpomaleny-svet-lepsi-hygiena-vic-solidarity-co-dobreh-o-nam-muze-prinest-koronavirus>

ANÝŽ, Daniel. Amerika je v ohrožení. Ale čínským virem, nebo Trumpem? *Aktualne.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://nazory.aktualne.cz/komentare/amerika-je-v-ohrozeni-ale-cinsky-m-virem-nebo-trumpem/r~f401d4ba644d11eaa25cac1f6b220ee8/>

BARTÁK, Karel. Barták: Marshallův plán pro Evropu vážne. Ministři financí EU se hádají, jak naložit s penězi. *Info.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.info.cz/clanek/44849/bartak-marshalluv-plan-pro-evropu-vazne-ministri-financi-eu-se-hadaji-jak-nalozit-s-penezi>

BARTÁK, Karel. Jak Evropu rozhodil kousek plátýnka. *Irozhlas.cz* [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/komentare/komentar-koronavirus-rouskey-bartak_2005180629_cen

BARTÁK, Tomáš. Barták: Francie a Německo ukázaly cestu, jak ekonomicky pozvednout EU. *Info.cz* [online]. 19.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.info.cz/clanek/45185/bartak-francie-a-nemecko-ukazaly-cestu-jak-ekonomicky-pozvednout-eu>

BENDO VÁ, Jana. Anketa: Můžeme v Česku udržet nezaměstnanost pod 10 procent? *Reflex.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/100651/anketa-muzeme-v-cesku-udrzet-nezamestnanost-pod-10-procent>

BOSÁK, Jaromír. Chlapi, neblázněte a zavřete to.... *Seznamzpravy.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/chlapi-neblaznete-a-zavrete-to-92385>

BRAZZALE, Martin. Roberto Brazzale pro Deník: I v „nekoronavirových“ dobách ztrácí Itálie životy. *Denik.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/komentare/i-v-nekoronavirovych-dobach-ztraci-italie-zivoty-20200408.html>

BRUNER, Štěpán. Zápisník Štěpána Brunera: Trump a kotníky. *E15.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1368499/zapisnik-stepana-brunera-trump-a-kotniky>

ČABAN, Martin. Glosa: Česko stále v nouzi. *Seznamzpravy.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/glosa-cesko-stale-v-nouzi-98726>

ČABAN, Martin. Komentář: Těžký úder koronavirem. *Seznamzpravy.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/komentar-tezky-uder-koronavirem-92681>

ČABAN, Martin. Po koronaviru přijde čas na léčbu slepých skvrn. *Seznamzpravy.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/po-koronaviru-prijde-cas-na-lecibu-slepych-skvrn-92488>

ČERMÁK, Miloš. 10 pokusů o optimistický pohled na epidemii koronaviru. *Seznamzpravy.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/10-pokusu-o-optimisticky-pohled-na-epidemii-koronaviru-92300>

ČERMÁK, Miloš. Takže: Probudil koronavirus spíš to lepší, anebo to horší v nás?

Seznamzpravy.cz [online]. 17.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/takze-probudil-koronavirus-spis-to-lepsi-anebo-to-horsi-v-nas-105976>

ČERNÝ, Adam. Kdo zatápí německé vládě kvůli koronaviru. *Irozhlas.cz* [online]. 19.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

https://www.irozhlas.cz/komentare/komentar-adam-cerny-nemecko-angela-merkelova-stephan-kohn-koronavirus_2005190629_miz

Čtenářka Deníku z Londýna: Britská důvěra, odvaha a špatné zdravotnictví. *Denik.cz*

[online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.denik.cz/komentare/ctenarka-deniku-londyn-johnsson.html>

DENEMARKOVÁ, Radka. S hrůzou sleduji, jak je Evropa nepřipravená. Zde jsou rady z Tchaj-wanu. *Seznamzpravy.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/s-hruzou-sleduji-jak-je-evropa-nepripravena-zde-jsou-rady-z-tchaj-wanu-93074>

Dopad na Prahu bude dramatický, uvolníme drakonická opatření. Promoření virem se nevyhneme, říká Bém. *Info.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.info.cz/clanek/44832/dopad-na-prahu-bude-dramaticky-uvolneme-drakonicka-opatreni-promoreni-virem-se-nevyhneme-rika-bem>

DOSTÁL, Vratislav. Babiš se děsí Velikonoc: Nikam nechod'te, budou to klíčové čtyři dny. *Info.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.info.cz/clanek/44872/babis-se-desi-velikonoc-nikam-nechodte-budou-to-klicove-ctyri-dny>

DOSTÁL, Vratislav. Dostál: Babiš aspiruje na vítězství ve zvrhlosti. Podobná míra sobectví se jen tak nevidí. *Info.cz* [online]. 19.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.info.cz/clanek/45187/dostal-babis-aspiruje-na-vitezstvi-ve-zvrhlosti-podobna-mira-sobectvi-se-jen-tak-nevidi>

DVOŘÁK, Libor. Koronavirus v Rusku je živnou půdou pro nejrůznější konspirace. *Irohlas.cz* [online]. 19.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.irohlas.cz/komentare/koronavirus-rusko-v-rusku-konspiracni-teorie-komentar_2005190937_ako

FENDRYCH, Martin. "Koronáč" nás tvrdě testuje, ale mohla přijít horší nákaza. Žijeme dobré vztahy? *Aktualne.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://nazory.aktualne.cz/komentare/koronac-nas-tvrde-testuje-ale-mohla-prijit-horsi-nakaza/r~f048bef8649611eaaabd0cc47ab5f122/>

FENDRYCH, Martin. Bezdomovci teď potřebují pomoc a ochranu. Ne zavřít do lágru. *Aktualne.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://nazory.aktualne.cz/komentare/bezdomovci-v-dobe-koronaviru-potrebuji-pomoc-a-ochranu/r~a231054679c111eaa25cac1f6b220ee8/>

FENDRYCH, Martin. Lidé, čtete v karanténě, ať nezblbnete. Vypněte televizi, žijte cizí životy. *Aktualne.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://nazory.aktualne.cz/komentare/lide-ctete-v-karantene-at-nezblbnete-vypnete-televizi/r~341d37e0783211eaa25cac1f6b220ee8/>

FENDRYCH, Martin. Stát selhal, deset tisíc dětí vypadlo ze systému, neučily se. *Aktualne.cz* [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://nazory.aktualne.cz/komentare/stat-selhal-10000-deti-vypadlo-ze-systemu-neucily-se/r~11d2e0b2984011eaa6f6ac1f6b220ee8/>

FENDRYCH, Martin. Žáci s rouškami? Metr od sebe? Ufo. Školy by se ale měly otevřít. Brzy, chytře. *Aktualne.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://nazory.aktualne.cz/zaci-s-rouskami-metr-od-sebe-ufo/r~1fbff10e78f311ea80e60cc47ab5f122/>

FISCHER, Petr. Česko promožené Prymulou. *Aktualne.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://nazory.aktualne.cz/cesko-promorene-prymulou/r~53f5858a78d811ea842f0cc47ab5f122/>

FRYDLEWICZ, Jiří. Zápisník Jiřího Frydlewicze: Svět naruby. *E15.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.e15.cz/clanek/1367564/zapisnik-jiriho-frydlewicze-svet-naruby>

GALLISTL, Vladan. Komentář Vladana Gallistla: Smartwings nejsou žádnou nevinnou obětí koronaviru. *E15.cz* [online]. 17.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.e15.cz/clanek/1369760/komentar-vladana-gallistla-smartwings-nejsou-zadnou-nevinnou-obeti-koronaviru>

GALLISTL, Vladan. Komentář Vladana Gallistla: Trumpova sprcha populismu. *E15.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.e15.cz/clanek/1367601/komentar-vladana-gallistla-trumpova-sprcha-populismu>

GALLISTL, Vladan. Zápisník Vladana Gallistla: Mistrovství v populismu. *E15.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.e15.cz/clanek/1368539/zapisnik-vladana-gallistla-mistrovstvi-v-populismu>

GALLISTL, Vladan. Zápisník Vladana Gallistla: Reality zažijí zkoušku ohněm. *E15.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.e15.cz/clanek/1367595/zapisnik-vladana-gallistla-reality-zaziji-zkousku-ohnem>

GUTERRES, Antonio. Komentář: Obnova po krizi musí vést k jiné ekonomice.

Seznamzpravy.cz [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/komentar-obnova-po-krizi-musi-vest-k-jine-ekonomice-98665>

HANÁK, Jiří. Poslední slovo Jiřího Hanáka: Na jedné lodi. *Lidovky.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

https://www.lidovky.cz/nazory/posledni-slovo-jiriho-hanaka-na-jedne-lodi.A200313_191747_in_nazory_vag

HAVLIGEROVÁ, Jana. Glosa Jany Havligerové: Prymulův experiment. *E15.cz* [online].

8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.e15.cz/clanek/1368485/glosa-jany-havligerove-prymuluv-experiment>

HAVLIGEROVÁ, Jana. Komentář Jany Havligerové: Koronavirová hra náhodných nápadů.

E15.cz [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.e15.cz/clanek/1368447/komentar-jany-havligerove-koronavirova-hra-nahodnych-napadu>

HAVLIGEROVÁ, Jana. Komentář Jany Havligerové: Zachránit vše nejde. *E15.cz* [online].

19.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.e15.cz/clanek/1369819/komentar-jany-havligerove-zachranit-vse-nejde>

HAVLIGEROVÁ, Jana. Zápisník Jany Havligerové: Konečně léto. *E15.cz* [online].

18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.e15.cz/clanek/1369772/zapisnik-jany-havligerove-konecne-let>

HOLEC, Petr. Holec: Pražský dopravní masakr. Magistrát si znovu brousí zuby na rušné nábřeží. *Info.cz* [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.info.cz/clanek/45176/holec-prazsky-dopravni-masakr-magistrat-si-znovu-brousi-zuby-na-rusne-nabrezi>

HOLEC, Petr. Holec: Ven z doupěte hadů a šakalů! Okamura přešel na silnější saké. *Info.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.info.cz/clanek/44866/holec-ven-z-doupete-hadu-a-sakalu-okamura-presel-na-siln-ejsi-sake>

HOLEC, Petr. Holec: Vláda „zavírá“ hranice. Kdy zavře i Zemanův Hrad? *Info.cz* [online].

13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.info.cz/clanek/44544/holec-vlada-zavira-hranice-kdy-zavre-i-zemanuv-hrad>

HOLUB, Petr. Až se koronavirus zeptá. Kolik miliard bude třeba na podporu ekonomiky?

Irozhlas.cz [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

https://www.irozhlas.cz/komentare/komentar-holub-koronavirus-miliardy-podpora-rozpocet-dane_2003121707_cen

HOŠEK, Jiří. Komentář: Nemůžeme vám slíbit nic než krev, pot a koronavirus.

Seznamzpravy.cz [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/komentar-nemuzeme-vam-slibit-nic-nez-krev-pot-a-koronavirus-92772>

HROBOŇ, Pavel a René LEVÍNSKÝ. Nemusíme izolovat seniory, ale přenašeče.

Seznamzpravy.cz [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/nemusime-izolovat-seniory-ale-prenasece-98494>

HUDEMA, Marek. HUDEMA: Slovensko v boji s virem zkouší všechno možné. *Lidovky.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

https://www.lidovky.cz/nazory/hudema-slovensko-v-boji-s-virem-zkousi-vsechno-mozne.A200408_164020_ln_nazory_sei

HÁLA, Martin. Jméno viru. *Aktualne.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://nazory.aktualne.cz/komentare/jmeno-viru/r~07bb27d47a6211eab0f60cc47ab5f122/>

JANOVSKÁ, Tereza. KOMENTÁŘ: Trnavští fanoušci brojí proti kouči. V atmosféře strachu se ale vyhrávat nedá. *Lidovky.cz* [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

https://www.lidovky.cz/sport/nazory/komentar-trnavsti-fanousci-broji-proti-kouci-v-atmosfer-e-strachu-se-ale-vyhravat-neda.A200517_212412_ln-sport-nazory_janl

JANUŠ, Jan. Babiš a spol. útočí na soukromé vlastnictví. Narazí po poslanecké noci u Ústavního soudu? *Info.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.info.cz/clanek/44855/babis-a-spol-utoci-na-soukrome-vlastnictvi-narazi-po-poslanecke-noci-u-ustavniho-soudu>

JANUŠ, Jan. Januš: Bartoš může vyvést Česko z legislativní krize. Před „gulagem s wifinou“ nás ohlírají tradiční politici. *Info.cz* [online]. 19.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.reflex.cz/clanek/101253/protisovetsky-fasismus-a-platovy-populismus-politicke-zbrane-posledni-zachrany>

JUNEK, Adam. Smát se koronaviru se smí, ale něžně. *Seznamzpravy.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/smat-se-koronaviru-se-smi-ale-nezne-92292>

KAMBERSKÝ, Petr. KAMBERSKÝ: Rada Babišovi? Vysvětlovat, vysvětlovat, vysvětlovat. *Lidovky.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

https://www.lidovky.cz/nazory/kambersky-rada-babisovi-vysvetlovat-vysvetlovat-vysvetlovat.A200312_183722_ln_nazory_rkj

KLIMEŠ, David. Definitivní diskreditace mediálních rad. Potřebujeme transparentnost místo kádrování. *Aktualne.cz* [online]. 12. 3. 2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://nazory.aktualne.cz/definitivni-diskreditace-medialnich-rad-potrebujieme-transpar/r~456a016c63ca11ea9d470cc47ab5f122/>

KLIMEŠ, David. Koronavirus dal šanci studentům, rodičům i kantorům k sobě najít cestu. *Aktualne.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://nazory.aktualne.cz/koronavirus-dal-sanci-studentum-rodicum-i-kantorum-k-sobe-na/r~effe927e7a3011eaa7deac1f6b220ee8/>

KNAPOVÁ, Adela. Tak dlouho jsme čekali na světovou krizi, až jsme ji přivolali. A teď ji v hysterii z možného prohlubujeme. *Reflex.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/100675/tak-dlouho-jsme-cekali-na-svetovou-krizi-az-jsme-ji-pri-volali-a-ted-ji-v-hysterii-z-mozneho-prohlubujeme>

KNAPOVÁ, Adéla. Lajkuj život, vrátíme se k normálu. Naplníme své životy až k prasknutí a přepneme se na autopilota? *Reflex.cz* [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/101250/lajkuj-zivot-vracime-se-k-normalu-naplnime-sve-zivoty-az-k-prasknuti-a-prepneme-se-na-autopilota>

KOHOUT, Pavel. KOHOUT: Matematika v časech epidemie. *Lidovky.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/nazory/kohout-matematika-v-casech-epidemie.A200312_103301_In_nazory_tmr

KOMÁREK, Martin. Babiš mluvil dobře. Jenže hospodářská pomoc je slabá. *Denik.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/komentare/koronavirus-usa-sanders-biden-primarky_2004091647_pj

KOMÁREK, Martin. Co „dobrého“ nám koronavirus dal. *Denik.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/komentare/provokace-komarek-koronavirus-20200313.html>

KOMÁREK, Martin. Je čas „tisknout peníze“. *Denik.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/komentare/komentar-komarek-koronavirus-hrusinsky-20200311.html>

KOMÁREK, Martin. Promořeni zbytnými slovy. *Denik.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30].

Dostupné z:

<https://www.denik.cz/komentare/promoreni-zbytnymi-slovy-komarek-20200407.html>

KOMÁREK, Martin. Vláša podává ruku Smartwings, ostatní nechává ve štychu. *Denik.cz*

[online]. 19.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.denik.cz/komentare/vlada-podava-ruku-smartwings-ostatni-nechava-ve-stychu-20200519.html>

KOMÁREK, Martin. Vláša zavřela i obchody. Bylo to nutné? *Denik.cz* [online]. 14.3.2020

[cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.denik.cz/komentare/komentar-martin-komarek14032020.html>

KOPECKÝ, Pavel. Pavel Kopecký: Turecko nám posílá migranty. Nepřijímeje je. *Denik.cz*

[online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.denik.cz/komentare/turecko-nam-posila-migranty-neprijimejme-je-20200313.html>

KOUKAL, Josef. KOMENTÁŘ: Čára - Josef Koukal. *Novinky.cz* [online]. 19.5.2020 [cit.

2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/komentare/539943-komentar-cara-josef-koukal.html>

KOVÁŘ, Martin. Kovář: Severoatlantická aliance a my. Několik poznámek k výročí vstupu

Česka do NATO. *Info.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.info.cz/clanek/44543/kovar-severoatlanticka-aliance-a-my-nekolik-poznamek-k-vyroci-vstupu-ceska-do-nato>

KROUPA, Daniel. Po světě se šíří nejenom koronavirus, ale také čínská propaganda.

Irozhlás.cz [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

https://www.irozhlás.cz/komentare/komentar-cina-koronavirus-sireni-propaganda_2004070629_wei

KUBÁNEK, Tomáš. KOMENTÁŘ: Virus zbrzdí megalomanií, olympiáda by zase mohla být o sportovním duchu. *Lidovky.cz* [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

https://www.lidovky.cz/sport/nazory/komentar-virus-zbrzdi-megalomani-olympiada-by-zase-mohla-byt-o-sportovnim-duchu.A200517_232650_ln-sport-nazory_janl

KVAČKOVÁ, Radka. Poslední slovo Radky Kvačkové: Co se dělá a co se nedělá. *Lidovky.cz* [online]. 19.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

https://www.lidovky.cz/nazory/posledni-slovo-radky-kvackove-co-se-dela-a-co-se-nedela.A200518_173107_ln_nazory_rkj

KVAČKOVÁ, Radka. Poslední slovo Radky Kvačkové: Kousek Bohouše. *Lidovky.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

https://www.lidovky.cz/nazory/posledni-slovo-radky-kvackove-kousek-bohouse.A200406_171705_ln_nazory_rkj

KŘÍŽ, Roman. Očima libertariána: Jak by tady mohlo být krásně... *Reflex.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.reflex.cz/clanek/100690/ocima-libertariana-jak-by-tady-mohlo-byt-krasne>

LIPOLD, Jan. Komentář: Koronavirus řešíme přímo a hned, což nestačí. *Seznamzpravy.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/komentar-koronavirus-resime-primo-a-hned-coz-destaci-92595>

LIPOLD, Jan. Komentář: V čem je švédská cesta boje s koronavirem správná.

Seznamzpravy.cz [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/komentar-v-cem-je-svedska-cesta-boje-s-koronavirem-spravna-99082>

MACHOVÁ, Andrea. Lidská práva budu vykládat jen já, rozhodl Křeček a sebral své zástupkyni část její agendy. *Reflex.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.reflex.cz/clanek/100682/promoreni-chytra-karantena-a-politicky-marketing-koronaviru>

MACHOVÁ, Andrea. Promoření, chytrá karanténa a politický marketing koronaviru.

Reflex.cz [online]. 9.4.2021 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.reflex.cz/clanek/100682/promoreni-chytra-karantena-a-politicky-marketing-koronaviru>

MAŇÁK, Martin. 15 tisíc pro nezaměstnané je cestou do pekel. Maláčová obnažuje podstatu sporu s Babišem. *Info.cz* [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.info.cz/clanek/45174/15-tisic-pro-nezamestnane-je-cestou-do-pek-el-malacova-o-bnazuje-podstatu-sporu-s-babisem>

MAŇÁK, Martin. Poučení z pandemického vývoje: Vláda by měla povinně vytvářet rezervy na špatné časy. *Info.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.info.cz/clanek/44829/poucen-i-z-pandemickeho-vyvoje-vlada-by-mela-povinne-v-ytvaret-rezervy-na-spatne-casy>

MITROFANOV, Alexandr. Glosa: Vládu si platíme z daní i proto, aby nám pomohla v době krize. *Info.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/glosa-vladu-si-platime-z-dani-i-proto-aby-nam-pomohl-a-v-dobe-krize-92849>

MITROFANOV, Alexandr. Očima Saši Mitrofanova: Lidé vir porazí. A snad i nemoc šílených politiků. *Novinky.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/komentare/532905-ocima-sasi-mitrofanova-lide-vir-porazi-a-snad-i-nemoc-silenych-politiku.html>

MITROFANOV, Alexandr. Očima Saši Mitrofanova: Smradlavá vládní ryba promožuje prostředí. *Novinky.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/komentare/536097-ocima-sasi-mitrofanova-smradlava-vladni-ryba-promoruje-prostredi.html>

MITROFANOV, Alexandr. Putin nehledě na pandemii připravuje upevnění své moci. *Irozhlas.cz* [online]. 17.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/komentare/rusko-vladimir-putin-kreml-koronavirus-lilija-sevcovova-valerij-solovej-bojar_2005171420_and

MOLÁČEK, Jan. Babišovo divadlo jednoho herce. *Denikn.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://denikn.cz/315601/babisovo-divadlo-jednoho-herce/>

NAVARA, Luděk. Nesnesitelná lehkost zavírání hranic. *Aktualne.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://nazory.aktualne.cz/komentare/nesnesitelna-lehkost-zavirani-hranic/r~bae73bb078ad11ea842f0cc47ab5f122/>

NOVOTNÁ, Tereza. Svoboda jednotlivce za každou cenu – která kritika vlády je namístě? *Seznamzpravy.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/svoboda-jednotlivce-za-kazdou-cenu-ktera-kritika-vlady-je-namiste-92949>

OLIVA, Karel. Poslední slovo Karla Olivy: Likvidace. *Lidovky.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

https://www.lidovky.cz/nazory/posledni-slovo-karla-olivy-likvidace.A200311_213641_in_nazory_tmr

PALATA, Luboš. Hausnumera. *Denik.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.denik.cz/komentare/hausnumera-komentar-palata-20200408.html>

PALATA, Luboš. V poločase koronaviru. Česko má z visegrádské čtyřky nejvíce obětí, ale více demokracie než Poláci a Maďaři. *Irozhlas.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30].

Dostupné z:

https://www.irozhlas.cz/komentare/koronavirus-slovensko-polsko-madarsko_2004080629_pj

PALATA, Luboš. Zázrak otevřených hranic Evropské unie je třeba brzy obnovit. *Irozhlas.cz* [online]. 17.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

https://www.irozhlas.cz/komentare/evropska-unie-uzavrene-hranice-komentar_2005170629_zit

PALATA, Luboš. Česko, největší koronavirová márnice ve střední Evropě. *Denik.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.denik.cz/komentare/cesko-nejvetsi-koronavirova-marnice-ve-stredni-evrope-palata-20200406.html>

PALIČKA, Jan. Palička: Sanders odstoupil z boje o Bílý dům. Před sebou má ale ještě jeden nelehký úkol. *Info.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.info.cz/clanek/44852/palicka-sanders-odstoupil-z-boje-o-bily-dum-pred-sebou-ma-ale-jeste-jeden-nelehky-ukol>

PAVELKA, Kryštof. 5 důvodů, proč je koronavirus požehnáním pro všechny slušné Čechy. *Reflex.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.reflex.cz/clanek/100677/5-duvodu-proc-je-koronavirus-pozehnanim-pro-vsechny-slusne-cechy>

PEHE, Jiří. KOMENTÁŘ: Krizoví manažeři a tlučubové - Jiří Pehe. *Novinky.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/komentare/532950-komentar-krizovi-manazeri-a-tluchubove-jiri-pehe.html>

PEHE, Jiří. Proč je dnešní pandemie horší než španělská chřipka? Nejen zabíjí, ale i ničí principy, na nichž dnes funguje svět. *Denikn.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://denikn.cz/334695/proc-je-dnesni-pandemie-horsi-nez-spanelska-chripka-nejen-zabiji-ale-i-nici-principy-na-nichz-dnes-funguje-svet/>

PEHE, Jiří. Proč je sociální demokracie nad propastí. *Irozhlaz.cz* [online]. 17.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

https://www.irozhlaz.cz/komentare/komentar-jiri-pehe-cssd-milos-zeman-jan-hamacek_2005171410_zit

PERKNEROVÁ, Kateřina. Co nám koronavirus dal a vzal. *Denik.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.denik.cz/komentare/komentar-perknerova-koronavirus-20200315.html>

PERKNEROVÁ, Kateřina. Dusno kolem televize. *Denik.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.denik.cz/komentare/komentar-perknerova-ceska-televize-20200311.html>

PERKNEROVÁ, Kateřina. Vláda versus koronavirus. *Denik.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.denik.cz/komentare/nouzovy-stav-vlada-koronavirus-20200312.html>

PERKNEROVÁ, Kateřina. Zapomeňte na ohníčky. *Denik.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.denik.cz/komentare/zapomente-na-ohnicky-perknerova-20200408.html>

PETRÁČEK, Luboš. Ve Varšavě se volí i za Prahu. *Denik.cz* [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.denik.cz/komentare/komentar-palata-ve-varsave-se-voli-i-za-prahu-20200517.html>

PETRÁČEK, Zbyněk. PETRÁČEK: Kdo najde lék na iracionalitu? S odpůrci očkování nehne ani pandemie. *Lidovky.cz* [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

https://www.lidovky.cz/nazory/petracek-kdo-najde-lek-na-iracionalitu-s-odpurci-ockovani-ne-hne-ani-pandemie.A200518_094509_In_nazory_rkj

PETRÁČEK, Zbyněk. PETRÁČEK: Korona má maso. Společenský konflikt Západu otevírá další frontu. *Lidovky.cz* [online]. 19.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/nazory/petracek-korona-ma-maso-spolecensky-konflikt-zapadu-otevir-a-dalsi-frontu.A200518_163903_In_nazory_rkj

PETRÁČEK, Zbyněk. PETRÁČEK: Ruka sladké Francii. Česko si konečně dopřálo gesto evropské solidarity. *Lidovky.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/nazory/petracek-ruka-sladke-francii-cesko-si-konecne-dopralo-gesto-evropske-solidarity.A200406_195620_In_nazory_rkj

PETRÁČEK, Zbyněk. Postřehy z bojiště: Má smysl čínská, či německá strategie? *Lidovky.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/nazory/postrehy-z-bojiste-ma-smysl-cinska-ci-nemecka-strategie.A200314_105844_In_nazory_ele

PEČINKA, Bohumil. Bohumil Pečinka: Hra na totáč. Dvojice Babiš–Schillerová připomíná mírou chaosu inspektora Clouseaua. *Reflex.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/100648/bohumil-pecinka-hra-na-totac-dvojice-babis-schillerova-pripomina-mirou-chaosu-inspektora-clouseaua>

PEŠEK, Petr. Glosa Petra Peška: Bez servítek a větších tahanic. *E15.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1367607/glosa-petra-peska-bez-servitek-a-vetsich-tahanic>

PEŠEK, Petr. Glosa Petra Peška: Bruselské tápání. *E15.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1368540/glosa-petra-peska-bruselske-tapani>

PEŠEK, Petr. Glosa Petra Peška: Oranžová kořist. *E15.cz* [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1369755/glosa-petra-peska-oranzova-korist>

PEŠEK, Petr. Komentář Petra Peška: Chránit a pomáhat. I z cizího. *E15.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1368600/komentar-petra-peska-chranit-a-pomahat-i-z-ciziho>

PEŠEK, Petr. Komentář Petra Peška: Zpátky na barikády. *E15.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.e15.cz/clanek/1368492/komentar-petra-peska-zpatky-na-barikady>

PEŠEK, Petr. Protisovětský fašismus a platový populismus. Politické zbraně poslední záchrany. *Reflex.cz* [online]. 19.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.reflex.cz/clanek/101253/protisovetsky-fasismus-a-platovy-populismus-politicke-zbrane-posledni-zachrany>

PIKORA, Vladimír. Vladimír Pikora: Koronavirus torpéduje celosvětovou ekonomiku. *Reflex.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.reflex.cz/clanek/100191/vladimir-pikora-koronavirus-torpeduje-celosvetovou-ekonomiku>

PIKORA, Vladimír. Vladimír Pikora: Nemovitosti po koronakrizi aneb Nový socialismus přichází. *Reflex.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.reflex.cz/clanek/100693/vladimir-pikora-nemovitosti-po-koronakrizi-aneb-novy-socialismus-prichazi>

PILAŘ, Karel. Komentář Karla Pilaře: Čas strávený v kanceláři není podstatný, lidé potřebují volnost. *E15.cz* [online]. 17.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.e15.cz/clanek/1369715/komentar-karla-pilare-cas-straveny-v-kancelari-neni-podstatny-lide-potrebuji-volnost>

PŮR, Michal. Půr: Zavírat oči před zjevnými nedostatky opatření proti koronaviru je chyba. *Info.cz* [online]. 12.3.2020 . Dostupné z:

<https://www.info.cz/clanek/44546/pur-zavirat-oci-pred-zjevnymi-nedostatky-opatreni-proti-koronaviru-je-chyba>

RAKUŠANOVÁ, Lída. Stíny a odstíny prevence. *Irozhlas.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

https://www.irozhlas.cz/komentare/koronavirus-nemecko-merkelova-babis-evropska-unie_2003140629_pj

ROMANCOV, Michael. Gorbačov nasměroval Rusko ke změnám, Putin ho vede zpět do apatie, zmrtnělosti a strachu ze všeho nového. *Denikn.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

[Dostupné z:](#)

<https://denikn.cz/314580/gorbacov-nasmeroval-rusko-ke-zmenam-putin-ho-vede-zpet-do-apatie-zmrtvelosti-a-strachu-ze-vseho-noveho/>

ROZEHNAL, Aleš. Právník Aleš Rozehnal: Naše společnost se kvůli koronaviru stane společností strachu. *Reflex.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/100196/pravnik-ales-rozehnal-nase-spolecnost-se-kvuli-koronaviru-stane-spolecnosti-strachu>

RYCHLÍKOVÁ, Apolena. Koronavirové domácí vzdělávání obnažuje třídní propasti v české společnosti. *Irozhlas.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/komentare/koronavirus-v-cesku-vzdelani-socialni-situace_2004090629_pj

RYCHLÍKOVÁ, Apolena. Rodič není návštěva. Oddělovat nemocné děti od jejich příbuzných je nelidské. *Irozhlas.cz* [online]. 19.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/komentare/koronavirus-cesko-rodice-nemocnice-navsteva_2005191613_ako

RYCHLÍKOVÁ, Apolena. Společnost špatně placené péče? *Irozhlas.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/komentare/zdravotnictvi-pece-zdravotni-sestra-plat-komentar_2003130629_ako

SCHMARZ, Martin. Schmarcz: Konsolidační banka 2.0? Z ČNB se může stát tiskárna peněz pro vybrané. *Info.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.info.cz/clanek/44862/schmarcz-konsolidacni-banka-2-0-z-cnb-se-muze-stat-tiskarna-penez-pro-vybrane>

SCHMARZ, Martin. Schmarcz: Nouzový stav přišel o deset dní pozdě. A krizový štáb blokuje Babišova žárlivost. *Info.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.info.cz/clanek/44548/schmarcz-nouzovy-stav-prisel-o-deset-dni-pozde-a-krizovy-stab-blokuje-babisova-zarlivost>

SCHMARZ, Martin. Schmarcz: Sousedská diktatura. Bitvu o svobodu svedeme spíš mezi sebou než se státem. *Info.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.info.cz/clanek/44830/schmarcz-sousedska-diktatura-bitvu-o-svobodu-svedeme-s-pis-mez-sebou-nez-se-statem>

SIMKANICĚ, Ján. Krize odhaluje slabá místa médií, ale ukazuje jim i naději. *Denikn.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://denikn.cz/335701/krize-odhaluje-slaba-mista-medii-ale-ukazuje-jim-i-nadeji/>

SLEZÁK, Milan. Proč (už zase) neuspěl Bernie Sanders. *Irozhlas.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

https://www.irozhlas.cz/komentare/koronavirus-usa-sanders-biden-primarky_2004091647_pj

SLEZÁKOVÁ, Magdalena. Matka, která do chřtánu koronaviru hodila své děti i celý zbylý svět. *Denikn.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://denikn.cz/314561/matka-ktera-do-chrtanu-koronaviru-hodila-sve-deti-i-cely-zbyly-svet/>

SMOLÍKOVÁ, Marta. Lidská práva budu vykládat jen já, rozhodl Křeček a sebral své zástupkyni část její agendy. *Denikn.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://denikn.cz/336557/lidska-prava-budu-vykladat-jen-ja-rozhodl-krecek-a-sebral-sve-zastupkyni-cast-jeji-agendy/>

SOKOL, Petr. Borise Johnsona v čele vlády nyní zastupuje muž, kterému česká babička vařila guláš. *Reflex.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.reflex.cz/clanek/100678/borise-johnsona-v-cele-vlady-nyni-zastupuje-muz-kteremu-ceska-babicka-varila-gulas>

SOKOL, Petr. Petr Sokol: Premiéři členských států EU se hřejí ve virové popularitě. *Reflex.cz* [online]. 19.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.reflex.cz/clanek/101177/petr-sokol-premieri-clenskych-statu-eu-se-hreji-ve-virove-popularite>

STEIGERWALD, Karel. Karel Steigerwald: Koronavir je útok. Ale kdo na koho vlastně útočí? *Reflex.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.reflex.cz/clanek/100650/karel-steigerwald-koronavir-je-utok-ale-kdo-na-koho-vlastne-utoci>

STEIGERWALD, Karel. Karel Steigerwald: Premiér ve velikonočním projevu uklidnil toho, kdo to chtěl. *Reflex.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.reflex.cz/clanek/100702/karel-steigerwald-premier-ve-velikonocnim-projevu-uklidnil-toho-kdo-to-chtel>

STONIŠ, Marek. Marek Stoniš: Babišova vláda versus koronavirus aneb Státem (ne)řízená panika. *Reflex.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/100129/marek-stonis-babisova-vlada-versus-koronavirus-aneb-s-tatem-ne-rizena-panika>

STRÁNSKÝ, Jan. Komentář: Volby budou zelené, říká to dokonce Zeman. *Seznamzpravy.cz* [online]. 19.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/komentar-volby-budou-zelene-rika-to-dokonce-zeman-106364>

ŠABATA, Petr. Matovič se pokusil vypnout Slovensko. Nevypnou Slováci Matoviče? *Seznamzpravy.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/matovic-se-pokusil-vypnout-slovensko-nevypnou-slova-ci-matovice-98837>

ŠABATA, Petr. Škody způsobené koronavirem, které nevidíme dost jasně. *Irozhlas.cz* [online]. 18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/komentare/komentar-petr-sabata-skody-zpusobene-koronavirem_2005181155_ada

ŠEBOK, Filip. „Cizinecký odpad“ tu nechceme. Číňané se bouří proti snaze tamního režimu přilákat kvalifikované odborníky. *Denikn.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://denikn.cz/311843/cizinecky-odpad-tu-nehceme-cinane-se-bouri-proti-snaze-tamniho-rezimu-prilakat-kvalifikovane-odborniky/>

ŠIROKÝ, Matěj. KOMENTÁŘ: Koronavirus nakazil globalizaci – Matěj Široký. *Novinky.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/komentare/533064-komentar-koronavirus-nakazil-globalizaci-matej-siroky.html>

ŠIROKÝ, Matěj. KOMENTÁŘ: Nevyžádané hraběcí rady – Matěj Široký. *Novinky.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/komentare/535798-komentar-nevyzadane-hrabeci-rady-matej-siroky.html>

ŠIROKÝ, Matěj. KOMENTÁŘ: Pád měnové říše? – Matěj Široký. *Novinky.cz* [online].

18.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/komentare/539798-komentar-pad-menove-rise-matej-siroky.html>

ŠTRUNC, Pavel. Primářka Adámková: Vládní opatření proti koronaviru jsou nutná, možná ale přišla pozdě. *E15.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.e15.cz/clanek/1367617/primarka-adamkova-vladni-opatreni-proti-koronaviru-jsou-nutna-mozna-ale-prisla-pozde>

ŠULC, Stanislav. Koruna v rukou politiků nás začne pálit. *Denik.cz* [online]. 17.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.denik.cz/komentare/komentar-sulc-koruna-v-rukou-politiku-nas-zacne-palit-20200515.html>

ŠUSTROVÁ, Petruška. Poslední slovo Petrušky Šustrové: Vy za Krym? *Lidovky.cz* [online].

13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

https://www.lidovky.cz/nazory/posledni-slovo-petrusky-sustrove-vy-za-krym.A200312_175943_ln_nazory_rkj

TICHÝ, Oldřich. Přestaňme si lhát! Uvolnit zakazy a zároveň odmítat promoření virem je jako chtít lízat zmrzlinu přes roušku. *Reflex.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.reflex.cz/clanek/100640/prestanme-si-lhat-uvolnit-zakazy-a-zaroven-odmitat-promoreni-virem-je-jako-chtit-lizat-zmrzlinu-pres-rousku>

TICHÝ, Oldřich. Smekněte před obvodáky! To, že nezavřeli ordinace, je u velké části z nich ryzí hrdinství. *Reflex.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.reflex.cz/clanek/100188/smeknete-pred-obvodaky-to-ze-nezavreli-ordinace-je-u-velke-casti-z-nich-ryzi-hrdinstvi>

TICHÝ, Oldřich. Smějeme se s Adamem Vojtěchem: Krizi, která podle něj nehrozila, odpískal ještě dřív, než skončila. *Reflex.cz* [online]. 19.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.reflex.cz/clanek/101262/smejeme-se-s-adamem-vojtechem-krizi-ktera-podle-nej-nehrozila-odpiskal-jeste-driv-nez-skoncila>

TICHÝ, Oldřich. Místo „promořit“ může Babiš klidně „pohládit štěňátko“. Bude to znít líp, ale půjde o totéž. *Reflex.cz* [online]. 9.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z:

<https://www.reflex.cz/clanek/100687/misto-promorit-muze-babis-klidne-pohladit-stenatko-bude-to-znit-lip-ale-pujde-o-totez>

TOMSKÝ, Alexander. KOMENTÁŘ: Vláda nouze mezi karanténou a bankrotem - Alexander Tomský. *Novinky.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/komentare/532989-komentar-vlada-nouze-mezi-karantenou-a-bankrotem-alexander-tomsky.html>

TÁBORSKÝ, František. Akcie, měny a názory: Panika, příležitost a sazby. *E15.cz* [online]. 12. 3. 2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1367603/akcie-meny-nazory-panika-prilezitest-a-sazby>

VAVRDA, Antonín. KOMENTÁŘ: UFC bude na soukromém ostrovu mimo pravidla. Je White hrdina, nebo hamižný sobec? *Lidovky.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/sport/nazory/komentar-ufc-bude-na-soukromem-ostrovu-mimo-pravidla-je-white-hrdina-nebo-hamizny-sobec.A200407_223308_In-sport-nazory_atv

VLČEK, Pavel. Komentář Pavla Vlčka: Rozpočty na PR a komunikaci v době koronavirové. *E15.cz* [online]. 19.5.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1369818/komentar-pavla-vlcka-rozpocty-na-pr-a-komunikaci-v-dobe-koronavirove>

VÁLEK, Vlastimil. Vlastimil Válek: Promoření je nezodpovědné. Nemocnice musí začít léčit a operovat i pacienty bez covid-19. *Reflex.cz* [online]. 7.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/100643/vlastimil-valek-promoreni-je-nezodpovedne-nemocnice-musi-zacit-lecit-a-operovat-i-pacienty-bez-covid-19>

ZAVADILOVÁ, Tereza. Glosa Terezy Zavadilové: Babiš jako Kalousek? *E15.cz* [online]. 14.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1367650/glosa-terezy-zavdilove-babis-jako-kalousek>

ZAVADILOVÁ, Tereza. Komentář Terezy Zavadilové: Modleme se, ať je koronavirus jen jako povodně. *E15.cz* [online]. 13.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1367621/komentar-terezy-zavdilove-modleme-se-at-je-koronavirus-jen-jako-povodne>

ZVĚŘINA, Martin. ZVĚŘINA: Šmucler sobě. Apoštol sebestřednosti v krizovém štábu. *Lidovky.cz* [online]. 8.4.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/nazory/zverina-smucler-sobe-apostol-sebestrednosti-v-krizovem-stabu.A200407_175631_ln_nazory_sei

ŽIŽKA, Jan. Komentář Jana Žižky: Ropný mariáš ve třech. *E15.cz* [online]. 12.3.2020 [cit. 2021-1-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/clanek/1367561/komentar-jana-zizky-ropny-marias-ve-trech>

SCHVÁLENO 30.9.20 *mej*

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze MAGISTERSKÉ diplomové práce									
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:									
Příjmení a jméno diplomanta: Kryštof Karel	Razítko podatelny: <table border="1"><tr><td colspan="2">Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd</td></tr><tr><td>Došlo dne:</td><td>- 1 -09- 2020 -1-</td></tr><tr><td>Čj:</td><td>66 Příloh:</td></tr><tr><td>Přiděleno:</td><td></td></tr></table>	Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd		Došlo dne:	- 1 -09- 2020 -1-	Čj:	66 Příloh:	Přiděleno:	
Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd									
Došlo dne:		- 1 -09- 2020 -1-							
Čj:		66 Příloh:							
Přiděleno:									
Imatrikulační ročník diplomanta: 2018/2019									
E - mail diplomanta: krystof.karel@gmail.com									
Studijní obor/forma studia: Mediální studia/prezenční									
Název práce v češtině: Analýza diskurzu o koronavirové krizi v názorových rubrikách českých online médií									
Název práce v angličtině: Analysis of the coronavirus crisis discourse in the opinion sections of Czech online media									
Předpokládaný termín dokončení: LS 2020/2021									

Charakteristika tématu a jeho dosavadní zpracování:

Práce se zabývá tím, jak referovala česká média o koronavirové krizi během jara roku 2020. Již s velmi malým časovým odstupem je zřejmé, že toto období bylo ojedinělou a výjimečnou kapitolou v dějinách českého státu. Byl vyhlášen nouzový stav, občané měli zakázáno se bez omezení sdružovat, cestovat do zahraničí, mnoho podniků muselo změnit své fungování nebo jej zcela přerušit. O míře závažnosti situace si pak lidé dělali obrázek především prostřednictvím médií, která přinášela stanoviska čelních představitelů státu, za jejichž rámování a interpretaci však nesla odpovědnost, stejně jako za výběr přidružených subtémat. Vzniklý obrázek o situaci pak mohl různým způsobem usměrňovat jednání občanů a zpětně ovlivnit samotný průběh krize.

V souvislosti s koronavirovou pandemií vešel ve známost termín „infodemie“, který popisuje přehlčení leckdy pochybnými informacemi souvisejícími s virem. Ministerstvo vnitra ČR vydalo dokonce doporučení pro novináře, jak o koronaviru informovat, aby mj. nedocházelo k šíření paniky. Již nyní existují seznamy nejčastějších mýtů, které se v souvislosti s koronavirem šířily a nadále šíří mediálním prostorem. Pro média tak šlo o v mnohém bezprecedentní situaci. Tato práce si klade za cíl zkoumat diskurzivní hledisko věci, tj. jaké narativy či metaforické rámce média používala, jaké slovní prostředky volila k popisu průběhu pandemie. Metodologicky tak vychází ze studií diskurzu a analýzy diskurzu coby kvalitativní výzkumné metody.

Vzhledem k tomu, že jde o téma velice čerstvé (v době sepsání teze uplynuly tři měsíce od vyhlášení nouzového stavu na území ČR a nadále trvají některá opatření spojená s pandemií), lze očekávat, že půjde minimálně u nás o jeden z prvních pokusů o ucelenou studii mapující mediální pokrytí přinejmenším části této krize. Mým záměrem je přinést vzhled do praxe tuzemských médií, který bude možné do jisté míry zobecnit. Vzhledem k tomu, že situace doposud nemá ukončený vývoj, lze také očekávat, že na práci bude možné - přímo či nepřímo - navázat dalšími pracemi stejného či podobného zaměření.

Předpokládaný cíl práce, případně formulace problému, výzkumné otázky nebo hypotézy:

Práce si klade za cíl zjistit, jakým způsobem referovala vybraná česká média o koronavirové krizi na jaře roku 2020, resp. ve třech konkrétních obdobích; v den prvního vyhlášení nouzového stavu a bezprostředně poté, v den, kdy byl nouzový stav opětovně prodloužen, a bezprostředně poté a v den po ukončení nouzového stavu a bezprostředně poté. Díky volbě tří období v rozdílných fázích vývoje situace bude možné sledovat, jak se způsob referování o pandemii měnil v čase.

Analýza se zaměřuje na komentářové a názorové rubriky českých online zpravodajských médií; výchozím souborem jsou taková média, která jsou projektem Mapa médií považována za mainstreamová a seriózní. Jelikož zpravodajství z velké části spočívá v přepisech zpráv z ČTK či zahraničních agentur, jsou právě publicistické texty těmi, v nichž se nejlépe projeví tendence zasazovat dosud neznámou situaci do nových, nečekaných kontextů, a formovat při tom diskurzivní rámec dalece přesahující weby, na nichž byly tyto texty zveřejněny. Odpovědnost za názorové texty, které se následně nezřídka stávají rozbuškami diskusí na sociálních sítích i mimo ně, přitom nenesou jen jejich autoři, ale také příslušné platformy. Primárním cílem práce však není hodnotit konkrétní servery a srovnávat je mezi sebou. Je jím především vypořádání obecných diskurzivních vzorců napříč těmito platformami.

Vzhledem k tomu, že diskurzivní analýza spočívá mj. ve zohledňování drobných nuancí ve způsobu užití jazyka, není možné konkrétní výstup a jeho šíři dopředu dost dobře odhadnout. Jan Winitzer z Deníku N si například všiml toho, že pro potýkání se s koronavirem se ve veřejném prostoru často používá metafora vedení války. Tento rámec pak může do značné míry konstruovat to, jak společnost k řešení situace přistoupí. Lze očekávat, že takovýchto diskurzivních rámců se v referování o situaci objevilo více. Práce by měla v ideálním případě tyto rámce odhalit a přednést je odborné veřejnosti k navazujícímu výzkumu, nebo přinejmenším k zamyšlení o tom, jak se média v podobných situacích chovají.

Předpokládaná struktura práce:

1. Úvod
2. Průběh pandemie koronaviru v ČR na jaře 2020
3. Média a veřejné mínění
  - 3.1 Média jako zdroj informací pro českého občana
    - 3.1.1 Konzumace médií během koronavirové pandemie
4. Analýza diskurzu
5. Vlastní kvalitativní analýza vybraných mediálních výstupů
6. Závěr

Vymezení podkladového materiálu:

Texty z komentářových a názorových rubrik věnující se pandemii koronaviru a související krizi na serverech idnes.cz, lidovky.cz, aktualne.cz, novinky.cz, tiscali.cz, ceskenoviny.cz, irozhlas.cz, metro.cz, ihned.cz, denik.cz, e15.cz, seznamzpravy.cz, info.cz, respekt.cz, tyden.cz, reflex.cz, euro.cz, denikn.cz a finmag.cz ve dnech 12. - 14. března, 7. - 9. dubna a 17. - 19. května 2020.

Pozn.: Jako zdroj pro výběr zkoumaných médií posloužil projekt Mapa médií realizovaný Nadačním fondem nezávislé žurnalistiky. Do seznamu jsem doplnil denikn.cz a finmag.cz, jelikož jde rovněž o média profilující se jako středoproudá a přinášející autorské komentáře k aktuálnímu dění.

V případě, že by se objem materiálu ukázal jako nedostatečný, si autor práce vyhrazuje právo zkoumané období poupravit, resp. rozšířit tak, aby poté umožňoval vyvození patřičných závěrů.

Metody (techniky) zpracování materiálu:

Diskurzivní analýza jako specifická kvalitativní metoda zaměřená na hledání významových rámců v textu

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a metodě jeho zpracování)

van Dijk, T. A. (1997): *Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction*. Sage.

Základní a multidisciplinární publikace věnující se studiím a analýze diskurzu, přinášející ucelený soubor dosavadních poznatků těm, kdo se diskurzu teoreticky či prakticky věnují.

Widdowson, H. G. (2007): *Discourse Analysis*. Oxford University Press.

Publikace vymezující diskurz jako takový, stejně jako klíčové koncepty v jeho rámci, která zároveň přibližuje, jak a proč by měl být zkoumán.

Phillips, N. – C. Hardy (2002): *Discourse Analysis: Investigating Processes of Social Construction*. Sage.

Publikace poskytující vhled do problematiky studia diskurzu, usouvztažňující jej zároveň se sociální konstrukcí reality coby klíčovým konceptem společenských věd.

Gee, J. P. – M. Handford. (eds.) (2012): *The Routledge Handbook of Discourse Analysis*.

Publikace popisující různé směry diskurzivní analýzy, od kritické analýzy diskurzu až po multimodální analýzu diskurzu, stejně jako jejich aplikace.

Angermuller, J. – D. Maingueneau (eds.) (2014): *The Discourse Studies Reader: Main Currents in Theory and Analysis*.

Sborník obsahující čtyřicet textů klíčových pro porozumění analýze diskurzu. Témata varíují od pragmatiky a strukturalismu coby teoretických východisek až po kritické přístupy.

Schiffrin, D. – Tannen, D. – Hamilton, H. E. (2005): *The Handbook of Discourse Analysis*. Blackwell.

Další z užitečných příruček pro studia diskurzu, obsahující zároveň praktické příklady analýz z oblasti každodenních konverzací, literárních textů či politiky.

Schneiderová, S. (2015): *Analýza diskurzu a mediální text*. Karolinum.

Česká publikace zabývající se analýzou diskurzu, v níž je zvláštní pozornost věnována lingvistické analýze. Jako příklady obsahuje konkrétní analýzy mediálních textů.

Svobodová, J. – Hlinková, B. – Hamrusová, Š. (2018): *Kritické čtení mediálních textů*. Vydavatelství UPOL.

Monografie zaměřující se na kritickou odnož analýzy diskurzu, tj. na způsoby, jakým je (nejen) v českém prostředí formován mocenský diskurz.

Sedláková, R. (2014): *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Grada Publishing.

Publikace představující obecněji různé metody výzkumu médií, která má čtenáři usnadnit orientaci v množství přístupů k empirickému zkoumání mediálních textů.

Diplomové a disertační práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

ŠPAČEK, Martin. *Analýza mediálního obrazu prokrastinace jakožto novodobého diskurzu práce v České republice* [online]. 2020 [cit. 2020-06-22]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/180601>. Vedoucí práce Jan Jiráček.

VEJVODOVÁ, Nela. *Analýza diskurzu jezidské genocidy* [online]. 2019 [cit. 2020-06-22]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/202081>. Vedoucí práce Jan Daniel.

LAZECKÝ, Tomáš. *Autonomní sociální centrum Klinika a levicový aktivismus: Kritická analýza mediálního diskurzu* [online]. 2018 [cit. 2020-06-22]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/174292>. Vedoucí práce Václav Hájek.

POJAROVÁ, Lucie. *Mediální diskurz o zálohovaném výživném - kritická analýza diskurzu* [online]. 2018 [cit. 2020-06-22]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/190575>. Vedoucí práce Sylva Řezníková.

VACARDOVÁ, Kristýna. *Konstrukce "abnormality postižení" v českém mediálním diskurzu: kritická diskurzivní analýza článků o inkluzi ve vzdělávání v Blesku* [online]. 2018 [cit. 2020-06-22]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/201391>. Vedoucí práce Magdaléna Šťovíčková Jantulová.

BARTŮŇKOVÁ, Dana. *Humanitní versus technické vzdělávání v ČR - analýza mediálního diskurzu v celostátních novinách (komparace diskurzu let 1990/1 a roku 2015)* [online]. 2017 [cit. 2020-06-22]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/165607>. Vedoucí práce Martin Vávra.

VANDROVCOVÁ, Tereza. *Zvířata jako laboratorní objekty: Analýza mocenského diskurzu* [online]. 2017 [cit. 2020-06-22]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/105021>. Vedoucí práce Oleg Suša.

ŽEGKLITZ, Lukáš. *Gender v kyberprostoru: Kritická diskurzivní analýza českých diskuzí a komentářů* [online]. Praha, 2017 [cit. 2020-06-22]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/167424>. Vedoucí práce Tereza Křobová.

VACKOVÁ, Kateřina. *Co o nás řekl Charlie? Analýza mediálního diskurzu po teroristickém útoku na Charlie Hebdo*. [online]. 2016 [cit. 2020-06-22]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/162580>. Vedoucí práce Jan Křeček.

HLADÍK, Zdeněk. *Analýza diskursu tvorby veřejného prostoru v Praze* [online]. 2015 [cit. 2020-06-22]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/133616>. Vedoucí práce Roman Matoušek.

KŇAPOVÁ, Kateřina. *O aktivistech a lidech: analýza diskurzu o vybraných případech politického aktivismu v českém kontextu* [online]. 2015 [cit. 2020-06-22]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/143302>. Vedoucí práce Ondřej Císař.

